

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ДНУ «ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ
ДУ «НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР ВИЩОЇ
ТА ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ»**

МАТЕРІАЛИ

**Всеукраїнської науково-практичної конференції
здобувачів вищої освіти**

МОЛОДЬ – АГРАРНИЙ НАУЦІ І ВИРОБНИЦТВУ

***Ad linguas et culturas per cognitionem
(до мов і культур через пізнання)***

24 квітня 2024 року

Біла Церква
2024

УДК 378-057.875:001:63(043.2)

Молодь – аграрній науці і виробництву. Ad linguas et culturas per cognitionem (до мов і культур через пізнання) : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти (Біла Церква, 24 квітня 2024 р.). – Біла Церква: БНАУ, 2024. – 71 с.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Шуст О.А., д-р екон. наук, ректор.

Варченко О.М., д-р екон. наук.

Димань Т.М., д-р с.-г. наук.

Зубченко В.В., канд. екон. наук.

Ковальчук І.В., канд. юрид. наук.

Резнік В.Г., старш. виклад.

Куманська Ю.О., канд. с.-г. наук.

Відповідальна за випуск – **Олешко О.Г.**, канд. с.-г. наук.

До збірника ввійшли матеріали і тези доповідей, подані учасниками Всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти «Молодь – аграрній науці і виробництву» (24 квітня 2024 року, Білоцерківський національний аграрний університет) до Організаційного комітету.

Тексти публікуються в авторській редакції. За науковий зміст і якість поданих матеріалів відповідають автори.

Ел. адреса: <https://science.btsau.edu.ua/taxonomy/term/34>

©БНАУ

АНТОНЕНКО А. О., студентка

Науковий керівник – **СТОЛБЕЦЬКА С.Б.**, ст. викладач

Білоцерківський національний аграрний університет

ETYMOLOGICAL ANALYSIS OF LATIN LOANWORDS IN FRENCH GASTRONOMIC TERMINOLOGY

Анотація. Дане дослідження присвячене етимологічному аналізу, що проливає світло на тісний взаємозв'язок між лінгвістичними, історичними та кулінарно-культурними аспектами. Пропонується цінне осмислення великого гобелену французької кулінарної спадщини.

Ключові слова: етимологія, латинські запозичення, походження слів, кулінарна термінологія, лінгвістичні зв'язки.

In the world of culinary arts, France has always held a special place. Thanks to its refined cuisine and rich cultural heritage, French gastronomy attracts the attention of food gourmets and enthusiasts from all over the world. However, have you ever wondered where those numerous culinary terms, reflecting the culinary creation of France, come from?

This research is dedicated to the etymology of French words in the case of food with Latin origins. We will embark on a journey into the past to uncover and explore the roots of culinary terms that permeate the fabric of French culinary lexicon. Each word will tell us its story, revealing ancient and intriguing connections with Latin roots.

Through this research, we will deepen our understanding of French cuisine, uncovering and understanding not only its culinary composition but also the cultural inheritance. Also we try to find where words become keys to the marvelous world of French gastronomy.

Given the close relationship between French and Latin, many food-related words in French are of Latin origin. [2] And here's why, a little bit history, the French language evolved on the territory of modern France from a group of Romance dialects known as «langue d'oïl," which, in turn, emerged from Vulgar Latin brought by the Romans after the conquest of Gaul in the 2nd and 1st centuries BCE. [1] Before this, inhabitants of modern France spoke Gaulish, one of the Celtic languages. During Roman rule, Gaulish gradually declined, and the inhabitants transitioned to Gallo-Romance, which developed from Latin with Gaulish substrate influence. The early form of French, Old French, finally emerged around the 10th century [2].

In French, the word "raisin" means "grape". It comes from the Latin word "racemus", which has the same meaning bunch of grapes. The word "chou" is used to refer to cabbage. This word comes from the Latin "caulis", which means "stalk" or "head of cabbage». Thus the tomato (tomate) is a word derived from the Latin "tomata", which in turn comes from the Greek "τομάτα", meaning "ripe". Thus, the word "tomate" in French retains its origin in Latin [4].

By tracing these words back to their Latin roots, we understand the historical context in which they emerged and developed. Among the contexts is how Latin terms have been adapted and integrated into French over time, reflecting the cultural exchanges that have shaped French gastronomy. For example in French, "beurre" means "butter". The took origin from the Latin «butyrum». Confirmation of this word can be found in the pharmaceutical encyclopedia «Oleum Cacao, Butyrum Cacao». Based on this, we can consider the next word, here we have the French word «huile» which is translated as "oil", comes from the Latin «oleum». [5]

From here we can proceed to analyze the root part of the Latin words, we will reveal the connection between culinary terms and their traditions. We will also explore how these words reflect cultural influences and innovations that have shaped the French culinary language. Take an example: «Culin»- (culinary): This root can also be described as "culina" meaning "kitchen" or "place for cooking". It is the origin of words related to the culinary field, such as "cuisine" and «cuisinier».

A very interesting and fascinating journey that takes us to the following example a "Herb-" (herb, spice): Stemming from Latin "herba" meaning "grass" or "green". It is the origin of words related to spices and herbs, such as "herb" and «flavor". And the last one closes our marvelous experience "Ov-" (egg): "ovum" meaning "egg". It is the root of words that describe eggs and egg products, such as "egg" (œuf) and "omelette" (omelette).[3]

As a conclusion, I can say that the influence of Latin on French is not only significant, but also fundamental. This influence covers all aspects of the language not only etymology. Latin became the basis on which French is based, and this is reflected in its structure, vocabulary, and pronunciation.

Understanding this influence helps us to better understand the origins and evolution of French, as well as its relationship with other Romance languages. It also opens up great opportunities for researching cultural, historical, and linguistic connections between different peoples and eras and its also like a puzzle that we put together and realize that when we see the full picture, we realize the parallels between cultures.

Thus, studying the influence of Latin on French not only deepens our understanding of the language itself, but also helps to reveal the diversity and beauty of the linguistic heritage celebrated in the world of French culture.

At the end I invite you to continue exploring the fascinating world of French cuisine, armed with a deeper understanding of the linguistic nuances some of which we have analyzed in the theses. Maybe this journey inspire to deep into of the cultural diversity that defines its gastronomic landscape.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Tranel B. The Evolution of French Language: From Vulgar Latin to Old French. Linguistic Studies Journal. 2018. 15 (2). P. 78–92.
2. Dupont M. Gaulish Substrate Influence on Gallo-Romance: A Historical Analysis. Historical Linguistics Review. 2016. 23 (1). P. 45–58.
3. A Latin Dictionary. Founded on Andrews' edition of Freund's Latin dictionary. revised, enlarged, and in great part rewritten by. Charlton T. Lewis, Ph.D. and. Charles Short, LL.D. Oxford. Clarendon Press. 1879. URL:<https://www.perseus.tufts.edu/hopper/text?doc=Perseus:text:1999.04.0059>
4. Lewis Charlton T. An Elementary Latin Dictionary. New York, Cincinnati, and Chicago. American Book Company. 1890. URL:<http://www.perseus.tufts.edu/hopper/text?doc=Perseus:text:1999.04.0060>
5. Енциклопедія фармацевтичної науки та практики: в 3 т./ гол. ред. Ю. В. Максимов; редкол.: О. І. Лазарева, А. О. Ткаченко, О. О. Сухарєв та ін. Харків: Вид-во НФаУ, 2018–2020. URL:<https://www.pharmencyclopedia.com.ua/contacts>

УДК: 811.161.2:81'374

БАРТАШ А.С., студент

Науковий керівник – **ЧЕРНИЩУК Ю.І.**, асистент

Білоцерківський національний аграрний університет

ЛОКАЛІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНОГО ТЕКСТА ЯК ПРОБЛЕМА МІЖКУЛЬТУРНОЇ ТА ПЕРЕКЛАДНОЇ АДАПТАЦІЇ

Стаття присвячена проблемам перекладу-локалізації, що виникають в умовах лінгвокультурної специфіки, під час перекладення англomовних текстів, призначених для глобальної аудиторії. Розглянуто випадки недостатнього обліку вимог перекладацької локалізації для успішного позиціонування тексту як маркетингового продукту.

Ключові слова: локалізація, переклад, адаптація перекладу, документальна література.

Термін «локалізація», що зайняв міцне місце в перекладацькій практиці, досі тлумачиться двояко: у широкому розумінні локалізація – це процес адаптації тексту в культурний простір іншої мови, що включає переклад, верстку і вбудовування тексту в програмні коди для застосування в електронному середовищі. Вужче розуміння частково

збігається з існуючим поняттям «вільний переклад», «переклад-перекладання», коли текст перекладу адаптується до реалій приймаючої культури.

Перекладацьку локалізацію у її сутнісному включають два терміни «локалізація» та «глобалізація» тексту.

«Локалізація є процес перекладу тексту, у ході якого здійснюється його адаптація відповідно до лінгвокультурних та прагматичних характеристик адресата. Процесу локалізації притаманні такі характеристики:

1) об'єктом локалізації є текст, що характеризується апелятивною функціональною домінантою і раціональністю комунікативних дій, що здійснюються його адресатом;

2) існує можливість чи необхідність відсутності мовної симетрії між вихідним та локалізованим текстом;

3) у процесі локалізації особлива увага приділяється географічним та культурно-значущим контекстам, а також національно-культурній лексиці.

Локалізація є вузькоспеціалізованою формою прагматичної адаптації, оскільки сфера застосування та область завдань останньої значно перевершує за масштабом мету локалізації.

Глобалізація тексту є процесом перекладу або редагування тексту з метою створення його спрощеної англійської версії, призначеної для цільової аудиторії з деяким знанням англійської». Завдання перекладача у процесі локалізації розуміється як переклад «духу» тексту з дискурсу культури та мови оригіналу до дискурсу культури мови перекладу. Таким чином, можна говорити про чергове переосмислення ідей В. фон Гумбольдта про те, що «своєрідність мови впливає на сутність нації, як тієї, яка говорить нею, так і тієї, для якої він чужий», «мову спонукає через сполучений думки образ, вимагає дії духу, який залишає у словах свій відбиток», «відмінності у характері мов найкраще проявляються у стані духу і у способі мислення та сприйняття» Типовий приклад адаптаційного перекладу – «Аліса в країні чудес» – перекладення

Л. Керрола українською мовою, коли глибока адаптація тексту до реалій виявилася менш популярною, ніж переклад із збереженням реалій.

Локалізація як форма прагматичної адаптації передбачає переклад мови культури з урахуванням мовних стереотипів, ціннісних установок, стійких конструкцій. Коли йдеться про локалізації, матеріалом найчастіше стають не художні тексти, призначені для естетичного сприйняття, а «документальні» тексти, спрямовані на практичне застосування у різних галузях, від текстів відеоігор та мультимовних сайтів до навчальних матеріалів, що пропонують адресатам практику застосування тих чи інших міжнародних комунікативних технологій. Ця особливість вбудовує вільний переклад-локалізацію в широке розуміння локалізації як маркетингового «продукту», а текст, що супроводжує його, пропонується «клієнту» в іншому культурно-мовному дискурсі.

Партнерська комунікація: ефективні моделі та стратегії». Особливості оформлення, зокрема. відсутність посиального апарату, авторські орфографія, пунктуація, дозволяють інтерпретувати текст як чорновий рукопис. Як видається, текст, що існує в такій формі, може бути інтерпретований і як відносно спонтанний мовленнєвий сленг, що фіксує та структурує у формі друкованих нотаток мова викладача, і як локалізований маркетинговий продукт (семинар), пропонований клієнту-слухачу.

Для цієї форми викладу матеріалу характерні такі особливості: макаронічний стиль та інтерференція: «Воркшоп», «Працюємо в таймінгу», "платформа для win-win", "Правило "1 meeting"", - що парадоксально поєднує глобалізацію та локалізацію, коли початковий спрощений англійський текст, призначений для міжнародної аудиторії, переведений на українську з метою прагматичного застосування; - авторська пунктуація та перемикання стилістичних реєстрів: «Беремо участь усі – говоримо по одному!», «Твоя думка – ВАЖЛИВО! При цьому поважаємо думку Колег!», «Коли ви спілкуєтесь з людиною..., ви даєте їй дуже сильний сигнал...» відзначимо форму наказового способу із займенником 1 л., мн.ч., нерегулярність застосування займенників "ти-ви" при зверненні до дорослої аудиторії. Враховуючи тему семінару (навчання стратегіям комунікації),

очевидно припущення, що вихідний «глобалізований» текст створювався в англomовному культурному просторі, де форма «You» стилістично нейтральна, але при несистемному підході до перекладу оригінального тексту на українську мову виникає проблема культурної адаптації та вибору -ввічливого чи дружнього звернення до адресата «ви»/«ти».

Стилістично нейтральна форма наказового способу «participate!» "Talk!" "suggest!" переведена з використанням різних стилістичних конструкцій: безособова констатація «Активна участь усіх!», при цьому відбувається стадіальний перехід від найбільш узагальненого призову-констатації через звернення до конкретної групи і, нарешті, окремого індивіда в розмовному форматі. Як видається, у процесі локалізації англomовного тексту рішенням стає вибір єдиної форми ввічливою адресації з урахуванням цільової аудиторії. Для дорослих учнів це може бути форма «ви» та віддієслівні іменники «участь», «відпрацювання технік», «рішення». Надалі автор обирає саме цю форму спілкування з аудиторією "Задавайте питання ...", "Робіть паузи ...", та інші.

Наведені приклади показують відсутність послідовної стратегії локалізації. Поряд з цим, використання цитат з художньої літератури з метою ілюстрації прагматичних положень навчального матеріалу є актуальною проблемою перекладацької стратегії при адаптації нехудожніх текстів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Глотова А.Ю. Воркшоп. Партнерська комунікація: ефективні моделі та стратегії. М. 2020. (На правах рукопису).
2. Гумбольдт В. Характер мови та характер народу. Вступ до мовознавства. Хрестоматія для вузів. М. 2005. С. 9–16.

УДК:159.922

BEREZA K.M., student

Research supervisor – **VELYKA K.I.**, assistant

Bila Tserkva National Agrarian University

BELIEF IN MAGIC FROM THE POINT OF VIEW OF PSYCHOLOGY

The psychological mechanisms underlying belief in magic, including cognitive processes, social influences and emotional factors, have been studied. Aspects such as the need of control, fear of the unknown, the need of psychological relief, contributing to the development of belief in magic, have been analyzed.

Key words: cognitive processes, cultural influences, evolution, mental magic, mental processes, redirection method.

A large number of magicians are noticed to increase when people undergo difficult times in their lives. Thereby they profit off people's emotions. This is an unsatisfactory statistics, but they have always existed. Since time immemorial, such actions of frauds have worked over people believing in magic for centuries. Without any doubts this issues is relevant and worthy of attention as Ukrainians are suffering from started war and they have become more vulnerable to fraud actions.

The aim of the research is to explain the origin of this phenomenon and to study methods that can help people to be cautious with frauds. This research helps to delve into the human evolution, complex interplay of human cognitive processes, cultural influence and individual differences.

Psychology is interested in studying magic from both cognitive and personality perspectives. Such fundamental models as historical, developmental, psychopathological and therapeutic have been applied in psychological disciplines to elucidate the prevalence of magic.

Belief in magic and engagement in magical practices have deep historical roots. In recent decades, scientists from diverse fields have tried to explain its origin, durability and allure.

Despite scientific achievements in natural sciences, still there is an interest of the society in occult sciences, Neopaganism, witchcraft and apprehensions about Satanism [1].

Researchers examine how certain cognitive mechanisms and psychological tendencies have made humans to believe in magic. For instance, some scientists mention that the human brain has evolved to detect influence and patterns in the environment, which may have led early humans to add fictional supernatural powers to natural phenomena.

Moreover, evolutionary psychologists assume that belief in magic and supernatural powers may have provided adaptive benefits for early societies. For instance, magical rituals and belief in protective amulets or charms may have helped to reduce anxiety and to increase feelings of control over uncertain or dangerous situations. Furthermore, in the evolutionary context, the study of the belief in magic often considers social and cultural factors that influence on the belief transmission to subsequent generations. Anthropologists also examine how belief in magic is passed down through cultural traditions and rituals or how it serves for important social functions within communities [1].

Magicians may also provide their own invented explanation in order to mislead. When the invented story is convincing, it may prevent from revealing real reasons of the situation. However, the community of magicians is aware that in contemporary world, the spectators are not gullible and less credulous than decades ago. Due to certain educational, cultural and technological changes in Western society, supernatural-based explanations have become unrealistic for showing well-known tricks such as card magic or big, theatrical illusions [2].

Mental magic is also one of the issues that have relation to people's beliefs. In this case, it is essential for the mentalist to hide the real cause of the effect by making up an invented story as compelling as possible.

From historical point of view, it was possible to notice that mentalists presented themselves as those who had real mental powers. Till the end of the 1980s this supernatural phenomenon was convincing. The mental magic performance has become unrealistic since the end of the 1980s. The audience of the Western society became educated and underwent cultural changes. Later, a new explanation of mental magic took the place of the psychic power. Mentalists were considered to be experts in manipulating others' behavior by means of psychological suggestion [2].

The sociocultural influence plays a significant role in shaping belief in magic, particularly in relation to environmental and social factors. This influence can include factors such as societal beliefs and attitudes, cultural beliefs and values, personal experiences and social constructs that can shape one's perception of the world and lead to the development of belief in magic. In particular, a person, who grows up in a culture where belief in magical powers and supernatural beings, may be more likely to believe in magic. Similarly, a person who has personal experiences such as encounters with ghosts or receiving help from a higher power may be more inclined to believe in magic [4].

Thus, societal factors such as level of education, income, and access to technology can also play a role in shaping beliefs in magic. Studies have shown that belief in magic is more common in societies with a low level of education and low income, as people in these contexts may be more likely to rely on supernatural explanations to make sense of their environment. Overall, the role of sociocultural factors in shaping beliefs in magic is complex and multifaceted, and is influenced by a range of environmental and social factors. Understanding these factors can provide insight into why some people hold belief in magic, and can also inform efforts to promote critical thinking and scientific literacy, particularly in contexts where belief in magic are prevalent [3].

It has been studied that while some may dismiss magical beliefs as irrational or superstitious, psychologists recognize that they serve important psychological functions for many individuals and societies. One key aspect is the role of cognitive biases and heuristics in shaping belief systems. Humans are prone to various cognitive biases, such as the availability heuristic, which leads individuals to overestimate the likelihood of events that readily come to mind. This can contribute to the perception of magical thinking, where improbable events are perceived as more probable due to their salience or emotional significance [3].

In conclusion, while belief in magic may seem irrational from a rationalist perspective, it serves important psychological functions for individuals and societies. By understanding the psychological mechanisms and underlying magical beliefs, psychologists can study human cognition, culture, the way in which individuals make sense of the world around them.

LIST OF REFERENCES

1. Gronchi G., Zemla J. Cognitive style predicts how people explain mental magic tricks. URL: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0001691821000974#bb0215>
2. Saliba J. Magical thinking in contemporary western societies, a psychological view. URL: <https://books.openedition.org/pul/10833>.
3. Schiele T. Evolution of Belief: From Magic to Science, Embracing a Fourth Era. URL: <https://www.linkedin.com/pulse/evolution-belief-from-magic-science-embracing-fourth-era-schiele>
4. Subbotsky E. The Belief in Magic in the Age of Science. URL: https://www.researchgate.net/publication/260079751_The_Belief_in_Magic_in_the_Age_of_Science

УДК 378.041-057.87:80

БОНДАР А.О., студент

Науковий керівник – **РЄЗНИК В. Г.**, ст. виклад.

Білоцерківський національний аграрний університет

ПІЗНАВАЛЬНА САМОСТІЙНІСТЬ СТУДЕНТІВ-ФІЛОЛОГІВ ЯК ОСНОВА ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ: ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ТА РОЗВИТКУ

У роботі розкрито особливості формування та розвитку пізнавальної самостійності студента та її роль у формуванні та розвитку професійної компетентності майбутнього фахівця. Наголошено на важливості організації самостійної навчальної-пізнавальної діяльності студентів.

Ключові слова: пізнавальна самостійність, професійна компетентність, інтелектуальний саморозвиток, пізнавальна діяльність

Перед людиною, яка живе в умовах насиченого інформаційного середовища, постало завдання у вибіркового засвоєнні актуальних наукових, технологічних знань, у швидкому та адекватному сприйнятті нових перспективних технологій, у знаходженні свого місця у мінливому соціально-інформаційному середовищі. Тому обставини, що склалися, орієнтують сучасну систему вищої освіти на підготовку самостійної творчо розвиненої особистості та зосереджують на пошуку ефективних шляхів виходу з кризових навчальних ситуацій, одним з яких постає розвиток пізнавальної самостійності студентів. З огляду на зазначене постала потреба у розробленні методики розвитку пізнавальної самостійності, яка б довела, що самостійна робота студента має бути головною метою у здобутті необхідних фахових компетенцій.

Мета роботи – розкрити особливості формування та розвитку пізнавальної самостійності студента та її роль у формуванні та розвитку професійної компетентності майбутнього фахівця.

Аналізуючи наукові джерела, ми дійшли висновку, що у більшості існуючих визначень поняття «пізнавальна активність» наголошується на наступному: це «єдність внутрішньої готовності особистості до діяльності та інтенсивний вияв цієї готовності»; прояв «вольових рис особистості (рішучість, наполегливість, витримка, постійність), її здібності та інтелектуальну діяльність»; «... пізнавальна самостійність» лежить в основі «вмінь самостійної пізнавальної діяльності студентів»; у «потребі й умінні самостійно мислити, у здатності орієнтуватися в новій ситуації, самому бачити питання, задачу і знайти підхід до їх розв'язання» [2].

Першочерговим у формуванні самостійної пізнавальної діяльності є створення умов для інтелектуального саморозвитку студента.

Складовими самостійної пізнавальної діяльності є «цінності, переконання, ідеали, інтереси особистості, володіння академічно та практично орієнтованою професійно значущою інформацією, комплексами дослідницьких і рефлексивних дій...» [2].

Організаційна основа системи формування самостійної пізнавальної діяльності «охоплює навчально-пізнавальну (навчальні дисципліни), практичну (всі види практики) та науково-дослідницьку (написання курсових, дипломних, магістерських робіт), складники навчально-виховного процесу вищого навчального закладу».

Методика організації самостійної навчально-пізнавальної діяльності студентів складається з двох етапів - репродуктивного (формування умінь і навичок самостійної роботи під безпосереднім керівництвом викладача) та продуктивного (реалізація продуктивної діяльності студентів).

В організації пізнавальної самостійної роботи слід враховувати, на думку вчених, наступні типи:

- «самостійна робота за зразком;
- реконструктивна самостійна робота;
- самостійна робота варіативного типу;
- творча самостійна робота...» [1].

Якість здійснення студентом самостійної навчально-пізнавальної діяльності, як зазначають методисти, залежить від рівня володіння «методами опрацювання наукових джерел, уміння конспектувати, складання тез, виписок, підготовки рефератів, що надалі стане основою для написання курсових, кваліфікаційних та дипломних робіт. ... Пізнання є функцією існування особистості, і саме в ній слід шукати розуміння його єдності» [3].

Отже, результатом розвитку навчально-пізнавальної самостійності студентів має бути «прояв особистості самого студента, його ставлення до змісту і характеру діяльності та прагнення мобілізувати свої морально-вольові зусилля на досягнення навчально-пізнавальної мети». Професійні якості майбутнього фахівця з іноземної мови мають бути оцінені рівнем його як теоретичних, так і практичних знань. Отримані теоретичні знання, студент повинен самостійно поглиблювати, оскільки як видно з результатів досліджень педагогів-науковців, «лише ті знання, які студент здобув самостійно, завдяки власному досвіду, думці і дії, будуть насправді міцними».

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Дудник І. О. Формування вольових якостей у студентів у процесі занять фізичною культурою : навч.-метод. посіб. Черкаси: Черкаський національний університет ім. Б. Хмельницького, 2016. 72 с.
2. Reis S., Housand A. Characteristics of gifted and talented learners: Similarities and differences across domains. *Achieving excellence: Educating the gifted and talented* / F. A. Karnes, K. R. Stephens eds. Upper Saddle River, NJ: Pearson., 2008.
3. Максименко С. Д. Генеза здійснення особистості: монографія. К.: ТОВ "КММ", 2006. 240 с.

УДК 631.52:001-057.4(73)BURBANK

ВАКУЛА Б. В., студент

Науковий керівник – **БІЛЧЕНКО А.М.**, канд. пед. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

LUTHER BURBANK: A PLANT BREEDER, A HORTICULTURIST AND A LEGEND

Дослідження присвячене вивченню біографії та наукової діяльності видатного американського селекціонера Лютера Бербанка, дослідженню впливу його роботи на різноманітність сортів культурних рослин.

Ключові слова: Luther Burbank, plant, seeds, plant breeder, cultivars.

Luther Burbank (1849–1926) was once widely acclaimed to be America's most famous horticulturist and plant breeder [1].

The best-known horticulturist in the United States, was honored in 1940 by having a U.S. postage stamp in his honor as a scientist. Burbank became a legend in his time as the plant inventor and «horticultural wizard» releasing a prodigious 800 new cultivars, a number of which are still being grown, the most famous being the ‘Burbank’ potato, the ‘Santa Rosa’ plum, and the ‘Shasta’ daisy. During his lifetime he was considered as a coequal with Henry Ford, inventor of the assembly line factory, and Thomas A. Edison, inventor of the light bulb and phonograph [2].

Burbank's main work is devoted to the creation of new plant varieties and improvement of existing varieties. The scientist created a new type of pitted plum, a cactus without thorns that can be eaten, a nut with a thin skin, quince with a pineapple scent, and many ornamental plants. He bred a white chamomile with huge flowers, a fragrant verbena with a jasmine scent, and a clove that changes the color of its petals throughout the day. He has developed more than 100 varieties of plums [3].

He had an uncanny ability to select, sometimes over many generations, for several traits simultaneously toward an ideal type that he envisioned at the start. Sometimes hundreds of grafts were made on the same tree, enabling Burbank to raise the entire progeny of a cross to maturity only 2 years from the planting of the seed [1].

Burbank introduced over 200 varieties of fruits alone, consisting of 10 different apples, 16 blackberries, 13 raspberries, 10 strawberries, 35 fruiting cacti, 10 cherries, 2 figs, 4 grapes, 5 nectarines, 8 peaches, 4 pears, 11 plumcots, 11 quinces, 1 almond, 6 chestnuts, 3 walnuts, and 113 plums and prunes” (Howard 1945). Altogether, it is estimated that he was responsible for introducing between 800 and 1,000 plants to American horticulture and agriculture [1].

Luther was born in Lancaster, Massachusetts, on 7 Mar. 1849, a son of Samuel Burbank, owner of a small brick factory, and his third wife, Olive Burpee Ross. Young Luther was educated at the Lancaster Academy. In the early 1870s, he obtained Darwin's *Variation of Animals and Plants under Domestication* (published in the United States in 1869) from the local library and Burbank would later claim that it opened up a new world for him to create new plant varieties. At the same time he became interested in horticulture based on a book «*Gardening for Profit*», in the «*Market and Family Garden*» by Peter Henderson [2].

At the age of 22 he began truck gardening and selling his vegetables at a local market [1].

In 1872 he noticed a seedpod on a planting of ‘Early Rose’ potato, a white-fleshed variant of ‘Garnet Chili’ imported from somewhere in South America that had some resistance to late blight caused by *Phytophthora infestans*. He harvested 23 seeds. The seedlings produced variable populations but two had large tubers, and one (# 15) proved to be high-yielding (3 pounds from one plant) with smooth skin, good taste, and long storage. In 1874 he sold rights to the potato to J.H. Gregory (the seedsman who named the ‘Hubbard’ squash from an introduction grown in Marblehead, Massachusetts) for \$150 (Burbank had asked for \$500). More important was that Gregory agreed to name the potato ‘Burbank’. A subsequent mutation became the ‘Russet Burbank’, the most famous potato in U.S. history [2].

In 1875, the 26-year-old Burbank left the rocky soil of Massachusetts. Looking for a more equitable climate than in Massachusetts, he moved to Santa Rosa, California, in 1875 and established a nursery there in 1877 [1, 2].

He bought seed and plants from sources elsewhere (sometimes from nurserymen in foreign countries) and propagated the plants for sale, locally at first, but as his reputation grew, eventually nationwide and internationally. He claimed that in his plant-breeding programs, he often made crosses between different varieties of a species (sometimes even between closely related species) in order to disrupt in the hybrids inherited tendencies from the parents [1].

However, in 1881 he entered a new direction. Catering to the demand for the burgeoning fruit industry of California, he took a daring challenge to fulfill an order of 20,000 trees of the newly introduced ‘Agen’ plum for drying. Burbank proved to be a skilled horticulturist. He produced nursery trees in a single year by germinating almond seedlings in the field, inserted buds of ‘Agen’ into the growing shoots, and fulfilled the order in 9 months, an amazing feat.

Burbank nurseries prospered and by 1894 Burbank's advertisements proclaimed a stock of 500,000 fruit and nut trees [2].

He had assistants but carried out all selection personally. In 1888 he sold his nursery to concentrate on his passion, producing new plants and plant forms. At the age of 40 years, Burbank proved himself a successful nurseryman and entrepreneur and he spent a year traveling, collecting seed [2].

Burbank promoted his personal brand. Soon the name of Luther Burbank was added to a selection increased its commercial value. A series of newspaper and magazine articles and testimonies promoted his skills and his business as a creator of scientific and horticultural marvels. He played the press as a violin. He had his critics, but the truth was that he delivered. He had very successful commercial dealings with John Lewis Childs, a successful nurseryman, Stark Brothers' Nurseries, and Burpee Seeds [2].

In 1902, Burbank submitted a short paper on "The Fundamental Principles of Plant Breeding" to be read at the First International Conference on Plant Breeding and Hybridization in New York that year [1].

By the turn of the century, interest in Burbank was so high that he became a magnet for a stream of distinguished personalities who toured his operation in Santa Rosa. His pleasant personality endeared him to many visitors including Helen Keller, Jack London, and the King of Belgium as well as the scientists including Hugo de Vries, Liberty Hyde Bailey, and M. Vavilov. They were charmed with what they saw and were duly impressed by the enormous variety of plants under development and the wealth of diversity in his nursery garden. He created a stir in the academic community [2].

Burbank was not about to record his methods or achievements in scientific journals but chose rather to embark on a publishing venture that led to a 12-volume work of his creations [2].

He selected one of about 500 hybrid seedlings that showed many of the properties of both parents. The most surprising thing about it was that its progeny bred true from seed and did not revert back to either parental type in subsequent generations. Burbank claimed he had created a new species in a paper entitled "Another Mode of Species Forming" read at the annual meeting of the ABA in Columbia, Missouri, January 5-8, 1909; it was reprinted in *Popular Science Monthly*, September 1909 [1].

Some plant breeders thought that true-breeding hybrids simply could not exist. Burbank, however, believed that the same process by which he artificially produced true-breeding intermediate hybrid species also occurs in natural populations. Dreyer (1993) opines that "This may be the first recorded report of this phenomenon" and "Burbank is not given the priority that he deserves for producing and putting these on record" [1].

Burbank is one of the great inventors along with Alexander Graham Bell, the Wright Brothers, Thomas A. Edison, and Henry Ford. A collection of Burbank memorabilia would be collected by Ford for his Dearborn Museum of Americana [2].

Thus, Luther Burbank is rightfully considered one of the most prominent plant breeders in the history of the world and the most famous in the history of the United States.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. William D. Stansfield, Luther Burbank: Honorary Member of the American Breeders' Association. *Journal of Heredity*. Vol. 97. Issue 2. 2006. P. 95–99. DOI:10.1093/jhered/esj015
2. Janick J. Luther Burbank: Plant Breeding Artist, Horticulturist, and Legend. *Hort Science* 50 (2). P. 153–156. Retrieved Apr 15, 2024, DOI:10.21273/HORTSCI.50.2.153
3. Білоцька О.М. Сільськогосподарська рідкісна книга у фонді наукової бібліотеки Таврійського ДАТУ: історико-бібліографічний екскурс, ТДАТУ. Мелітополь, 2017. 68 с.

ВАСЬКІВСЬКИЙ К.О., студент

Науковий керівник – **ІГНАТЕНКО В.Д.**, канд. пед. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

УКРАЇНСЬКА ЛОКАЛІЗАЦІЯ ІГОР ТА ЇЇ ПРОБЛЕМИ

У тезах йдеться про особливості сучасної ігрової індустрії у світі та на українському перекладацькому ринку зокрема. Розглянуто перекладацький потенціал та сучасний стан локалізації ігор українською мовою як важливого аспекту популяризації української мови серед молоді.

Ключові слова: комп'ютерні ігри, українська локалізація, переклад, українська мова і культура.

Протягом останніх десятиліть ігрова індустрія стала набагато більш обширною та розвинутою, ніж до цього. Пандемія створила нові виклики для розробників ігор, які мусили пристосуватися до нових умов роботи. У той же час попит на ігри зріс, оскільки люди по всьому світу шукали способи розважитися та втікти від реальності. У 2022 році ігрова індустрія отримала дохід у розмірі приблизно 200 мільярдів доларів. Для розуміння, в тому же році індустрія кіно принесла приблизно 42 мільярди, що у п'ять разів менше, ніж доходи від ігор [0].

За останні роки ігрова індустрія стала надзвичайно популярною серед різних вікових та соціальних груп. За даними досліджень, у 2022 році в Україні було близько 20 мільйонів геймерів, з яких 40% - жінки. Ігри приваблюють не лише молодих людей, а й дорослих та навіть літніх. Наприклад, у 2020 році у світовому топ-10 найбільш популярних стримерів на Twitch була 82-річна японка Хамако Морі, яка грає у різні тайтли. Ігри можуть бути не лише засобом релаксації та способом спілкування з друзями, а й засобом навчання та розвитку. Деякі ігри сприяють покращенню пам'яті, уваги, логічного мислення та креативності. Також ігри можуть допомогти людям пережити стресові ситуації та знайти позитивні емоції.

Ігри – це також історії, персонажі, діалоги та повідомлення. Щоб повноцінно зануритися у світ гри, гравцеві потрібно розуміти мову, на якій вона розповідає свою історію. Тому локалізація гри на українську - це важливий крок для того, щоб зробити гру доступною та цікавою для української аудиторії. Локалізація не лише перекладає текст, а й адаптує його до культурного та соціального контексту. Локалізація допомагає створити емоційний зв'язок між гравцем та грою, а також показує повагу до української мови та культури.

Локалізація гри на українську - це не проста справа. Вона вимагає часу, коштів, кваліфікованих перекладачів та редакторів, а також співпраці з розробниками та видавцями. На жаль, не всі ігри отримують офіційну українську локалізацію, а деякі отримують її недостатньо якісну або із затримкою.

На жаль, частка ігор, які були перекладені на українську мову, неймовірна мала. За даними Statista, у 2020 році у світі було випущено більше 40 тисяч ігор на різних платформах, проте кількість ігор з українською локалізацією досить низька. За даними дослідження SBT Localization, у 2022 році лише 5% геймерів в Україні мали більше 10 ігор з українською локалізацією. Більшість популярних ігор не мають офіційної української версії. Локалізація гри на будь яку мову - це складний та коштовний процес. Він вимагає не лише перекладу тексту та звуку, а й адаптації графіки, інтерфейсу, культурних та соціальних аспектів. Залежно від обсягу та складності гри, локалізація на одну мову може коштувати від декількох тисяч до декількох сотень тисяч доларів. Тому розробникам ігор часто доводиться обирати мови для локалізації дуже обережно, аби не зазнати збитків. Навіть найпопулярніші мови не гарантують успіху гри на певному ринку. Є багато факторів, які впливають на попит на гру: жанр, стиль, конкуренція, маркетинг тощо. Тому без локалізації гра може отримати більше грошей, ніж з нею.

Звичайно, це не означає, що локалізація не має сенсу. Вона може принести багато переваг для гри: збільшити ринок, покращити досвід гравців, збільшити доходи та підняти репутацію.

Українська локалізація гри - це не лише переклад, а й вияв поваги до української мови та культури. Тому українські гравці завжди цінують ігри, які мають текстовий або ще краще український дубляж. Це дозволяє їм краще розуміти сюжет та геймплей, викликає більше емоцій та емпатії до персонажів, створює ефект занурення в світ гри. Також українська локалізація сприяє популяризації та розвитку української мови серед молодого покоління. Тому українські гравці завжди підтримують ігри, які були локалізовані на українську.

Серед відомих ігор з українською локалізацією користується популярністю *ThisWarofMine*. Вона була розроблена польською студією 11 bit studios і вийшла в 2014 році. Ця гра показує життя цивільних у війні, які намагаються вижити в ізольованому місті. Гра отримала високу оцінку критиків і гравців, а також була визнана соціально значущою. Уряд Польщі додав *ThisWarofMine* до шкільної програми як матеріал для обговорення етичних і моральних питань. Гра також була представлена в музеї сучасного мистецтва MoMA в Нью-Йорку як приклад інтерактивного мистецтва. Цікаво, що українська локалізація гри була зроблена не офіційно, а за ініціативи фанатів-волонтерів. Розробники підтримали їхню працю і додали український переклад до гри.

Ghostrunner - це ще одна гра з українською локалізацією, яка була додана завдяки фанатам. І вона також була розроблена польськими студіями OneMoreLevel і 3D Realms і вийшла в 2020 році. Український переклад гри був зроблений неофіційно двома волонтерами, але після того, як їхня робота набрала популярності в соціальних мережах, розробники вирішили підтримати їх ініціативу і додати українську мову до гри офіційно, додавши авторів у титри.

Але є й приклади не дуже вдалого перекладу. Наприклад, на старті *BaldursGate 3* все було далеко не дуже добре. Чого тільки коштує заміна всіма улюблених "дворфів" на "карликів", а "тіфлінгів" на "бісинів" [5]. І якщо трансформацію тіфлінгів ще можна якось виправдати, бо вони, по-факту, є вихідцями з Аду, то з дварфами все складніше. Проблема в тому, що взагалі є три, так би мовити, раси "низькорослих". Ними є гноми, полурослики та дворфи. Вони всі, по-факту, вже є карликами, оскільки, хоч і мають трохи різне походження, місце проживання та рід занять, мають одне спільне - вони всі малі. Тож називати дворфів карликами - некоректно. Тим паче, вони є найбільшими серед своїх побратимів.

Також наплутали трохи з описом деяких чар. Гарним прикладом є "Здібністю проказування замовляння є інтелект". Тут мається на увазі, що за рахунок такої характеристики як "інтелект" буде вираховуватися, скільки шкоди завдасть певне закляття. Проблема в тому, що це важко зрозуміти тим, хто грає в цю гру, а тим хто новий у цьому - практично неможливо.

Можна взяти ще приклад з гри *SonsofValhalla*, що вийшла на цей світ майже вчора. Загалом є відчуття, наче було залучено ШІ при перекладі, без подальшого корегування. Наприклад, у багатьох іграх є рівні складності: "легкий, середній, важкий і тд.". Але у грі воно чомусь названо словом "Неполадка", що є грубою помилкою. Більш того, при виборі "неполадки" описується, що саме змінюється зі сторони геймплею. При виборі "неполадки" рівня "важка" написано: "+ 50% менше шкоди, завданої ворогом" та "+50% менше балів здоров'я для ворогів", що є діаметрально протилежним тому, що насправді відбувається у грі. Дивним є те, що наступний рівень "неполадки" має правильний опис, а саме: "+100% більше шкоди, завданої ворогом" та "+100% більше балів здоров'я для ворогів".

Проте, незважаючи на всі труднощі та проблеми, які супроводжують локалізацію гри на українську мову, цей процес з кожним роком стає все популярнішим та поширенішим. За даними SteamSpy, у 2021 році було випущено 139 ігор з українською мовою, що на 40%

більше, ніж у 2020 році[3]. Це свідчить про те, що українська мова стає все більш привабливою для розробників та видавців ігор.

Отже, враховуючи те, що було сказано попередньо, можна дійти висновку, щодля покращення української локалізації необхідні спільні зусилля гравців, студій, держави та перекладачів. Важливо розвивати професійну спільноту, використовувати технології та підтримувати фанатські ініціативи.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Скільки отримують геймдев-спеціалісти у світі: аналіз зарплат від PingleGameStudio. URL: <https://gamedev.dou.ua/blogs/gamedev-salary-comparison-pingle-studio/>(дата звернення 06.04.2023).

1. Особливості локалізації ігор. Інструкції. URL :<https://sbt.localization.com.ua/article/osoblivosti-lokalizatsiyi-igor-instruktsiyi/> (дата звернення 05.04.2023).

2. Ігрова індустрія у 2022 році — об'єм \$200 млрд, понад 3 млрд гравців і історична перемога США над Китаєм. URL :

<https://itc.ua/ua/novini/igrova-industriya-u-2022-rocz-i-obyem-200-milyardiv-dolariv-ponad-3-mlrd-gravcziv-i-istorichna-peremoga-ssha-nad-kitayem-prognoz-newzoo/> (дата звернення 05.04.2023).

3. Charts Overview. Top selling and top played games across Steam. URL :https://store.steampowered.com/charts?curator_clanid=2498681 (дата звернення 03.04.2023).

4. Новий скандал щодо локалізації. В мережі палає обурення щодо української локалізації Baldur's Gate 3. URL :<https://gamedev.dou.ua/forums/topic/44626/>(дата звернення 17.04.2024).

УДК 821.161.2.09(091)"1920/1930"

ВОЛИНЕЦЬ А.А., студентка

Науковий керівник – **ЦВИД-ГРОМ О. П.**, канд. філол. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

РОЗСТРІЛЯНЕ ВІДРОДЖЕННЯ В ІСТОРІЇ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ З ПОГЛЯДУ СУЧАСНОСТІ

У тезах викладено передумови, хід історичних подій періоду «розстріляного відродження», наслідки та значення для української літератури із погляду сучасності.

Ключові слова: розстріляне відродження, літературна дискусія, українська інтелігенція, репресії, русифікація.

«Розстріляне відродження» – літературно-мистецьке покоління 20-початку 30-х рр. в Україні, яке дало високохудожні твори у галузі літератури, живопису, музики, театру і яке було знищене тоталітарним сталінським режимом. Література цього періоду відзначається багатством стилів, жанрів, вершинних мистецьких надбань.

Термін «Розстріляне відродження» вперше запропонував діаспорний літературознавець Юрій Лавріненко, вживши його як назву збірника найкращих текстів поезії та прози 1920-1930-х рр. За це десятиліття (1921-1931 рр.) українська культура спромоглася компенсувати трьохсотрічне відставання й навіть переважити на терені вітчизни вплив інших культур, російської зокрема(на 1 жовтня 1925 року в Україні нараховувалося 5 000 письменників). Це відродження було пов'язане з тим, що українські митці навіть за умовзамовчування й заборони створили тексти, гідні світового поцінування.

Головними складниками новітньої еліти, її світогляду бувбунт, самостійність мислення та щира віра у власні ідеали. У більшості своїй це були інтелектуали, які робили ставку на особистість, а не на масу. За їх зовнішньою «радянськістю» ховалися глибокі пошуки й високі запити.

З 1925-1928 рр. Микола Хвильовий розпочав літературну дискусію. Письменник виступив проти примітивізму радянської літератури і закликав митців орієнтуватися на кращі зразки світової літератури. Від обговорення шляхів розвитку української літератури дискусія поступово перейшла з мистецької в політичну, особливо після проголошеного

Хвильовим гасла «Геть від Москви!», котрий мав на увазі, що не можна брати за зразок популярні в той час російські твори.

Активну участь у дискусії взяли літературні організації «Гарт», «Плуг», «Ланка»-МАРС, пізніше ВАПЛІТЕ і ВУСПП, письменники і громадські діячі Микола Хвильовий, Микола Зеров, Андрій Хвиля, Сергій Пилипенко, Олександр Дорошкевич, Самійло Щупак, Микола Скрипник та ін. Найбільш резонансними були памфлети Миколи Хвильового «Апологети писаризму», «Україна чи Малоросія», «Думки проти течії».

У дискусію втрутилася партія. Сталін особисто надіслав листа Кагановичу з критикою поглядів М. Хвильового. Цим було дано старт репресіям. Під політичним та моральним тиском Хвильовий змушений визнати свої «помилки», розпустити очолювану ним ВАПЛІТЕ.

Початком масового нищення української інтелігенції вважається травень 1933 року, коли 12-13 травня відбулися арешт Михайла Ялового і самогубство Миколи Хвильового у харківському будинку «Слово».

Апогеєм розправи над українськими митцями став 1937 рік. З 27 жовтня по 4 листопада – з метою «перевиконання плану» зі знищення «ворогів народу» до 20-ї річниці більшовицького перевороту – в урочищі Сандармох у Карелії кати НКВД розстріляли 1111 в'язнів етапу Соловецького табору особливого призначення. Понад 250 з них були представниками української інтелігенції (Лесь Курбас, Микола Куліш, Матвій Яворський, Володимир Чеховський, Валер'ян Підмогильний, Павло Филипович, Валер'ян Поліщук, Григорій Епик, Мирослав Ірчан, Марко Вороний, Михайло Козоріс, Олекса Слісаренко, Михайло Яловий та інші). Знищивши митців, влада намагалася «вбити» і їхній творчий доробок. Книги письменників і науковців вилучалися з бібліотек, довгі роки не видавалися, твори художників знищувалися.

Комуністична партія СРСР зрозуміла свою поразку в боротьбі з українськими письменниками, вона почала діяти забороненими методами: репресіями, замовчуванням, нищівною критикою, арештами, розстрілами. Перед письменниками стояв вибір: самогубство, репресії і концтабори, замовчування, еміграція або писання програмових творів на уславлення партії. Більшість митців була репресована і розстріляна.

Трагічна доля покоління 20-30-х років демонструє всю силу українського духу, його творчий потенціал, необхідність свого шляху й незалежності від впливу інших культур. Культурний розвиток проходив за умов повної ідеологізації всього суспільства, масових репресій, переслідувань інакомислячих, особливо інтелігенції. Політика українізації замінялася поверненням політики русифікації. Найхарактернішою рисою, притаманною культурі Української РСР тих років, була її заідеологізованість. Культурні зрушення, що відбувалися в СРСР протягом довоєнних п'ятирічок, у тому числі оволодіння грамотою мільйонами, формування нової генерації інтелігенції, розвиток науки, літератури, мистецтва – більшовицька партія розглядала як складові так званої культурної революції, основним змістом якої вона вважала утвердження марксистського світогляду, подолання впливу несумісних з ним ідеологій. Монополізувавши право на істину, сталінське керівництво нав'язувало суспільству надзвичайно убоге розуміння культури, звівши все багатство й розмаїття її функцій до обслуговування політичних цілей КПРС. Ця обставина справила негативний вплив на культурні процеси в Україні, ускладнивши та спотворивши їх.

З сучасної точки зору, літературознавці вважають «розстріляне відродження» одним з найважливіших періодів в історії української літератури, який сформував культурну ідентичність країни та мистецьке вираження. Творчість письменників «розстріляного відродження», відзначаються своєю мужністю, стійкістю і вони зробили великий внесок в українську літературу. Загалом, спадщина «розстріляних відроджень» продовжує впливати на українську літературу в наш час, слугуючи нагадуванням про силу художнього вираження в часи гноблення та спротиву.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. «Розстріляне відродження в українській літературі». URL: <https://ukrclassic.com.ua/katalog/teoriya-literaturi/3480-rozstrilyane-vidrozhennya-v-ukrajinskij-literaturi>(дата звернення: 11.04.2024).
2. Розстріляне Відродження як особливе явище в історії української літератури URL: <https://studfile.net/preview/16473298/page:3/>(дата звернення: 11.04.2024).
3. Розстріляне Відродження: як Москва вбивала українських митців 90 років тому. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3732872-rozstrilane-vidrozhenna-ak-moskva-vbivala-ukrainskih-mitciv-90-rokiv-tomu.html>(дата звернення: 11.04.2024).
4. Розстріляне відродження URL:https://disted.edu.vn.ua/media/video/ukr_lit_11_kol/rozstr_vid.html (дата звернення: 10.04.2024).

УДК 811:7.017.4:159.955

В'ЮННИК Д.В., студентка

Науковий керівник – **ТАРАСЮК А.М.**, ст. викладач
Білоцерківський національний аграрний університет

NAMES OF COLOURS IN DIFFERENT LANGUAGES: HOW COLOUR PERCEPTION CHANGED OUR SPEECH AND WAY OF THINKING

In this article, we have studied how humans differentiate colours and create terms for basic colour categories with examples,

Ключові слова: colour names, colour categories.

How people perceived colours in the past has had a significant impact on modern languages.

Isaac Newton`s theory about light and colours [1], which was the first introduction to a colour wheel, defined the visible spectrum of colours for a human. This very system is named “RGB,” meaning its primary colours are red, green, and blue. They are perceived as different colours depending on how they are combined.

How sensitive our photoreceptor cells are to a specific wavelength of light also determines what colours we see. A colourblind person might not be able to perceive particular colours but is more likely to distinguish similar shades. [2]

A study by Brent Berlin and Paul Key [3] shows how likely languages are to have names for different colours and their shades. According to their research, we can think of eleven basic colour categories: white, black, red, green, yellow, blue, brown, purple, pink, orange, and grey. [3, p.2]

The names of colours in each language surprisingly appear in a previously mentioned order, but only white and black exist in every single one of them. For instance, the Yali people in New Guinea do not have any titles for chromatic colours. They would call blood black (*siŋ*) because it is dark despite them seeing what we know as red. If something is light-coloured, they would describe it as white (*hóló*). [3, p.23]

One might think that just because the number of words is limited, a person would not pay much attention to hues. That is only partially correct. A study was made on how colour recognition is related to knowing languages. According to the article [4, p. 1114], “color categorization would depend on a specific network, involving frontoparietal executive regions, right temporal regions, and the bilateral, PC regions. This network, which goes far beyond color-sensitive regions of the visual cortex, is distinct from the color naming network, which comprises the left PC region and the left MTG.” The tests also showed that people who work with colours daily (ex. artists) have a faster connection within colour naming network only, and it does not affect how fast one recognises the shade. [4, p. 1113]

The most common problem related to naming colours in modern languages is that sometimes one word indicates both green and blue. Vietnamese can differentiate those two by using compounds, although natives mostly rely on context and thus only say “*xanh*.” [5]

Some languages, such as Greek, initially had no word for blue but eventually obtained one. Homer’s ancient “Iliad” and “The Odyssey” are the perfect examples of substituting the non-existing term: who else would call the sea wine-dark? [6]

That does not mean the ancient Greeks were all colourblind, although, as we mentioned earlier, eye receptors might not work the same in every human being. Just as people did not feel the need to create separate words for green and blue back then, most hardly ever distinguish indigo and violet now. They only call these colours of the RGB visible spectrum purple despite the apparent difference in hue and saturation.

Additionally, just because a word appears in a language does not mean it will be replaced in old compounds. Japanese call green apples not *midori* (green) but *aoi* (blue and green). The traffic lights for them are also *aoi*. That is because the mere idea of making green a separate term was only brought up in the 50s. Hence, many things are still called the traditional *aoi* way in Japan. [7]

Brent Berlin and Paul Key note they do not have any valid explanations for why red is the first chromatic colour to get a name. [3, p,108] It is also a puzzle why blue is the last primary colour in the sequence.

Guy Deutscher [8] says it might have resulted from how often people were introduced to specific colours. There is not much of a true blue in nature because of how short the wavelengths of light are. Even the sky you see changes its colour to light blue because of sunlight and impurities in the air. To understand whether the fruit is ripe, you only need to categorize the colour, not name it.

Deutscher assumes that the genuine need to label colours happened when producing dyes became a thing. [8, p. 92] The red one is the easiest to create, but making blue was a challenge in antiquity. Hence, the list of basic colour categories makes perfect sense.

In conclusion, while colour naming is undoubtedly an intriguing topic in linguistic studies, titles do not change how humans perceive colours in their brains. They merely simplify the communication. In a world of globalisation, we would want as few misunderstandings between different nations as possible. However, we must learn more about languages and accept their rules before these misunderstandings happen.

LIST OF REFERENCES

1. A Letter of Mr. Isaac Newton ... containing his New Theory about Light and Colors, Philosophical Transactions of the Royal Society. No. 80 (19 Feb. 1671/2), P. 3075–3087. URL:<https://www.newtonproject.ox.ac.uk/view/texts/normalized/NATP00006>
2. Reverse-Colorblind Test. Structure & Strangeness: вебсайт URL: <https://www.cs.unm.edu/~aaron/creative/colorTest.htm>
3. Berlin B., Kay P. Basic Color Terms: Their Universality and Evolution. Berkeley: University of California Press, 1969. 178 p.
4. Color Naming and Categorization Depend on Distinct Functional Brain Networks / K. Siuda-Krzywicka et al. Vol. 31. Issue 2. 2021. P. 1106–1115. URL:<https://academic.oup.com/cercor/article/31/2/1106/5913011?login=false>
5. Colour words in Vietnamese (màu sắc). Omniglot the online encyclopedia of writing system and languages. URL:<https://www.omniglot.com/language/colours/vietnamese.php>
6. Wilford J.N. Homer’s Sea: Wine Dark? The New York Times. 1983. 1 p. URL:<https://www.nytimes.com/1983/12/20/science/homer-s-sea-wine-dark.html>
7. Hirayama, H Green... midori? ao? Pera-Pera Penguin’s 5-minute Japanese Class. Vol. 32, 1999. URL:<https://wayback.archiveit.org/all/20060610085822/http://www.yomiuri.co.jp/dy/columns/0002/pdf/ppp032.pdf>
8. Deutscher G. Through the Language Glass: Why the World Looks Different in Other Languages. Metropolitan Books, 2010. P. 90–95.

ГАРСЬКА Ю.П., студентка

Науковий керівник – ЦВИД-ГРОМ О. П., канд. філол. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

ПРАЗЬКА ШКОЛА НЕСКОРЕНИХ УКРАЇНЦІВ 20-Х РОКІВ ХХ

У тезах акцентовано увагу на літературному процесі 20-х років ХХ століття та значенні Празької школи у збереженні національної ідентичності.

Ключові слова: українська література, утиски, еміграція, Празька школа.

Перше десятиліття ХХ століття в Україні було періодом революційних змін. Після Лютневої революції 1917 року та Першої світової війни, владу в Україні перехопили різні політичні сили, що призвело до нестабільності у суспільстві та вплинуло на культурну сферу. Багато українських письменників виїхали за кордон, щоб уникнути політичного переслідування та зберегти українську культуру.

Політика радянського уряду у сфері культури та мистецтва включала масштабні репресії та пригнічення. Заборона публікацій, цензура, арешти, тюремне ув'язнення та фізичний тиск були застосовані проти діячів, які висловлювали незалежні погляди або критикували офіційну ідеологію. Ця політика призвела до втрати значних творчих потенціалів та культурної спадщини.

Празька школа в 20-х роках ХХ століття була центром української інтелектуальної та літературної еміграції. Після революції 1917 року та встановлення радянської влади в Україні, багато українських письменників та інтелектуалів виїхали за кордон, де заснували літературні кола та видавництва. Празька школа стала одним з таких центрів, де українські письменники продовжили свою творчу діяльність, зберігши українську літературну традицію та культурний дух. Вона відіграла важливу роль у збереженні національної ідентичності та підтримці української культури в еміграції.

До Празької школи належать поети, які одержали освіту і змужніли в Чехословаччині. Представляють цю когорту поети Євген Маланюк, Наталя Левицька-Холодна, Олена Теліга, Олег Ольжич, Олекса Стефанович та інші. Термін «празька школа» – умовний, оскільки це не була об'єднана організаційно група. Поети-емігранти – учасники боротьби за державність України, або діти учасників, були відірвані від рідної землі. Це мало великий вплив на їхню поетичну долю і поетичні уподобання. Естетична платформа Празької школи: яскравий, неповторний історіософізм, націєтворний пафос; «пражани» писали про свій час і про себе [1].

Вони формувалися на межі українського та європейського світів, тобто під впливом західної культури та стимульованої ними історичної пам'яті рідного народу. На підставі цього й виникла їхня історіософічна (тобто позначена мудрістю історії) лірика. До того ж «пражани» зазнавали впливу Д. Донцова, ідеолога українського націоналізму, який надавав їм змогу друкуватися на сторінках свого журналу «Літературно-науковий вісник» (1922-1933 рр.), а з 1933 р. – «Вісник». Вони поділяли його намагання сформувавши новий тип українця з чіткими націо- та державотворчими настановами, з волею до життя на протигагу традиційним, розслаблено-чуттєвим типам національного характеру (надмірна емоційність, ліризм, сентиментальність тощо) [2].

Це літературне угруповання створює «нові характери», виповнені напругою вольових імперативів. Вони формувалися на межі українського та європейського світів, розвитку яких допомагали потужні впливи західної культури та історичною пам'яттю рідного народу. На цій основі і виникла історіософська (позначена мудрістю історії) лірика «пражан». Вони створили специфічну атмосферу «аристократизму духу», стали формувати новий тип українця, який зміг би поєднати інтелект і почуття, приборкати емоційну стихію як типову ознаку української ментальності, надав національному і державному рухові чіткого спрямування.

«Празжани» витворили доволі себе потужні силові поля «аристократизму духу», стали осередком формування нового типу українця, який зумів інтелектуалізувати чуттєву стихію української ментальності, дисциплінував її, увів у тверді береги перспективної форми, надав українському рухові чіткого спрямування. Яскравим документом такої якісної зміни в культурі та літературі була їхня історіософічна лірика.

Події 20-х років ХХ століття, зокрема період репресій еміграції, суттєво вплинули на розвиток української літератури сьогодні. Репресії та заборона на публікації призвели до загублення багатьох творів і талантів, а також змусили письменників шукати альтернативні шляхи виразу своєї творчості. Еміграція вплинула на формування української діаспори, де також продовжується літературна діяльність українських письменників.

Попри тиски та обмеження, літературний процес у 20-ті роки залишався живим, а його представники створювали твори, які мали важливе значення для розвитку української культури та літератури в подальшому.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Празька школа: хрестоматія прозових творів / упоряд. В. А. Просалова; відп. за вип. В. Білецький. Донецьк: сх. вид. дім, 2004. 235 с.
2. «Празька школа» – літературне угруповання. URL: <https://ukrclassic.com.ua/katalog/teoriya-literaturi/3478-prazka-shkola-literaturne-ugrupovannya> (дата звернення: 11.04.2024).

УДК: 811.116.2'276.3

ГЛАДКИЙ М.Д., студент

Науковий керівник – **ПОГОРІЛА С. Г.**, канд. пед. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

ОСОБЛИВОСТІ МОЛОДІЖНОГО СЛЕНГУ СТУДЕНТІВ

Розглядається особливість молодіжного сленгу та його використання студентами. Наведено зразки молодіжного сленгу та акцентовано увагу на основних джерелах його поповнення.

Ключові слова: мова, молодіжний сленг, студентське середовище, мовлення.

У мовленні сучасної молоді віддзеркалюються соціальні зміни в країні. Тісний зв'язок з іншомовною лексикою, зближення з культурою інших країн, прискорені темпи розвитку інформаційних технологій, науки, економіки певним чином впливають на мовленнєві процеси студентської молоді, поповнюють лексику та розширюють словниковий запас носіїв, оскільки мова є чутливою до будь-яких змін.

Мова є відкритою динамічною системою, яка постійно видозмінюється, пристосовується до умов існування, живе і розвивається, збагачується новими поняттями, водночас, застарілі лексеми виходять з активного обігу, тому і мовлення сучасної молоді змінюється.

Метою роботи є дослідження поняття молодіжного сленгу та визначення особливостей вживання сленгових слів і висловів, у мовленні студентської молоді.

Проблемі сучасного молодіжного сленгу приділяли увагу у своїх наукових працях О. Степаненко, В. Заєць, Ю. Степчук [1, с.45]. Науковці трактують молодіжний сленг як різномірний соціальний жаргон, що розвивається, та елементи якого використовуються значними верствами суспільства; сучасний погляд на поняття молодіжного сленгу досліджувала Л.Заводна [2, с.52], вчена обґрунтовує поняття «молодіжний сленг» як сукупність постійно трансформованих мовних засобів високої експресивної сили, що використовуються у спілкуванні між молодими людьми або ж синтезовану лексику різних молодіжних груп. Проблему сучасного молодіжного мовлення та функціонування молодіжного сленгу як реалії сьогодення досліджувала Ю.Ковальчук. Дослідниця узагальнила поняття «сленгу» та обґрунтувала доцільність уживання сленгу у побуті та діловому мовленні [3, с.210].

А. Шимановський на своїй сторінці в Інстаграм молодіжним сленгом називає не просто слова, а світобачення молоді, спосіб окреслення своєї ідентичності. Популяризатор української мови визначає сленг як еволюцію мови і її адаптацію до реалій [4].

Молодіжний сленг, за визначенням Т.А. Гармаш, є сукупністю лексичних одиниць і висловів, які переплітаються із загальноживаною лексикою та поповнюються новоутвореннями кожного нового покоління [5, с.174].

Поняття сленгу ми розуміємо як сукупність експресивно забарвлених мовних елементів, які використовують у своєму мовленні представники сучасної молоді у певному колі спілкування, що дозволяє їм самовиражатися.

Мовлення сучасних студентів насичене неологізмами, жаргонізмами, аргю, вульгаризмами, що, на нашу думку, і сприяє появі сленгу. Намагаючись підкреслити свою особистість, характер, висловити свої почуття або ж своє ставлення до предмета мовлення, нерідко молодь вдається до використання сленгових одиниць. Особливо це явище є відчутним серед студентської молоді. Саме за допомогою мовно-виражальних засобів юнаки та дівчата прагнуть вирізнитися, привернути до себе увагу, виразити емоції, підтримати динаміку спілкування.

У студентському оточенні легко вловити сленгові слова, які широко використовуються на позначення різних понять студентського життя: *автомат* - залік, іспит, які зараховують автоматично за поточними оцінками; *бестовий* - найкращий; *нульовий, стерильний* - який нічого не знає; *прикольний* - смішний, веселий, *паралельно* - байдуже, все одно; *по-любасу, по-любє* - обов'язково; *реально* - насправді; *абітура-абітурієнти, валити* - необ'єктивно оцінювати знання студентів, занижувати оцінку на екзамені, або у значенні втікати; *доганяти* - щось розуміти на елементарному рівні; *завалити (іспит)* - не скласти іспит; *базар* - мовлення; *грузитися* - бути в поганому настрої; *шара* - отримати щось задарма; *запара* - напруга; *стіпуха* - стипендія; *курсач* - курсова робота; *препод* - викладач; *дезе* - домашнє завдання; *фізра* - фізична культура; *хезе* - хто зна; *вайб* - емоційний стан при спілкуванні; *двіж* - активність; *хейтити* - цькувати; *токсік* - людина, яка є неприємною у спілкуванні; *тролити* - кепкувати, принижувати; *банити* - заборонити доступ; *заішквар* - щось принизливе, ганебне; *рофлити* - насміхатися; *крінджовий* - несмішне, недолуге; *хайп* - значна увага, піар.

У потоці молодіжного сленгу вирізняються слова, що мають англійське походження і за семантикою та звучанням збігаються з англійськими, або ж дещо різняться значенням: *денс* - танець, *смайл* - посмішка, *френд* - друг, *парті* - вечірка, *кеш* - гроші, *дарлінг* - близька людина, *саунд* - гучна музика, *сеин* - свято.

У мовленні студентської молоді помітна велика кількість вигуків : *супер!*, *вау!*, *унс!*, *пліз!*; та вставних слів-«паразитів»: *короче, бляха, блін, цей, капець*, значення яких може бути зрозумілим лише за допомогою інтонації в усному мовленні.

Ю. Ковальчук виділяє популярний серед геймерів різновид сленгу Leet або leetspeak , що є дуже поширеним в онлайн-іграх: *ван сек, кам бек, со світ, кул, бутіфул, крейзі, найс, анбелівбл, адмін, муві, селабрітіс, фейк, стійл, бонз-бенд* [4,с.213].

Молодіжний сленг вирізняється швидкою мінливістю основного пласту слів. О. Степаненко, В. Заєць, Ю. Степчук [1, с.45] основними джерелами збагачення молодіжного сленгу української молоді вважають інформаційні технології, іншомовні запозичення та Інтернет.

Молодіжний сленг сьогодні є невід'ємною частиною мовлення студентів, які використовують його аби здаватися більш сучасними, бути цікавими. Це допомагає виразити експресію, емоційні переживання, своє ставлення до всього, що відбувається навколо.

Та разом з тим, необхідно дбати про підвищення культури мовлення, виразність та збагачення словникового запасу. Адже вживання сленгу, на нашу думку, є ознакою зниженості, просторічності мовлення і характерне лише для розмовного стилю.

СПИСОК ВИКОРИСТНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Степаненко О., Заєць В., Степчук Ю. Сучасний молодіжний сленг української молоді. Збірник наукових праць «Актуальні проблеми філології та перекладознавства». 2022. С. 45–49. DOI:10.31891/2415-7929-2022-24-9
2. Заводна Л. Сучасний погляд на молодіжний сленг. Нова педагогічна думка. 2014. № 1. С. 52–55.
3. Ковальчук Ю.А. Сленг як соціокультурний феномен. Науковий вісник ХДУ. № 1. 2020. С. 210–215. URL: <https://tsj.journal.kspu.edu/index.php/tsj/issue/view/19>
4. Електронний ресурс. URL: https://gazeta.ua/articles/sogodennya/_bablo-galmo-klovo-zvidki-pishov-ukrayinskij-sleng/1157070 (дата звернення 15.04.24)
5. Гармаш Т.А. Особливості сучасного німецького молодіжного сленгу та його функції (на матеріалах відеохостингу YouTube). Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Філологія. 2019. № 41. Том 1. С. 171–174.

УДК 649.14

ГРУШКО М.О., студентка

Науковий керівник – **МАРЧУК В.В.**, канд. пед. наук
Білоцерківський національний аграрний університет

СЕЛЕКЦІЙНІ ПОРОДИ МОЛОЧНОЇ ХУДОБИ

Селекційні породи молочної худоби добре відомі у всьому світі і пристосовані до широкого спектру умов. Селекційні породи користуються попитом при схрещуванні з місцевим поголів'ям для підвищення відсотка жирності молока.

Ключові слова: породи, селекція, продуктивність, схрещування, породи ВРХ.

Айрширська порода витривалої молочної худоби була виведена в Шотландії в другій половині 18 століття. Вважається, що це єдина спеціальна молочна порода, яка виникла у Великобританії. Масть айрширської породи варіюється від майже чисто білої до майже повністю вишнево-червоної або коричневої з будь-яким поєднанням цих кольорів.

Надій айрширської породи за 305 днів 10 979 кг 3,50 % жиру 3,22 % білка. Благородство зобов'язує. Саме так можна сказати про айрширську породу – новий початок шотландського скотарства. У всіх сенсах бик потрібний для поліпшення як чорно-рябої, так і червоно-рябої породи голштинів. Порода має чорну масть, але володіє червоним фактором. Тому при використанні на червоних голштинах він дасть 50% червоно-білих телят. Червоний фактор походить від його батька Дельта Спарти, надійно перевіреного бика, але не відповідального за показники в родоводі Канваса. Дельта Спарта не претендував на якусь велич. Ніяких особливих нагород у шоу-рингу із загальним балом 104, ніяких екстремальних показників у виробництві з трохи позитивним індексом. Звичайно, його більш ніж 4000 дочок принесли йому загальне задоволення завдяки хорошим оцінкам за фертильність, стан і здоров'я вимені. Дуже хороші фермерські корови. Однак благородство Канваса проявляється в жіночій частині його родоводу. Його матір Дельту Канберру (VG 87) можна вважати принцесою з королівської родини. Її власний плідник Цельсій визнаний у всьому світі як один зі стовпів голштинської селекції, особливо за надоями та міцними ногами і ратицями. Канберра чудово проявила себе у суворих умовах випробувального стада Дельта: у віці 2 років вона надоїла 11 277 кг молока із вмістом 3,8% жиру та 3,5% білка. Її мати Дельта Камілла (VG 87) також була випускницею тестового стада Дельта з вражаючим рекордом у віці 2 років – 10 481 кг молока з вмістом жиру 4,9% та білка 3,8%. Всі ці рекорди були досягнуті в конкурентному стаді з двома доїннями на день. Звідки ж взялися такі високі генетичні якості цієї знаменитої пари "матір-праматір"? Тут немає нічого дивного, адже їхній глибокий родовід відомий у всьому світі. Він сягає своїм корінням ще до знаменитої племінної корови Walkup Astronaut Lou Ann (EX 94), продукту Paclamar Astronaut & RORA Elevation, обох справжніх основоположників голштинської породи. Відомий селекціонер Айвенго Белл породив Лу Етту (VG 88), ймовірно, найкращу виводкову корову за всю історію. Всі ми

пам'ятаємо її онуків Етазонів Лорда Лілі і в Данії Кола Ніксона. Її найвідомішою дочкою, безумовно, була Дельта Есмеральда (VG 86). Чому найвідоміша? Перш за все, завдяки своїм двом впливовим синам Дельта Лава і Дельта Новаліс. Вони були не лише чудовими бугаями-плідниками свого часу, але й дуже відомими плідниками, які сьогодні є лідерами у своїй галузі. Обидва плідники відзначилися високою довговічністю, що є типовою характеристикою цієї родини корів. Дельта Камілла, бабуся Каванів, може вважатися найкращою донькою Есмеральди. Вона повністю зрозуміла, що означає "благородство зобов'язує", подарувавши свого онука Канваса, нову зірку як червоно-рябої, так і чорно-рябої голштинської породи.

Яловичі якості породи мають другорядне значення. Поширення айрширської породи дуже широке, і вона експортується до багатьох країн. Найсильніше вона представлена у Великобританії, Канаді та Сполучених Штатах.

Джерсейська порода – це порода дрібної короткорогої молочної худоби, що походить з острова Джерсей, одного з Нормандських островів; вважається, що вона походить від французької худоби. Масть джерсейської породи зазвичай палевого або кремового відтінку, але зустрічаються і темніші відтінки. Наприкінці 18 століття були прийняті заходи, що забороняли ввезення великої рогатої худоби на територію Джерсі, окрім як для негайного забою, і до початку 19 століття місцева порода була визнана чистопородною. Джерсійська худоба була у великій кількості завезена в Англію, одне з перших стад було сформовано в 1811 році. Джерсейська порода пристосована до широкого спектру умов і поширена по всьому світу. Молоко джерсейської породи надзвичайно багате на вершковий жир, і саме тому тварини цієї породи користуються попитом при схрещуванні з місцевим поголів'ям для підвищення відсотка жирності молока. Джерсейська порода має велике значення там, де масло є основним продуктом, наприклад, у Новій Зеландії та Данії. Через невеликий розмір і недостатній розвиток м'язів, а також жовтий колір жиру, джерсейська порода має нижчу цінність яловичини, ніж інші основні породи. Їх основна цінність полягає в ефективному виробництві молока з високим вмістом вершкового жиру та сухого залишку.

УДК 811.161.2'242:37.041

ГУР'ЯНОВА В.В., студентка

Науковий керівник – **ТИМЧУК І.М.**, канд. пед. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

ШЛЯХИ САМОСТІЙНОГО ВИВЧЕННЯ ТА ВДОСКОНАЛЕННЯ РІДНОЇ МОВИ

Автори наголошують на важливості самостійного вдосконалення української мови та пропонують шляхи для її вдосконалення. Проаналізовано безкоштовні мовні онлайн-курси та застосунки для телефону. Зазначено актуальні телеграмканали та відеоуроки рідної мови. Рекомендовано українських блогерів, що допомагають вдосконалювати знання української мови.

Ключові слова: онлайн-вивчення української мови, мовні відеоуроки, україномовні блогери.

Вивчення української мови сьогодні є надзвичайно актуальним з кількох причин. По-перше, українська мова є державною мовою України, тому знання її є важливим для спілкування та взаємодії з українцями. По-друге, вивчення української мови допомагає зберегти та розвинути культурну спадщину та ідентичність українського народу. По-третє, українська мова відкриває доступ до української літератури, музики, кіно та інших аспектів культури, що дозволяє краще розуміти та оцінювати українське мистецтво та інтелектуальну спадщину. Навички української мови також можуть бути корисними для роботи, освіти та подорожей в Україні. Таким чином, вивчення української мови сьогодні не лише сприяє розвитку особистості, а й сприяє розширенню культурного та міжнародного розуміння.

Самостійне удосконалення української мови є дуже важливим, оскільки мова є ключовим засобом спілкування та вираження думок. Чим більше ми розвиваємо свої

мовні навички, тим ефективніше ми зможемо спілкуватися з іншими людьми, виражати свої думки та ідеї. Самостійне вивчення нових слів, правильного вживання граматичних конструкцій та вдосконалення навичок письма допоможе зробити нашу мову більш точною та виразною.

Метою нашого дослідження є огляд та аналіз безкоштовних онлайн-ресурсів для самостійного вивчення та удосконалення української мови.

Виділяємо такі шляхи удосконалення знань з рідної мови:

1. Онлайн-курси для вивчення української мови можуть бути дуже корисними для тих, хто бажає покращити свої мовні навички. Ось деякі популярні онлайн курси, які варто розглянути:

✓ Duolingo: Duolingo - це безкоштовна платформа для вивчення мов, включаючи українську. Курс включає в себе різні рівні складності та завдання для покращення читання, письма, слухання та говоріння.

✓ Babbel: Babbel пропонує інтерактивні уроки української мови, які допоможуть вам вивчити нові слова та вирази, а також покращити граматику та вимову.

✓ Lingodeer: Lingodeer - це інший популярний додаток для вивчення мов, включаючи українську. Він пропонує цікаві уроки з відео, аудіо та вправами для покращення мовних навичок.

✓ Ukrainian Lessons: Ukrainian Lessons - це онлайн-ресурс, який пропонує безкоштовні уроки української мови для початківців та середнього рівня. Ви зможете вивчити граматику, лексику та фрази для повсякденного спілкування.

✓ Speak Ukrainian: Speak Ukrainian - це додаток для мобільних пристроїв, який допоможе вам вивчити українську мову шляхом розмовної практики та вправ для вимови.

✓ Курс "Українська за 27 уроків" призначений для тих, хто вирішив подолати мовний бар'єр та розвинути навички спілкування українською мовою у повсякденному житті. Цей навчальний курс був розроблений проєктом "Є-мова" - платформою з вивчення української мови, яка акцентує увагу на живому спілкуванні. Вас чекають відеоуроки, конспекти, проміжні тести та творчі завдання.

✓ Безкоштовний курс "Українська мова та література" від Education Era складається з 14 лекцій і триває 6 тижнів. Під час навчання ви ознайомитеся з основними аспектами мовознавства, вивчите фонетику та орфографію, поповните словниковий запас новими словами та фразеологізмами. Половина курсу присвячена морфології, яка є важливою у вивченні та використанні мови. Ви зможете пройти два іспити — проміжний і завершальний. Після успішного завершення курсу ви отримаєте сертифікат [1].

Перед вибором курсу важливо врахувати свій рівень вивчення мови та особисті вподобання щодо методів навчання. Виберіть курс, який найбільше відповідає вашим потребам та цілям, і не забувайте про постійну практику для досягнення успіху у вивченні української мови.

2. Додатки для мобільних пристроїв. Завантажте додатки для вивчення української мови, такі як Drops або Memrise, щоб покращити свої мовні навички у будь-який час. Наводимо приклад деяких з них.

- Вивчення української мови можна перетворити на захопливу подорож за допомогою ресурсу "Мова – ДНК нації". Цей проєкт пропонує інтерактивний сайт, де ви можете вивчати мову за допомогою різноманітних інструментів, таких як блог, вправи та диктанти. Також ви можете перевірити свій текст на граматичні, лексичні та орфографічні помилки. У блозі "Мова – ДНК нації" обговорюються актуальні теми, наприклад, ви можете легко зрозуміти відмінність між словами "закордон", "за кордон", "за кордоном".

Додаток Р.І.Д.— це інноваційний інструмент для покращення української мови та поглиблення знань про історію, культуру та етнологію України. Щодня ви отримуєте три нові слова для запам'ятовування, за які нараховується внутрішня валюта "пісок часу". Завдяки наявності фото, відео та аудіо матеріалів, інформація легко сприймається. Тут ви можете змагатися з іншими учасниками, додавати власні слова для отримання бонусів та

прискорення свого розвитку у грі. Проект Р.І.Д. включає не лише додаток, але й веб-сайт та блог, де завжди можна знайти цікаву інформацію для читання [2].

3. Відеоуроки: дивіться відеоуроки на YouTube або інших платформах, де викладачі навчатимуть вас українській мові. Н-д: експрес-уроки Олександра Авраменка Олександр Авраменко допоміг вдосконалити знання мови тисячам людей. Це короткі двохвилинні відео, які легко запам'ятовуються та засвоюються.

Солов'їне шоу — розважальне шоу, в якому гравці відповідають на запитання про українську мову. Дивлячись, як грають інші, можна і собі вивчити кілька нових правил.

4. Читання та письмо: читайте українські тексти, книги, статті та пишіть власні тексти для практики, н-д, дописи в соцмережах.

5. Розмовна практика: Приєднуйтеся до онлайн-спільнот та форумів, де ви можете спілкуватися з носіями мови та практикувати українську мову. Започаткуйте та ведіть блог українською.

6. Підпишіться на україномовних блогерів, та блогерів, що діляться лайфхаками для вивчення мови (Андрій Шимановський, Данило Гайдамаха, редакторка Юлія Мороз). Н-д, ролики Андрія Шимановського допомагають запам'ятати наголоси, побороти росіянізми, щоденно покращувати рідну мову.

7. Телеграм-канали. Розглянемо деякі з них:

Моя мова — легко й доступно розбирають лексичні та граматичні правила, допомагають позбутися суржику та шукають аналоги російським прислів'ям та приказкам.

М = Моя мова — публікуються пости з поясненням правил української мови. Також авторка каналу щодня проводить безкоштовні групові заняття в зумі.

Рідна мова UA. — канал з цікавими мовними вікторинами. Можна самостійно перевірити свої знання з фразеології, лексикології, наголошення слів та інших тем.

Мовний трибунал — канал, де навчають правильно говорити українською за допомогою сатири [3].

Отже самостійне вивчення та удосконалення рідної української мови може бути цікавим та ефективним, якщо ви знаходите підхід, який підходить саме вам.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Препоподобна Н.Л. Методична розробка відкритого заняття з української мови. URL:<https://urok.osvita.ua/materials/education/60027/>

2. Никитенко Д. Топ-10 безкоштовних онлайн-курсів та сайтів для вивчення української мови. URL:<https://shotam.info/top-10-bezkoshtovnykh-onlayn-kursiv-ta-saytiv-dlia-vyvchennia-ukrainskoi-movy/>

3. Жар Г.О. Як удосконалити українську без підручника. URL:<https://zhar.org.ua/yak-udoskonalyty-ukrayinsku-bez-pidruchnyka/>

4. Чуловська О. Де вчити українську: ресурси для навчання та мовної практики. URL:<https://happymonday.ua/de-vchyty-ukrayinsku>

УДК 314.151.3-054.73:81'24(430)(477)

ДІДОРЕНКО О.С.., студентка

Науковий керівник – **РЄЗНИК В.Г.**, ст. викладач

Білоцерківський національний аграрний університет

UKRAINISCHE FLÜCHTLINGE IN DEUTSCHLAND: SCHWIERIGKEITEN DER SPRACHLICHEN INTEGRATION (Українські біженці у Німеччині: труднощі мовної інтеграції).

Der Bericht widmet sich den ausländischen Erfahrungen im Bereich der Anpassung, Integration und Assimilation von Zwangsmigranten in der Aufnahmegesellschaft am Beispiel Deutschlands. Die wichtigsten Maßnahmen der deutschen Politik zur Integration und Anpassung ukrainischer Zwangsmigranten an ihr eigenes sozioökonomisches System wurden analysiert.

Schlüsselwörter: Flüchtlinge, die Möglichkeiten zur Integration, Integrationspolitik, Integrationskurs

Deutschland hat nun offiziell die größte Zahl ukrainischer Flüchtlinge unter den anderen EU-Ländern aufgenommen – mehr als 1 Million 150 Tausend Menschen. Einer der Hauptgründe dafür sind die umfangreichen Sozialleistungen, die durch das Bürgergeld gewährt werden, und die Möglichkeiten zur Integration. Mitte 2022 haben die Bundesregierung und die Landesregierung beschlossen, ukrainische Flüchtlinge im Gegensatz zu Asylbewerbern aus anderen Ländern mit schutzbedürftigen deutschen Staatsbürgern gleichzustellen – und zwar sofort nach ihrer Ankunft. Seitdem werden die Ukrainer von den Jobcentern betreut und erhalten mehr Unterstützung als andere Flüchtlinge nach dem Asylbewerberleistungsgesetz (AsylbLG).

Ein wichtiger Bestandteil der deutschen Integrationspolitik für Zwangsmigranten aus der Ukraine ist der staatliche Integrationskurs, eine Kombination aus einem Sprachkurs und einem Orientierungskurs über das Land, der den Integrationsprozess der Ukrainer in die deutsche Gesellschaft erleichtern und beschleunigen soll. Die Dauer der Sprach- und Orientierungskurse beträgt 600 bzw. 100 Unterrichtsstunden und schließt mit Prüfungen und einem B1-Sprachzertifikat ab. Für Flüchtlinge, die Bürgergeld beziehen, werden die Kosten für die Kurse vom Staat übernommen [2].

Mehr als die Hälfte der ukrainischen Flüchtlinge sind nicht erfolgreich in den Integrationskursen, die ihnen eine schnelle Anpassung an die deutsche Gesellschaft ermöglichen sollen. Im Dezember wurde ein Bericht des deutschen Bundesrechnungshofes veröffentlicht, dessen Ergebnisse von den deutschen Medien als "ernüchternd" bezeichnet wurden. Seit Februar 2022 wurden fast 450.000 Ukrainer zu einem Integrationskurs überwiesen, aber aufgrund der hohen Arbeitsbelastung des Systems konnte nur weniger als die Hälfte von ihnen einen Platz im Kurs erhalten. Bis Ende September 2023 hatten nur 61.255 von 135.000 Ukrainern den Kurs erfolgreich abgeschlossen. Der Bundesrechnungshof konstatierte damals ein Scheitern der Integration ukrainischer Flüchtlinge, während das Bundesamt für Migration und Flüchtlinge (BAMF) die akademischen Erfolge der Ukrainer hervorhob [4].

Im Jahr 2023 hat die Mehrheit der erwachsenen, arbeitsfähigen ukrainischen Flüchtlinge Deutschkurse besucht, da das Sozialgesetzbuch Deutschkenntnisse auf B1-Niveau verlangt, um arbeitsfähig zu sein. Viele Ukrainer haben bereits minimale Kommunikationsfähigkeiten in Deutsch erworben und können ihren eigenen Lebensunterhalt verdienen. Frauen kümmern sich meist um Kranke und ältere Menschen, arbeiten als Hilfskräfte in Restaurants und Cafés, Reinigungskräfte oder Zimmermädchen in Hotels, Kindermädchen oder Erzieherinnen in deutschen Familien. Ukrainer, die ihre Qualifikationen bestätigt haben und Deutsch auf C1-Niveau sprechen, haben die gleichen Beschäftigungs- und Gehaltsmöglichkeiten wie deutsche Staatsbürger. Ingenieure, Ärzte, Technologen, Wissenschaftler, Universitäts- und Hochschulprofessoren verdienen 3.000 € und mehr [3].

Man kann also den Schluss ziehen, dass die deutsche Politik zur Integration und Anpassung von Zwangsmigranten aus der Ukraine effektiv ist. Dies wird vor allem durch die Höhe der Sozialleistungen erreicht. Es ist unbestreitbar, dass die Zunahme der Dauer der militärischen Auseinandersetzungen auf dem Territorium der Ukraine negative Auswirkungen auf die Zahl der Ukrainer hat, die in der nahen Zukunft in ihre Heimat zurückkehren wollen. Eine Analyse der deutschen Integrationspolitik für Zwangsmigranten zeigt, dass die Ukraine und Deutschland in Zukunft mit hoher Wahrscheinlichkeit um Humanressourcen konkurrieren werden.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Інформація для біженців у Німеччині на 2024 рік. Enable Me. URL: <https://www.enableme.com.ua/ua/article/informacia-dla-bizenciv-u-nimeccini-na-2023-rik-10345> (дата звернення: 20.04.2024)
2. Інтеграційні курси. Handbook Germany. 2023 URL: <https://handbookgermany.de/uk/german-courses> (дата звернення: 20.04.2024).
3. Суботіна О. Від 7 євро за годину. На яку роботу можуть розраховувати українки в Німеччині. Слово і Діло. 2022. URL: <https://www.slovoidilo.ua/2022/07/15/statija/suspilstvo/7-yevro-hodynu.-yaku-robotu-mozhut-rozrahovuvaty-ukrayinky-nimechchyni> (дата звернення: 20.04.2024).

УДК: 615.834-053.2:58:069.029

ЖУРАКОВСЬКИЙ Н.С., студент
Науковий керівник – **ВЕЛИКА К.І.**, асистент
Білоцерківський національний аграрний університет

ROLE OF REHABILITATION GARDENS IN CHILD THERAPY

Висвітлюється важливість застосування реабілітаційних садів у дитячій терапії. Розглянуто основний вплив зелених насаджень на фізичний та психічний стан дітей, що потребують лікування і реабілітації. Запропоновано шляхи збільшення рекреаційних зон у лікарнях для проведення кращої реабілітації та умов життя дітей.

Ключові слова: реабілітаційні сади, терапія в педіатрії, фізична реабілітація, психологічна допомога, соціальна адаптація.

There are specialized green spaces on the territory of different hospitals where children with various physical and psychological limitations can receive comprehensive therapeutic support. In other words, these green spaces can be called rehabilitation gardens that foster social adaptation in children. Due to favourable green space atmosphere, children are encouraged to communicate, interact with others and develop self-care skills. The implementation of rehabilitation gardens in child therapy can improve physical condition, reduce stress level and enhance children's quality of life.

The discussion of rehabilitation gardens is currently relevant for several reasons:

1. Increasing of children with disabilities. Contemporary society is witnessing the increasing of children with physical, psychological or developmental limitations. Rehabilitation gardens become essential in providing them with necessary assistance and support [2].

2. Growing awareness of the importance of rehabilitation. Society understands that rehabilitation is a crucial stage in the recovery of children with disabilities. Rehabilitation gardens help children develop skills, strengthen muscles, and improve their quality of life.

3. Integration into society. Rehabilitation gardens promote social adaptation in children with disabilities. They teach children to interact with each other and develop skills necessary for a fulfilling life [1].

Previously, this issue has been explored by researchers and experts from various countries. For instance, it is possible to find information about green spaces in the following work: "Healing Gardens in Pediatric Hospitals: Reflections on Benefits, Preferences, and Design from Visitor Feedback" (2017).

A. Riv, K. Niebler-Walker, and K. Desha have investigated the impact of rehabilitation gardens on the physical and emotional well-being of children. Additionally, M. Allahyar and F. Kazemi, in their paper "The Influence of Landscape Design Elements on Enhancing Neuropsychological Health of Children" (2021), have examined how garden design elements affect the development of children with disabilities. They specifically have studied the relationship between different environmental elements and the mental state of young patients. Elizabeth Reed also has addressed this issue in her work "Gardens for Pediatric Hospices: Using Nature to Enhance Well-being" (2019), studying the role of natural environments in supporting children in need of palliative care.

As it has been mentioned, psychological support from professionals helps children overcome emotional and psychological difficulties in rehabilitation gardens that are specially equipped spaces where children facilitate physical recovery with the help of diverse physiotherapeutic exercises [3].

It is possible to give several examples of hospitals where such rehabilitation gardens have been designed:

1. The Rehabilitation Center for Children "Dream" (Kyiv, Ukraine) specializes in the rehabilitation of children with various forms of disability, in particular, with psychophysical disorders.

2. The Rehabilitation Kindergarten "Sonniashnyk" (Lviv, Ukraine) is intended for children with hearing and speech impairments, where they receive comprehensive rehabilitation support.

3. The Children's Home & Rehabilitation Center "Sunshine" (New York, USA) specializes in the rehabilitation of children with perceptual and motor system disorders, using innovative methods and technologies.

To increase the number of rehabilitation gardens in hospitals and to improve their accessibility for children that need rehabilitation the following measures can be taken:

1. The network expansion of the rehabilitation facilities (increasing the number of rehabilitation gardens and locating them in different areas to ensure convenience for parents and children).

2. The government financial support (allocation of funds by the state for the development and support of rehabilitation gardens. This will help to provide quality services and reduce costs for parents).

3. The partnership with non-governmental organizations and charitable foundations (the collaboration with non-state organizations to attract additional resources and support for rehabilitation gardens).

4. The enhancement of professionals' qualifications: (training of specialists working in rehabilitation gardens, suggestion of the modern methods and approaches for work with disabled children).

5. The information campaign (conducting informational events among parents, healthcare professionals and the public discussion about the importance of rehabilitation gardens and their capabilities).

In conclusion, rehabilitation gardens play a crucial role in providing comprehensive therapeutic assistance to children with physical and psychological limitations. They contribute to physical recovery, psychological support and social adaptation. The increasing number of children with disabilities underscores the relevance of this topic. To improve access to rehabilitation gardens, it is necessary to expand their network, provide financial support, enhance professionals' qualifications and conduct informational campaigns.

LIST OF REFERENCES

1. Reeve A., Nieberler-Walker K., Desha C. Healing gardens in children's hospitals: Reflections on benefits, preferences and design from visitors' books. URL:<https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S1618866716303089?via%3Dihub>.

2. Allahyar M., Kazemi F. Effect of landscape design elements on promoting neuropsychological health of children. URL:<https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S1618866721003605?via%3Dihub>.

3. Read E. Children's Hospice Gardens: Using Nature to Enhance Well-Being. URL:<https://www.togetherforshortlives.org.uk/app/uploads/2019/02/Childrens-Hospice-Gardens.pdf>.

УДК 81'25:004.77/9

ЩЕНКО В.В ., студент

Науковий керівник – **ПИЛИПЕНКО І.О.**, ст. викладач

Білоцерківський національний аграрний університет

ЛОКАЛІЗАЦІЯ ВІДЕОІГОР ЯК СПОСІБ ПОШИРЕННЯ ЗНАТЬ У ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВІ

У тезах розглянуто основи локалізації у сферах відеоіграх, способи її створення та як може поширювати знання у сфері перекладу.

Ключові слова: локалізація, інді-гра, художній переклад, компанія, машинний переклад.

Незважаючи на те, що відеоігри в основному асоціюється саме як сфера розваг, це є не правдою. Так, у відеоіграх людина отримує насолодження та задоволення, однак повноцінно можна вважати, що відеоігри є особливо та незвичною складовою певної культури. Сюди ж відносяться фільми, картини, книги та інші витвори різних діяльностей.

Хоча й українці займаються розробкою власних відеоігор, на жаль, найбільша їх кількість походить саме з інших країн, в основному англомовних, а тому розробники повинні перекласти гру, тобто локалізувати, заради інших користувачів.

Локалізація це процес перекладу, в нашому випадку відеоігор, з однієї мови на іншу, при цьому дотримуючись правильного стилю. Відеоігри можуть створюватися в різних жанрах : екшн, стратегія, рольова гра, головоломки, пригодницькі ігри і багато інших різних. А тому перекладачеві, варто розуміти в якому жанрі створюється проєкт, заради вдалого перекладу. Тому, він може використати машинний переклад або ж художній переклад.

Машинний переклад – один з способів перекладу, в якому текст чи подана інформація перекладається за допомогою певного програмного забезпечення. Сюди можна віднести такі програмні забезпечення як: GoogleTranslate, Reverso, DeepL, Wordlingota інші. Головною перевагою цього способу – швидкість. Перекладач може за секунди перекласти текст чи подану інформацію.

Однак, це ж спосіб має значний недолік, а саме те, що програма може подати певні слова чи навіть цілі речення повністю неправильними. А від цього залежить не тільки правильність тексту, але й чи зрозуміє звичайний читач. І навіть у відеоіграх, незважаючи на те, що може бути коротке речення, але перекладач його передав зовсім не зрозуміло, а тому цей спосіб є доволі ненадійним.

Художній переклад – це один з головних видів перекладу, в якому перекладається художній твір чи текст. Хоча й відеоігри можна перекласти, використовуючи звичайний машинний переклад, однак є проєкти, особливо у великих компаніях розробників, які сповненні різними фразеологізмами, виразами і так далі.

Наприклад, у серії відеоігор RedDeadRedemption від компанії RockstarGames, сюжет розгортається в кінці 19 – початок 20 століття в Америці. Ця гра сповнена різними жаргонами, особливостями акценту та, як вже було зазначено раніше, фразеологізмами. Для найкращого передання усього сюжету загалом, перекладач мусить уміти знаходити правильні відповідники та використати їх в правильній ситуації, щоб користувач зміг з комфортом грати, але й також насолоджуватися моментами з відеоігри.

Якщо ж починати звертати увагу на процес локалізації, то одна з статей [1] виділяє такі етапи локалізації :

1. Текстова локалізація.
2. Дубляж.
3. Підготовка шрифтів.

Також слід враховувати при перекладі, щодо особливості тих країн, на яку розраховується переклад. Це може стосуватися чисел, знаків чи навіть певні контексти, особливо політичні, що може спричинити велику кількість конфліктів серед користувачів.

Ще можна нагадати, що сам процес може тривати від одного дня до декількох місяців. Цей обсяг залежить від того, як багато слів має бути перекладено та тривалості гри.

Однак, напевно, найголовнішим чинником, який стосується локалізації, це хто саме випускає переклад. Ним, в основному, виступає компанія розробник, наприклад компанія Ubisoft, яка створила багато відеоігор, які мають велику кількість перекладів, розрахованих на різних користувачів з усього світу.

Але, також варто згадати велику кількість інді-ігор – ігри, які були створені маленькою компанією або навіть однією людиною. Ось тут процес локалізації може затягнутися через фінансову проблему чи неспроможність авторів створити вдалий переклад для своєї гри.

І, незважаючи на таку проблему, на допомогу можуть прийти незалежні гравці, які мають доступ до програмного забезпечення, щоб своїми власними силами перекласти відеогру. Серед прикладів можна назвати Portal: Revolution – це модифікація для гри Portal 2, де події відбуваються у величезній лабораторії, і ваша завдання дібратися до кінця, вирішуючи різні головоломки. На початку запуску цього проєкту переклад був відсутній, однак вже зовсім згодом гравці самі змогли не тільки перекласти текст, але й навіть змінили деякі шрифти, щоб краще передати атмосферу.

У це важко повірити, але локалізація відеоігор українською мовою було доволі рідким явищем. Усе тому, що до початку вторгнення ще у 2014 році, розробники вважали це за непотрібним і лише додавали російську мову. Однак, на сьогодні, усе більше компаній почали відмовлятися від цієї тенденції, та сфокусуватися на українських користувачів. Але на жаль це відбувається доволі повільними темпами, і в основному це стається саме завдяки тим користувачам, які працюють за ідею. І незважаючи на це, саме вони можуть стати каталізатором у поширенні знань не тільки нашої мови, але також й інших у цій незвичній сфері розваг.

Отже, було розглянуто термін локалізації, якими видами перекладу це може відбуватися. Також було зазначено основні критерії, завдяки яким може відбуватися локалізація відеоігор. Також було згадано щодо ситуації в локалізації відеоігор українською мовою, та як перекладачі власними силами здатні створити власні переклади.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Відсутність попиту, шантаж та робота "за дякую" – як локалізують відеоігри. URL:<https://suspilne.media/culture/427692-vidsutnist-popitu-santaz-ta-robota-za-dakuu-ak-lokalizuutvideoigri/> (Дата звернення 14.04.24)
2. Череднюк Т. Особливості локалізації ігор. Діалоги. URL:<http://sbt.localization.com.ua/article/osoblivosti-lokalizatsiyi-ihor-dialohi/> (Дата звернення 14.04.24)
3. Череднюк Т. Особливості локалізації ігор. Інструкції. URL:<http://sbt.localization.com.ua/article/osoblivosti-lokalizatsiyi-ihor-instruktsiyi/> (Дата звернення 14.04.24)
4. Локалізація відеоігор. URL:<https://philology.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/03/Lokalizatsiia-ihor.pdf>
5. Локалізація відеоігор для різних ринків – це мінне поле. URL:<https://glebov.com.ua/lokalizatsija-videoigor.html> (Дата звернення 15.04.24)

УДК: 811.161.2'25

ЗАВАДСЬКА Д.В., студентка

Науковий керівник – **ЧЕРНИЩУК Ю.І.**, асистент

Білоцерківський національний аграрний університет

THE PECULIARTIES OF TRANSLATING ADVERTISING TEXTS

У дослідженні охарактеризовано поняття «рекламний текст» та окреслено принципи його створення. У ньому визначено засоби передачі інформації та виразності, а також особливості їх відтворення в українському перекладі.

Ключові слова: рекламний текст, відповідність перекладу, проблеми, комунікативний намір.

An advertising text is a message containing a headline, main body, and advertising slogan. Like other mass media productions, advertising materializes as a formatted media text. The concept of «advertising text» encompasses a combination of extralinguistic components: graphics, images, sounds, etc., and is adequately perceived when these elements are harmoniously combined. This interpretation of the concept of «advertising text» is reflected in the works of many English-speaking researchers, including Angelika Goddard's book «The Language of Advertising.» which states: «The word 'text' here (as applied to advertising) is used in its widest sense, including visual artifacts as well as verbal language.» This factor is significant in advertising translation because translators must consider that disregarding these components will not allow for the most effective translation of advertising text.

During the translation process, translators have to address both linguistic and language-related issues stemming from differences in semantic structure and the use of two languages in communication, as well as socio-linguistic adaptation problems of the text.

The creation of advertising texts is based on two main tendencies: conciseness and succinctness of expression, as well as clarity and richness of information. It is important to preserve the initial freshness of information and convey its «explosive» potential by focusing the text on a few easily digestible and memorable words.

Typically, combining the product name with abstract concepts captures consumers' attention in advertising. An effective way to convey information about product quality is through the use of oxymorons – combinations of words with opposite meanings, such as «horribly beautiful» «sweet poison» «soft coffee.» Using antonyms, synonyms, and homonyms contributes to greater emotional impact, expressiveness, and persuasiveness in advertising.

The main function of homonymy in advertising texts is to create puns: «The friend of my friend is my friend.» Achieving the pragmatic purpose of the text is also ensured by idioms, proverbs. A effective way to create expressiveness in the text is modifying phrase, changing its lexical content: «Simplicity is the best Policy» - «Простота – найкраща стратегія»

Idioms are often used to create imagery, which is a key tool for influencing the audience. When perceiving advertising texts, the main focus is the reaction to the created image, which remains in the consumer's memory.

I.S. Alexeeva notes that emotionally charged vocabulary is often expressed through various variants. An important aspect of emotional information is the element of surprise, which is achieved through the contrast between words with different stylistic expressiveness.

To achieve the desired impact on consumers, copywriters employ various linguistic techniques, which are based on linguistic composition. Combining different lexical units according to their functions allows the use of linguistic tools at the lexical level as one of the main means of creating emotional content in advertising texts.

Translators of advertising texts face significant challenges in conveying the pragmatic potential of the original. This is particularly true when translating facts and events that reflect cultural specifics, national customs, dish names, clothing details, and so on. When translating advertising texts, it's crucial to consider the text's objectives, target audience, linguistic characteristics of the original, cultural and individual differences in the consumer's language, as well as other important factors.

Due to the nature of advertising texts, they should never be translated literally, as this can lead to loss of meaning and effectiveness. The translation of advertising texts should be «adequate,» meaning it should correspond to its essence. This approach requires the translator to have a deep understanding of the original subject matter and the communicative intention of the author. When changing the verbal expression, the translation must accurately reproduce the content of the advertising text.

When translating English-language advertising texts, in some cases, translators opt not to translate the text directly but provide its semantic equivalent. For example, the advertising campaign slogan «Джоні Уокер» – «Taste life» could be literally translated as «Спробуй життя на смак,» but in Ukrainian, it was translated as «Живи, щоб було що згадати,» which means «Live to have something to remember.» This is a characteristic example of pragmatic adaptation of the text.

Therefore, the task of the translator is to utilize theoretical knowledge of translation to effectively convey the communicative function of the original. Since understanding the theoretical foundations of translation and knowledge of extralinguistic factors are crucial conditions for adequate translation, the translator must consider them when performing the task.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Селіванова О.О. Сучасна лінгвістика. Термінологічна енциклопедія. Полтава: Довкілля, 2006. 303 с.
2. Dyer G. Advertising as Communication. L.: Routledge, 1995. 140 с

ЗАХАРЧУК К.В., студентка

Науковий керівник – **РЄЗНІК В.Г.**, ст. викладач

Білоцерківський національний аграрний університет

МЕТОДИ ФОРМУВАННЯ ПОЗИТИВНОЇ МОТИВАЦІЇ В УЧНІВ СЕРЕДНІХ ЗАКЛАДІВ ОСВІТИ ДО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ (НА ПРИКЛАДІ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ)

У тезах розглянуто ключові аспекти питань щодо важливості вивчення іноземних мов та проаналізовано особливості новітніх методик та підходів до формування позитивної мотивації в учнів у зазначеному процесі. Визначено, що основними критеріями формування мотивації в учнів до вивчення німецької мови є: наявність пізнавальних мотивів, досягнення цілей при вивченні дисципліни, вміння вчитися та вміння використовувати отримані знання на практиці.

Ключові слова: новітні методи, позитивна мотивація, дистанційне навчання, умови війни.

За останні 5 років навчальний процес в Україні зазнав кардинальних змін. Починаючи з 2020 року та початку пандемії коронавірусу всі навчальні заклади випробували на собі онлайн навчання. На той момент це було щось нове та незвичне тому його інтерпретація та використання правильних ресурсів і в цілому методика викладання онлайн була далеко не на найкращому рівні. Що ж стосується самих студентів і їх сприйняття такого виду навчання, з урахуванням ситуації в країні та високого відсотку захворюваності і психологічного впливу в цілому таких дещо екстремальних умов – це вплинуло на загальну працездатність учнів та головне – на їхнє бажання та мотивацію до навчання. Навчальний процес намагались відновити з покращенням ситуації з захворюваністю і було відчутне значне покращення з поверненням очного навчання, розкладу та соціалізації до життя дітей.

Після 24 лютого 2022 року навчання стало зовсім не в пріоритеті з урахуванням подій що відбувались у країні і, більше того, перші пів року воно було майже відсутнє в нормальному ритмі. Відміна ЗНО та заняття онлайн з урахуванням постійного психологічного тиску ззовні кардинально вплинули на студентів та школярів. Адже важко думати про навчання, коли ти в цілому не впевнений у своєму майбутньому і, чи воно буде, якщо над головою пролітають ракети, і ти постійно чуєш в новинах звістки про загиблих.

Вирішальним питанням зараз стоїть те, що ж та як запровадити в навчальний процес з урахуванням постійних тривог і деякого стресу, та як повернути бажання до навчання і знову дати студентам розуміння того, чому це так важливо і що ти матимеш від цього. Це питання є дуже важливим в теперішніх умовах, адже Україна втратила багато розумних та кваліфікованих людей, які виїжджали за кордон в пошуках безпеки та кращого життя.

В даних умовах вивчення іноземних мов є чи не найбільш важливим серед усіх предметів через появу тісних зв'язків України з країнами Європи. Різні військові приналежності та гуманітарна допомога приходять нам німецькою, англійською та іншими мовами. Безліч програм за кордоном для біженців потребують вивчення мови тієї країни. Водночас багато можливостей відкрилось для спеціалістів за кордоном. Вони покращують свої знання й навички, впроваджуючи їх в тій самій сфері освіти, виводячи її на новий рівень в даній ситуації, що склалась. Все це вищеперераховане вимагає вивчення мов та дає умовну перспективу розвитку, створює більше робочих місць і можливостей заробітку чи в Україні, чи поза її межами, за умови знань іноземних мов.

Дослідники зазначають, що «мотивація у вивченні іноземних мов за своєю природою являє собою сукупність дій, які застосовує викладач, з метою ініціювання, зацікавлення, активізації навчальних груп для досягнення ефективності у навчанні» [2]. Отже, щоб сформувані основи позитивної мотивації учнів до вивчення, наприклад, німецької мови, потрібно забезпечити якісний та цікавий навчальний процес як офлайн, так і онлайн, та

використовувати різні методи для кращої соціалізації студентів та школярів одне з одним. Оскільки це одна із проблем закритості учнів та халатного відношення до навчання – недостатньо соціалізації через 5 років онлайн навчання. Використовуючи методи проектного навчання (декілька уроків теорії та все інше практика), коли студент сам дає собі оцінку і проводить самоаналіз здобутих знань та навичок – розвиває його всебічно та виявляє зацікавленість в тому, що відбувається. Беручи знову ж таки, наприклад, німецьку мову, вивчивши тему сім'ї (Familie) студенти можуть виконати проект разом створивши, наприклад, родинне дерево, використовуючи лексику з цієї теми (die Mutter, der Vater, die Schwester, die Tante usw.). Або ж вивчивши тему “свята” (Feste und Feiertage), дати завдання учням виконати на занятті проектну роботу з цікавими фактами про святкування якогось свята за кордоном.

Вивчаючи характер спонукальних сил і способи їх регуляції в навчанні, учні встановили різноманітність мотиваційної сфери людини, її складну структуру. Говорючи про «мотивацію», «мотиви», зазвичай мають на увазі ті фактори, які спонукають людину до діяльності [1]. Тобто, знання іноземної мови відкриває дуже багато дверей та є корисним у безлічі сфер. Пов'язавши своє життя з іноземною мовою ти точно будеш успішно працевлаштований та знайдеш, як розкрити свій потенціал та знання.

Науковцями було «розроблено алгоритм роботи з підвищення мотивації до вивчення німецької мови серед студентів, який включає низку послідовних дій:

- ✓ виявлення причин відсутності / зниження мотивації у процесі вивчення німецької мови;

- ✓ підбір технологій навчання, які сприяють підвищенню мотивації;

- ✓ застосування відібраних технологій навчання на заняттях;

- ✓ проведення підсумків роботи шляхом оцінювання викладачем та

- ✓ самооцінювання досягнутих результатів студентами [3].

Якщо пояснити студентам те, чому важливо знати німецьку, в них, звісно ж, буде набагато більше мотивації та бажання до її вивчення. Впроваджуючи на заняттях теми, які стосуються практичного життя, використання мови в звичайних буденних справах, це буде корисно та цікаво. Повертаючись до проектного навчання, учням варто провести декілька досліджень, наприклад, ким ти можеш працювати (скільки заробляти, на яких посадах тощо), володіючи німецькою мовою, як в Україні так і за кордоном.

Розглядаючи онлайн навчання, слід зазначити, що його розвиток теж не стоїть на місці: його можна зробити цікавим та корисним, виходячи з теперішніх умов. Є безліч ресурсів та програм, що можна впровадити на занятті та залучити до роботи всіх учнів. Чудовим прикладом є дошка Miro, яка може використовуватись як онлайн так і офлайн, де кожен учень зможе безпосередньо виконувати цікаві завдання одночасно з іншими учнями в загальному доступі [4].

Також варто зауважити, що, нажаль, багато українців виїхало за кордон з початком війни, і велика частина саме в Німеччину. Тож вивчення німецької мови є важливим, адже ця країна має чудові можливості розвитку та хороші умови життя, тож для тих, хто хоче в майбутньому жити за кордоном є дуже важливими знання мови цієї країни. До того ж, німецька мова вживана не лише в Німеччині, а й, наприклад, в Австрії, Швейцарії, Люксембургу, Бельгії.

Отже, питання якісного навчання в умовах війни є дуже важливим. Ми розглянули та проаналізували декілька методів, що мають бути активно впроваджені у навчальний процес з метою, повернення студентам втраченої мотивації до вивчення іноземних мов. Нажаль, в умовах війни це все є досить складно, але реально. Здобуваючи нові навички та знання, переймаючи досвід та різні методи викладання, викладачі наразі активно впроваджують їх в освітніх закладах України.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Колкер Я.М. Практична методика вивчення іноземних мов. М.: ІЦ «Академія», 2000. 264 с.
2. Латишев Л.К. Теорія, практика та методика викладання. М.: ІЦ «Академія», 2003. 192 с.
3. Резнік В.Г., Лобачова С.В. Сутність та шляхи посилення мотивації до вивчення німецької мови у студентів вищих закладів освіти: матер. міжнар. наук.-практ. конф. «Аграрна освіта та наука: досягнення, роль, фактори росту: Інноваційні психолого-педагогічні, лінгвістичні та правові засади аграрної науки в умовах міжкультурної аграрної комунікації». Біла Церква: БНАУ, 2018. С. 29–32.

4. Gardner R.C., Lambert W.E. Attitudes and Motivation in Second Language Learning. Rowley, Mass, Newbury House, 2013.

УДК: 332.33:349.417(477)

КАШНИКОВИЧ В.В., студентка

Науковий керівник – **ВЕЛИКА К.І.**, асистент

Білоцерківський національний аграрний університет

STATE CADASTRE OF TERRITORIES AND OBJECTS OF THE NATURE RESERVE FUND

Розглядаються основні проблеми державного кадастру територій та об'єктів природно-заповідного фонду. Також встановлено його основні завдання і функції, запропоновано шляхи вирішень завдань пов'язаних з організацією та веденням кадастру об'єктів і ресурсів навколишнього природного середовища.

Ключові слова: екосистема, екологія, законодавче регулювання, технологічні інновації, дослідження земної поверхні.

The State Cadastre of Territories and Objects of the Nature Reserve Fund is an issue of great importance for our country. It plays an important role in conservation and protection of the environment and its structural components. Its creation and functioning are focused on providing effective nature reserve fund and biodiversity management, ecosystem conservation and rational land resource use. In order to ensure environmental sustainability and balanced development of Ukraine, it is important to preserve and use natural resources effectively and rationally.

Scientists from the field of natural sciences, specialists in geographic information systems (GIS), experts in public administration and political science and even activists from civil society organizations are involved in studying the State Cadastre of Territories and Objects of the Nature Reserve Fund. As far as it contains information about territories and objects of the nature reserve fund, their environmental and protective, educative and recreational value, legislative state, possession, geographical position, qualitative and quantitative characteristics.

Moreover, the State Cadastre of Territories and Objects of the Nature Reserve Fund (SCTONRF) is a system of recordkeeping and registration of nature reserve territories and objects that are carried out by state bodies in order to ensure effective management and nature protection [1]. The Nature Reserve Fund (NRF) is a system of set aside area for the preservation, recreation and use of natural complexes and objects, preservation of biodiversity, restoration and support of ecosystems, as well as for scientific research, training, cultural and educational work and environmental education [2].

The relevance of the State Cadastre of territories and objects of the nature reserve fund lies in the following aspects: nature protection, creation of a legal framework, monitoring and analysis of changes (constant updating of information in the cadastre), information support [3].

The main goals of the State Cadastre of territories and objects of the nature reserve fund include preservation of biodiversity (the cadastre helps to identify and track nature-protected areas); management of natural resources: (the cadastre provides an opportunity for effective management of natural resources, such as forests, water basins, rivers and lakes); ensuring environmental sustainability: (the state cadastre allows to identify vulnerable areas and conduct measures for protection and recreation); popularization of ecological values: (contributes to the formation of ecological culture); ensuring balanced use of resources: (avoidance of their excessive exploitation and protection against illegal use).

Studying the State Cadastre of territories and objects of the nature reserve fund, a researchers make stress on identifying the main aspects that are still significant for preservation and conservation land resources [2]:

1. History and development (the study of the history of creation and development includes the initial goals and objectives of the cadastre, the stages of its formation and evolution over time).

2. Legislative regulation (analysis of the legal framework that regulates the creation, management and use of the fund includes laws, resolutions, orders and other regulatory acts that determine the procedures and requirements for the cadaster).

3. Role in nature conservation. (examining the impact of the cadastre on nature conservation and biodiversity, this may include assessing the effectiveness of the cadastre in preventing illegal use of natural resources and ensuring sustainable land use).

4. Technological innovations (studying the use of modern technologies, such as geographic information systems, to support the State Cadastre may include an analysis of the introduction of new technologies and their impact on the quality and availability of information in the cadastre).

5. Social Impact (the study of the social impact of the State Cadastre and the balance of interests of various interested parties may include an analysis of the interaction between government bodies, public organizations, businesses and local communities in issues of maintaining and using the cadaster).

Useful steps may be suggested to solve problems in the State Cadastre of territories and objects of the nature reserve fund: increasing the availability and quality of data: (comprehensive updating and improvement of the cadastre data collection, processing and storage system); use of modern technologies: (such as GIS, to improve the accuracy and efficiency of cadastre management); creation of mechanisms to improve coordination and cooperation between various government bodies responsible for environmental policy; legislation reform: (with the aim of improving the legal basis for keeping the cadastre and managing nature-protected territories); involvement of the public.

Therefore, it has been studied that the purpose of the State Cadastre of territories and objects of the nature reserve fund is to manage, preserve and use natural resources appropriately in order to ensure environmental sustainability and development of Ukraine. Several methods of solving problems related to the State Cadastre of territories and objects of the nature reserve fund have also been found. Among them are data updating and standardization, GIS technology implementing, strengthening the coordination between government agencies, conducting legislative reforms, partnership developing, fund increasing. These are just a few methods that can be used to solve problems related to the State Cadastre of territories and objects of the nature reserve fund. Each of these may require an integrated approach and collaboration between different stakeholders.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Інструкція про зміст та складання документації державного кадастру територій та об'єктів природно-заповідного фонду. URL:<https://mepr.gov.ua/wp-content/uploads/2023/06/INSTRUKTSIYA-DKPZF-3.2.1.pdf>.

2. Природньо-заповідний фонд. URL:<https://wownature.in.ua/oberihaymo/pryrodno-zapovidnyy-fond/>.

3. Смоляр Н.О. Державне кадастрування територій та об'єктів природно-заповідного фонду як важлива умова збереження біорізноманіття (на прикладі полтавської області). URL:<https://reposit.nupp.edu.ua/bitstream/PolNTU/12171/1/75%20%D0%A2.1-334-335.pdf>.

УДК: 615.834-053.2:58:069.029

КИРИЛЕНКО В.А., студентка

Науковий керівник – **ВЕЛИКА К.І.**, асистент

Білоцерківський національний аграрний університет

HORTICULTURE FOR MILITARIES: PROVISION OF REST, REHABILITATION AND PSYCHOLOGICAL SUPPORT

Розглядається ключова роль садово-паркового господарства в реабілітації населення та військових. Піднімається питання створення зелених зон у містах з метою покращення їхньої естетичної привабливості, оздоровчої та рекреаційної функції. Пропонуються реабілітаційні методи із залученням військових до тісного контакту з природою через садо-терапію.

Ключові слова: відпочинок, реабілітація, психологічна підтримка, військова реабілітація, фізичне відновлення, емоційний стан.

It is quite hard to imagine a place for living without greenery. For this reason, many cities create urban green spaces such as parks, community gardens or wildlife preserves. Green spaces serve as recreation, recovery, psychological support and rehabilitation. In return, horticulture has all knowledge and instruments to design all conditions that can contribute to human well-being. Moreover, this issue has become of great importance since the war has been started in Ukraine. There is also a specific need in green spaces for military personnel that experience physical and psychological stress as a result of performing duties. It is significant to provide them with opportunities to have a rest and rehabilitation.

The main aim of the research is to study and show that horticulture is a key factor in creating a favorable environment for military needs. The natural landscapes of parks and gardens may have a therapeutic effect on the mental state of military personnel.

There are many studies that explain the effect of nature on human well-being. For instance, Fionn Byrne from the University of British Columbia examined four different green space projects in compromised areas. According to the research, the exposure to trees has measurable impacts on physical and mental health. These gains are linked to a more peaceful society [5].

The World Health Organization emphasizes on improving overall health by increasing of the green area in cities and towns as it has therapeutic effect. Living close to nature helps with mental illness, general ailments and respiratory diseases, reduces chronic disease rate [5].

For militaries, green spaces may be the key to psychological recovery and maintaining peace in the future. In addition, the natural elements of parks contribute to emotional relaxation and psychological support [3]. Parks and gardens are places where personnel can interact with their comrades, family and civilians in an informal atmosphere. Physical activity, at the sports grounds that are close to fresh air, restores physical fitness. Silence and beauty of nature reduce stress, improve mood and contribute to the restoration of mental harmony [2].

It is also important to mention the horticultural therapy for militaries. It is a complementary alternative therapeutic method in which participants interact actively and passively with plants to help rehabilitate their social, cognitive, psychological and physiological needs.

Horticulture for militaries is one of the elements that not only improves the physical and mental health, but also strengthens the morale and unites the team. Rest in a natural environment helps to restore after long training and missions, improves general health and increases combat readiness [1].

Horticultural therapy is an integral part of rehabilitation options available for clinicians to treat injured serving personnel to enable a return to military life or transition to civilian life.

Patients that undergo therapy can have a range of complex physical needs, which often have a psychological and social component and include neurological conditions, chronic pain, complex and traumatic injuries, a range of upper limb, lower limb, and spinal injuries [4].

Even when they are involved in planting trees this is also a nonviolent, subtle, and potentially unchallenged pathway to overcome anger and stress.

In conclusion, horticulture is extremely important for military personnel providing them with places for rest, recovery and psychological support. The natural landscapes and interaction with nature create the favorable environment for relaxation and re-energization, promoting physical and mental health, after long periods in a military environment. Parks and gardens provide service members with opportunities for social integration and interaction with family, comrades, and the civilian population, promoting team spirit and skill building. In general, horticulture is a necessary element to ensure the well-being and welfare of the militaries.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Сад для реабілітації військових. URL:<https://www.village.com.ua/village/city/city-news/348637-terapevtichnyy-sad-dlya-reabilitatsiyi-viyskovih-ta-lyudey-iz-ptsr-stvoryat-u-lvovi>.
2. Роль парків. URL:<https://sanzhary.com.ua/yak-parki-vplivaut-na-misto>.
3. Сади для військовий та постраждалих. URL:<https://news.blog.net.ua/2024/03/u-lvovi-oblashtuiut-terapevtychnyy-sad-dlia-veteraniv-ta-postrazhdalykh-na-viyeni>.
4. Horticultural therapy. URL:<https://highground-uk.org/horticultural-therapy/>
5. Hughes-Castleberry K. New research suggests that green spaces can promote peace over war. URL:<https://thedebrief.org/new-research-suggests-that-green-spaces-can-promote-peace-over-war/>

КОРЧАК Ю.М., студентка

Науковий керівник – ДЕМ'ЯНЕНКО О.О., канд. пед. наук
Білоцерківський національний аграрний університет

РОЛЬ ЖІНОЧИХ ОБРАЗІВ У РОМАНІ ОЛЕКСАНДРА ДЮМИ "ТРИ МУШКЕТЕРИ"

Робота присвячена проблемі визначення ролі жіночих образів в історико-пригодницькому романі Олександра Дюма «Три мушкетери». Здійснено зіставний аналіз образів в аспектах зовнішніх рис, моральних ознак, типових рис характеру, чинників впливу на сюжетну лінію твору.

Ключові слова: історико-пригодницький жанр роману, жіночі образи, жінка-агент.

Роман Олександра Дюми "Три мушкетери" є зразком класичного історико-пригодницького твору, характерною рисою якого є більше стремління автора використати захоплюючі ефекти, аніж історичні факти. Слушною є думка про те, що «... читачеві не треба шукати в його романах правдивого відтворення історичної дійсності. Письменник приваблює нас як цікавий оповідач, майстер інтриги та композиції, творець яскравих, героїчних характерів» [3, с.70]. Поза тим, роман представляє важливі аспекти соціальних і морально-етичних норм того часу. Читачеві зануритися в історико-культурну атмосферу минулого Франції: побачити архітектуру, побут, одяг, суспільні взаємини, гострі політичні події. Тож літературний твір О. Дюма, який не є сухим звітом про історичні події, розширює наші знання про різні сторони життя Франції [1;4].

Особливо актуальним, на нашу думку, є аналіз жіночих художніх образів у творі, адже знайомство з ними у романі (образи Міледі, Констанції де Бонасьє та Анни Австрійської) дозволяє глибше проникнути у сюжетну лінію твору. Вони у ньому грають роль не лише об'єктів захоплення, кохання, а є активними учасницями подій, які впливають на життя головних чоловічих персонажів.

Мета нашої роботи – зіставити художні образи жінок у романі «Три мушкетери» з метою виявлення чинників впливу на події в романі і долі мушкетерів. Дослідження вимагало з'ясування різних сторін зовнішності, поведінки, типових рис характеру жіночих персонажів роману.

Практичний аналіз-зіставлення жіночих образів (*таблиця*).

Міледі. За висловом вітчизняного дослідника Р.Семківа, у світовій літературі II половини XIX століття «жінка вже далеко не така проста жертва, як це траплялося у романтиків. Вона холонокровна й витривала, вона хитра й ефективна, і вона стріляє першою. Звісно, стереотипно й те, що жінка убиває не в бою, не в прямому зіткненні, а підступно, зненацька і майже непомітно, адже пострілу ніхто не почує. Це *жінка-агентка*, котра діє таємно й від того значно небезпечніша, ніж наївні чоловіки довкола» [2, с.29-30]. Такий «варіант цього образу» представлений Міледі, найзагадковішим жіночим персонажем твору. Така собі "*femme fatale*" (*фр. термін для жінки утаємниченої та небезпечної*). Міледі – серйозний ворог для мушкетерів, яка робить все можливе, щоб їм зашкодити, використовуючи для цього весь свій жіночий арсенал – красу, розум, чари, хитрість. Її інтриги роблять сюжет роману більш напруженим і динамічним.

Це красива жінка з темним волоссям, смарагдовими очима і білою шкірою. Одягається елегантно і вишукано, її манери витончені й ввічливі, що дозволяє їй легко входити у довіру до інших. Розум Міледі холодний, адже вона прораховує свої кроки на кілька ходів уперед. Нею керує жага помсти і прагнення влади. Звісно, такі риси характеру, як жорстокість і безжальність, визріли внаслідок трагедій і знущань у її житті. Саме вони стали основою загартування характеру «жінки-агента». Художній образ демонструє думку про те, що людина здатна на все, якщо керується в житті жагою помсти і ненависті.

Таблиця – Зіставлення жіночих образів у творі О.Дюма «Три мушкетери»

Характеристика для зіставлення	Міледі	Констанція де Бонасьє	Анна Австрійська
Статус	<ul style="list-style-type: none"> 1 частина: графиня де ЛяФер, знатна дама, пов'язана з англійським двором 2 частина: мадам Вінтер, шпигунка кардинала Рішельє 	<ul style="list-style-type: none"> Дружина галантерейника Бонасьє Камеристка королеви Анни Австрійської 	<ul style="list-style-type: none"> Королева Франції Дружина Людовика XIII
Типові риси характеру	<ul style="list-style-type: none"> Розумна, хитра Маніпулятивна, жорстока і мстива Краса – це зброя, за якою темне минуле 	<ul style="list-style-type: none"> Красива, доброзичлива, щира й наївна Смілива, рішуча, віддана, розумна, винахідлива 	<ul style="list-style-type: none"> Витончена, розумна, велична й сентиментальна Приховує почуття, плани й бажання, тому схильна до інтриг
Цілі	<ul style="list-style-type: none"> Помститися Атосу за те, що він кинув її Служити кардиналу Рішельє, та зашкодити його ворогам Здобути багатство і владу 	<ul style="list-style-type: none"> Захистити королеву Анну Австрійську та рідних Самовіддано служити й зберегти таємницю королеви Допомогти Д'Артаньяну 	<ul style="list-style-type: none"> Зберегти свою честь, королівський трон, бути активним гравцем на «полі бою» Захистити своїх близьких Забезпечити майбутнє свого сина
Роль у суспільстві	<ul style="list-style-type: none"> Тип «жінка-агент» Вишукана ззовні шпигунка та злочинниця 	<ul style="list-style-type: none"> Друг Кохана Посередниця, захисниця 	<ul style="list-style-type: none"> Королева-Мати, символ Франції, тому об'єкт політичних інтриг Меценатка мистецтва
Авторська думка крізь сюжетну лінію	<ul style="list-style-type: none"> Найнебезпечніша жінка, втілення зла 	<ul style="list-style-type: none"> Жінка, здатна на самопожертву 	<ul style="list-style-type: none"> Жінка, здатна довести, що може активно впливати на життя

Констанція де Бонасьє – один із центральних жіночих персонажів роману. Дружина галантерейника Бонасьє зображена у романі як юна жінка з приємними рисами обличчя, витонченою фігурою і добрими манерами. Вона одягається скромно, але зі смаком. Констанція – добра, щира і співчутлива жінка, вірна дружина і турботлива мати. Але разом із тим – наївна і довірлива, вразлива до обману. Мотивація її вчинків – любов і бажання захистити рідних від небезпеки, тому для художнього образу важливою є саме ця характерна риса – здатність на самопожертву. Її вірність, кохання і самопожертва змушують задуматися про цінності людського життя. Констанція – це рушійна сила сюжету. У неї закохується д'Артаньян, і тому жінка стає об'єктом як прагнень і натхнення, так і жертвою підступів Міледі.

Анна Австрійська. Королева Франції, виступає символом влади та політичного впливу у романі. За допомогою втіленого художнього образу авторів вдається занурити читачів у складні політичні взаємини Франції з Іспанією, описати важливі аспекти політичного життя того часу. Анна Австрійська – сильна й розумна жінка, яка володіє значними дипломатичними навичками. Її стосунки з персонажами (королем, кардиналом

Рішельє, мушкетерами) визначають хід політичних подій у романі. Треба зазначити, що вона безпосередньо впливає на ці події. На нашу думку, тут відображуються й ідеї феміністичні: Анна Австрійська змушена грати роль, відведена їй при дворі, вона обмежена у цих правилах, тому діє часто таємно. Дякуючи своєму розуму, вона виявляє високий рівень інтелекту та стратегічного мислення, щоб досягти своїх цілей. Це красива й велична жінка з витонченою фігурою і благородними манерами, яка уособлює кращі жіночі якості – красу, розум і владність.

Отже, жіночі образи у романі "Три мушкетери" – це не просто красиві декорації. Вони відіграють важливу роль у розвитку сюжету, роблять його багатограним і цікавим, доповнюючи картину епохи та розкриваючи різні сторони людських стосунків. О.Дюма вдало поєднує в творі елементи пригодницького жанру із описом внутрішнього світу персонажів та їхніх стосунків із жінками. Через таку взаємодію персонажів митець відобразив соціальні стереотипи та норми того часу, водночас окреслив проблеми морального вибору й суспільного розвитку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. The Three Musketeers Introduction / Study Guides: blog. URL:<https://www.shmoop.com/study-guides/three-musketeers/>(дата звернення: 04.04.2024)
2. Семків Р.А. Та, що вбиває: жінка-агентка як образ художньої літератури XIX-XX ст. Інша оптика :гендерні виклики сучасності. Київ, 2019. С. 29–34. URL:<https://ekmair.ukma.edu.ua/handle/123456789/17015>(дата звернення: 04.04.2024)
3. Суровцева О.В. Творчість Олександра Дюма. Актуальні проблеми соціальних та економічних процесів в умовах трансформації українського суспільства: матеріали XI Міжнародної студентської науково-практичної конференції, Буча, 20 квітня 2016 р. Київ, 2016. С. 67–70. URL:«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СОЦІАЛЬНИХ ТА ЕКОНОМІЧНИХ ПРОЦЕСІВ В УМОВАХ ТРАНСФОРМАЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА» - PDF FreeDownload (docplayer.net) (дата звернення: 04.04.2024)
4. Художня палітра класиків іноземної літератури. Ч. 2: бібліографічне видання / уклад. Н.О. Кліменко. Київ, 2022. С. 25–31.

УДК 355.1:636.09

МАКСЄВА Г.М., студентка

Науковий керівник – **ЗЕЛІНСЬКА В. А.**, асистент

Білоцерківський національний аграрний університет

VETERINARY SERVICES IN THE MILITARY BASED ON THE USA EXPERIENCE (ВЕТЕРИНАРНА ДІЯЛЬНІСТЬ У ВІЙСЬКОВІЙ СПРАВІ НА ДОСВІДІ США)

В доповіді зроблено порівняння та аналіз ветеринарних служб у військовій справі США та української служби ветеринарів, описано передовий досвід військових ветеринарів США, а також першого ветеринарного шпиталю в Україні.

Ключові слова: військовий ветеринар, невідкладна допомога, військовий госпіталь, екстренні служби.

At this stage, our country is going through very difficult times, and this topic makes a lot of sense to promote our victory. During military operations, a veterinarian is needed not only as a doctor who looks after animals on the front line, but can also act as a paramedic for soldiers. Training for this area can be provided not only for veterinarians, but also for humane medicine doctors and people who have at least a little understanding of this field and have a desire to learn in order to help our defenders.

Unfortunately, in our time, this topic is not commonly discussed in Ukraine. That is why we are going to find out the latest news about the veterinary service in general and to analyse the relevance and importance of this topic using the examples of other countries. But before we start speaking for our country, it is important to note that the First Military Veterinary Hospital has

been established in Ukraine. Its specialists provide medical care to local service dogs. It is currently the only such unit in Ukraine. It has a resuscitation vehicle that operates along the frontline and travels to different cities of Ukraine as needed. Its specialists operate and treat wounded service dogs. This military veterinary hospital was set up in 2018 on the basis of the Khmelnytsky Clinic. Tymofiy Zagorodnyi, a military veterinarian, notes that it is designed to provide conditions for the transportation of seriously injured animals and first aid. Unfortunately, there are no conditions in those frontline areas to operate on them, and the necessary medicines are not always available there. Kyrylo Chumakov, the chief doctor of the First Military Veterinary Hospital, notes that it took them a long time to get used to helmets, body armour, weapons, it was hard for doctors to get used to it, you know, because we have virtually no military veterinary medicine, they had to operate in dugouts and trenches, and those eyes, you see, you will never forget that look, because this creature will never betray.

During the hospital's operation, the veterinarians managed to save more than eight thousand animals, and among them are not only service dogs. For Ukraine, such hospitals and professions are new, but it is possible and important for us to adopt the experience of those countries where this topic is very relevant in order to provide quality services and save animal lives. For example, in the United States, there is the US Army Medical Department. The mission of the US Army Veterinary Corps is to protect the Warfighter (soldiers, sailors, airmen and marines) and support the National Military Strategy. Veterinary Corps officers provide military veterinary expertise in response to natural disasters and other emergencies.

They are an integral part of the Army Medical Department in time of war, supporting the nation in a state of war. The US Army Veterinary Corps conducts food safety inspections for the entire armed forces. They are also responsible for the care of military working dogs, ceremonial horses, working animals for many Department of Homeland Security organisations, and pets owned by service members. They are an important part of the military medicine research and development team that contributes to the development of life-saving medical devices that protect all military personnel.

Approximately 700 army veterinarians serve on active duty and in reserve units.

Basic requirements for military veterinarians:

- 10 weeks of basic training
- 11 weeks of advanced individual training
- 91 ASVAB score: Skilled Technician (ST)
- US citizen or permanent resident with a valid green card
- 17 to 42 years of age
- High school diploma or GED
- No serious violations of the law
- No medical problems
- Be licensed to practice veterinary medicine in at least one state in the United States, the District of Columbia, Puerto Rico, or a U.S. territory. New graduates may be allowed to obtain a licence within one year of graduation.

There are also separate programmes for graduates and undergraduates. Direct entry is available for graduates of accredited schools of veterinary medicine in the United States. Must meet the above requirements.

Personnel who have previously served in the military, both officer and enlisted, may receive salary and/or class credit upon returning to the military. The amount of credit depends on individual circumstances. For students, there is a scholarship programme for medical professionals. The Army offers one of the most generous and comprehensive scholarships in the healthcare field. It's called the F. Edward Hebert Armed Forces Health Professions Scholarship Programme, abbreviated as HPSP. If you meet the requirements, you can receive a scholarship for the full cost of your education as well as a monthly allowance through the HPSP.

Students designated by the Reserve Officers Training Corps (ROTC) can apply for an educational deferment to attend veterinary school. What benefits do they receive:

- Full military health and dental insurance
- Low-cost health and dental insurance for dependents
- Low-cost life insurance
- 30 days of paid leave per year plus 10 public holidays
- Paid continuing education
- Free relocation for family and property
- Educational opportunities after DVM
- Pension plan
- Leadership and management practice opportunities

Officers in the Veterinary Corps can apply for long-term medical education and training programmes that lead to degrees and qualifications and certification. The programmes last from 1 to 3 years and include training in military or civilian institutions. Full pay and allowances continue during training. Programmes include: long-term study:

- Doctor of Philosophy in physiology, pharmacology, toxicology, microbiology, pathology or public health.
- Master's degree in internal medicine, surgery, radiology, food animals/preventive medicine, emergency medicine, public health, food technology or animal communication.

The army salary is only a part of the total remuneration received by soldiers. While civilian jobs may pay higher base salaries, the Army offers a starting salary above the federal minimum wage, as well as a variety of benefits on top of your base salary that come with it. When you consider affordable health care for part-time soldiers and free health care for full-time soldiers, as well as access to bonuses, housing, food and clothing allowances, education benefits to earn a college degree with less debt and more financial advantages, the Army offers a competitive choice to similar civilian careers. Veterinary Corps officer assignments are available in the United States and overseas (most of the continental United States, Alaska, Hawaii, and Puerto Rico; Germany, Italy, Spain, and the United Kingdom; Turkey, Bahrain, Saudi Arabia, and Sinai; Japan, Korea, Thailand, and Guam). The appointment takes into account the needs of the army, the training and experience of the applicant, as well as the applicant's desire. Initial assignments are usually to stationary military installations within the continental United States. In these positions, new officers perform a variety of veterinary and supervisory tasks in support of the local installation. The majority of new officers will provide clinical veterinary services, oversee the food protection programme, conduct sanitary audits of food production facilities, and supervise military and civilian employees. Subsequent assignments may include overseas posts, field veterinary units, or special forces units.

Thus, the example of the US Veterinary Corps provides an opportunity for the Ukrainian military and government to outline the directions of development and main tasks of a new field for us - military veterinarians. Ukraine has embarked on this long and thorny path, but we are making small steps towards this goal. We believe that the government should consider this issue, because animals are great helpers in military affairs. And veterinarians are an important link in military conditions on the front line, who, in addition to their main activities, will also be able to provide medical care not only to animals, but can also become another tool in helping wounded soldiers.

LIST OF REFERENCES

1. Animal Care Specialist веб-сайт. URL:<https://www.goarmy.com/careers-and-jobs/career-match/science-medicine/general-care/68t-animal-care-specialist.html> (дата звернення 28.03.2024)
2. U.S. Army Medical Department Veterinary Corps Opportunities. URL:<https://medcoe.army.mil/amedd-vet-opportunities> (дата звернення 29.03.2024)
3. Фахівці "Першого військового ветеринарного шпиталю" надають медичну допомогу місцевим службовим собакам. URL:<https://podrobnosti.ua/2469693-fahvts-pershogo-vjskovogo-veterinarnogo-shpitalju-nadajut-medichnu-dopomogu-mstsevim-sluzhbovim-sobakam.html> (дата звернення 01.04.2024)

МЕЛЬНИК О.П., студентка

Науковий керівник – ЦВИД-ГРОМ О. П., канд. філол. наук
Білоцерківський національний аграрний університет

АКТУАЛЬНІ ТЕНДЕНЦІ РЕАЛІЗМУ В УКРАЇНСЬКІЙ ЛІТЕРАТУРІ СЕРЕДИНИ ХІХ СТОЛІТТЯ

У тезах акцентовано увагу на реалізмі як літературному напрямі, що ставить за мету відображення реального світу без перекручень. Також відзначено його роль у розвитку сучасної літератури.

Ключові слова: реалізм, літературний напрям, відображення реального світу, українська література,

Реалізм – це літературний, художній і культурний напрям, що акцентується на відображенні реального світу таким, яким його бачать або уявляють собі письменники. Цей термін також може застосовуватися до інших галузей мистецтва, таких як живопис, скульптура та кіно [1].

Реалізм як літературний напрям, розвивався у різних країнах і мав свої варіації залежно від культурних та історичних умов. Він відіграв важливу роль у розвитку сучасної літератури та сприяв зростанню інтересу до соціальних та культурних питань.

В українській літературі реалізм виник у другій половині 19 ст., прийшовши на зміну романтизму. Однією з особливостей українського реалізму є успадкований від романтизму пошук ідеалу, який відповідає високим морально-етичним стандартам. Письменники ставили перед собою завдання відображення реальності та соціальних проблем суспільства. Зачинателем української реалістичної літератури вважають Тараса Шевченка.

Реалізм як літературний напрям відомий своїми характеристиками, що надають творам реалістичності та глибини. Основні риси реалізму включають об'єктивність, акцент на деталях, соціальну ангажованість, відображення характерів і ситуацій з реального життя та використання природної мови. Реалізм розвивався у різних країнах залежно від культурних та історичних умов, граючи важливу роль у розвитку літератури та збільшенні інтересу до соціальних та культурних питань.

Представники реалізму в українській літературі.

Пантелеймон Куліш (1819-1897) був видатним українським письменником, громадським діячем, освітянином і героєм національного відродження. Ось коротка інформація про його діяльність:

1. Літературна діяльність: Куліш відомий своїми літературними творами, зокрема романом "Чорна рада", який вважається одним із визначних творів українського реалізму. Він також писав оповідання, повісті, п'єси та публіцистичні тексти, в яких активно виступав за національну свободу та культурний розвиток українського народу.

2. Громадська діяльність: Куліш активно долучався до громадської діяльності, борючись за права українського народу, за його культурну і політичну автономію.

Маркіян Шашкевич (1811–1843) був видатним українським поетом, публіцистом, громадським діячем та освітянином. Ось коротка інформація про його діяльність:

1. Літературна діяльність: Шашкевич відомий як один із перших українських поетів романтичного напрямку. Його поезії вражають високим емоційним зарядом, патосом та патріотичним духом. Його твори здебільшого мають національну тематику та виражають прагнення українського народу до свободи та незалежності.

2. Культурна спадщина: Літературні твори Маркіяна Шашкевича вважаються важливою складовою української літературної культури ХІХ століття. Його поезії, статті та листи стали важливим джерелом інспірації для національного відродження та підтримки української мови та культури.

Панас Мирний (1849–1920) був видатним українським письменником, журналістом і громадським діячем. Ось коротка інформація про його діяльність:

1. Літературна діяльність: Панас Мирний відомий своїми реалістичними творами, у яких він відобразив життя селянства, проблеми кріпосництва, соціальні нерівності та інші аспекти українського суспільства. Його найвідоміший роман "Сонце зайшло" є одним із найважливіших творів українського реалізму.

2. Культурна спадщина: Творчість Панаса Мирного має великий значення для української літератури. Його реалістичні твори змалювали реальність українського життя та допомогли підвищити свідомість суспільства про соціальні проблеми та необхідність їх вирішення.

Отже, реалізм в українській літературі середини XIX століття – це коли письменники писали про реальне життя людей і суспільства. Вони описували ситуації, які можна було побачити навколо себе, і говорили про проблеми, які турбували український народ. Вони намагалися розповісти про життя таким, як воно є, без прикрас і вигадок. Реалізм допоміг українським людям краще розуміти себе та своє оточення, а також спонукав до змін у суспільстві [1].

Характерними рисами реалізму були [2]: раціоналізм, раціоцентричний психологізм (отождошення психіки і свідомості, недооцінка позасвідомих процесів); правдиве, конкретно-історичне, всебічне зображення типових подій і характерів у типових обставинах при правдивості деталей; принцип точної відповідності реальній дійсності усвідомлюється як критерій художності, як сама художність; характер і вчинки героя пояснюються його соціальним походженням та становищем, умовами повсякденного життя; конфліктність (драматизація) як сюжетно-композиційний спосіб формування художньої правди; вільна побудова творів; превалювання (перевага) епічних, прозових жанрів у літературі, послаблення ліричного струменя мистецтва; розв'язання проблем на основі загальнолюдських цінностей.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Українська література. Реалізм. URL: <https://ukrclassic.com.ua/katalog/teoriya-literaturi/2782-realizm-viznachennya> (дата звернення: 11.04.2024).

2. Літературна енциклопедія. Реалізм. URL: <https://www.ukrplib.com.ua/dic/show.php?w=147> (дата звернення: 11.04.2024).

УДК 379.85

МЕЛЬНИК О.А., студентка

Науковий керівник – **ІГНАТЕНКО В.Д.**, канд. пед. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

ФРАЗЕОЛОГІЧНІ ОДИНИЦІ З КОМПОНЕНТОМ КОЛЬОРУ У ФРАНЦУЗЬКІЙ МОВІ

Дослідження французьких фразеологічних одиниць з компонентом кольору і особливості їх перекладу. Фразеологізми з компонентом кольору представляють великий пласт у фонді фразеологізмів французької мови, і, на наш погляд, вимагають додаткового вивчення

Ключові слова: компонент кольору, фразеологічна одиниця, французька мова, значення.

Нині склалася відносна єдність поглядів на одиницю фразеологізму. Будучи самостійною мовною одиницею, словосполучення фразеологізму характеризується особливими семантичними, структурними і функціональними ознаками. В якості основної ознаки виділяється семантична, тому що саме семантичне перетворення дозволяє обмежити фразеологізм, як від вільних, так і від стійких одиниць нефразеологізмів, забезпечити його стійкість, цілісність і відтворюваність.

Ученими не вироблено єдиного принципу класифікації фразеологічних одиниць. Так А. В. Кунін пропонує виділяти у складі фразеології три розділи: ідіоматику, ідіофразеоматику і фразеоматику. У розділ ідіоматики входять власне фразеологічні одиниці, або ідіоми, тобто стійкі поєднання лексем з частково або повністю переосмисленим значенням. А. В. Кунін виділяє три основні різновиди значення фразеологізму: ідіоматичне, фразеоматичне і ідіофразеоматичне. Для ідіофразеоматизмів і ідіоматизмів характерно переосмислене значення. Значення фразеологізму відрізняється від лексичного значення слова своєрідністю відображення предметів, явищ, властивостей навколишньої дійсності, особливостями мотивування свого значення, характером участі компонентів у формуванні цілісного значення фразеологізму. Для розуміння переосмислення фразеологізму важливим видається поняття номінації фразеологізму.

Разом із метафоричним і метонімічним переосмисленням, важливу роль для розуміння значення фразеологізму грає поняття внутрішньої форми. У значенні самого фразеологізму є дві сторони: план змісту і план вираження. Цей двуаспектний характер значення є єдністю змісту і форми.

Багато авторів розподіляють фразеологічні одиниці на образні і необразні – розподіл, який проходить через усі основні категорії стійких одиниць і тісно пов'язаний із прийомами їх перекладу. Існує єдиний набір із 11 базових кольорів для усіх вибраних мов (білий, чорний, червоний, зелений, жовтий, блакитний, коричневий, фіолетовий, рожевий, помаранчевий, сірий).

На прикладі французької мови розглянемо місце, роль та переклад фразеологічних одиниць з позначенням кольору.

Jaune. У Франції це був колір рогоносців; до XVI століття в Європі будинки зрадників мастили жовтою фарбою. *Jaune comme du nankin* – жовтий як солома; *jaune comme(un) souci* – жовтий як кульбаба; *peindre en jaune* – аргументувати роги; *sable jaune* – перець; *rire jaune* – сміятися крізь сльози.

Blanc. Білий символізує чистоту, цнотливість, світ, невинність, світло, мудрість, але він є і символом холоду, порожнечі. У Франції білий колір – колір трауру членів королівської сім'ї. *Blanc comme un linceul* – смертельно блідий; *sourire blanc* – неприродна посмішка, натягнута посмішка; *avoir une ivresse blanche* – бути в дошку п'яним; *être blanc comme un cygne* – бути бездоганим, незаплямованим; *être page blanche* – бути в повному невіданні про те, що відбувається; бути абсолютно непричетним до того, що відбувається; *avoir les foies blancs* – злякатися, здрейфити, бути боягузом; *se regarder(dans) le blanc des yeux* – дивитися один одному прямо в очі, в обличчя; *alter (cu changer, passer) du blanc au noir* – кидатися з однієї крайності в іншу; *être blanc comme un cygne* – бути бездоганим, незаплямованим; *être page blanche* – бути в повному невіданні про те, що відбувається; *avoir les foies blancs* – злякатися, здрейфити, бути боягузом; *(petite) oie blanche* – розм. простачка, наївна і безневинна молоденька дівчина; *un petit blanc* – простий, скляночка білого вина; *bal blanc* – а) бал, на якому дівчата танцюють одна з одною; б) бал, на якому танцюють дівчата з неодруженими молодими людьми; с) бал, на якому танцюють тільки незаміжні; *mariage blanc* – фіктивний брак; *cartouche à blanc* – неодружений заряд; *coup a blanc* – холостий постріл; *tirer au blanc* – стріляти в мішень; *une nuit blanche* – провести безсонну ніч, не стулив очей; *voter blanc aux dernières élections* – залишити бюлетень на виборах чистим.

Rouge. На відміну від українця, в якого червоний асоціювався із красою, багатством, французька мова червоний колір осмислює по-іншому. Червоний у Франції – це колір аристократів, а також колір небезпеки, заборони. *Carton rouge* – червону картку отримує дискваліфікований футболіст; *Votre compte en banque est dans le rouge* – якщо вам відмовляють в кредиті; *être rouge de honte* – почервоніти від сорому; *rougir jusqu'an blanc des yeux* – почервоніти до коренів волосся, до вух; *rouge(au) soir et blanc(au) matin, c'est la journée du pelerin* – червоний захід і світлий схід провіщають гарну погоду; *rouge et noire* – рулетка; *le gros rouge* – дешеве червоне вино; *rouge comme une tomate* – червоний як рак.

Gris. Сірий традиційно вважається кольором "ніяким" – банальним, нудним. *Une éminence grise* – сірий кардинал; *mener une vie grise* – вести сіре життя; *grise mine* – кисла фізіономія, кисла міна; *temps gris* – похмура погода.

Noir. Чорний колір в Європі традиційно втілює зло, руйнування і смерть. *Alter(changer, passer) du blanc au noir* – кидатися з однієї крайності в іншу; *heure noire* – глуха ніч, пізня година; *un petit noir* – чашка чорної кави; *boule noire* – а) чорна куля балотування; б) незадовільна оцінка (на іспиті); *serie noire* – детективні романи; *rouge et noire* – рулетка;

На основі цього можна зробити висновок про те, що у фразеологізмах найяскравіше відбита національна своєрідність мови. Французька фразеологія тісно пов'язана і історією, культурою і побутом французького народу, в ній втілені його дух, психологія, відношення до тих або інших фактів реальності. Важливо також зазначити, що практично усі фразеологізми з компонентом кольору мають свої аналоги в українській мові. Найбільш частотними є фразеологічні одиниці з позначенням білого, чорного, блакитного кольору

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Кунин А.В. Курс фразеології сучасного англійського мови: навч. для ін-тов и фак. иностр. яз. 2-е изд., перераб. М.: Высшая школа, 1996. 381 с.
2. Арнольд И.В. Лексикология сучасного англійського мови. М.: Высш. школа, 1986. 295 с.
3. Шмелев Д.Н. Проблемы семантического анализа лексики. М.: Высшая школа, 2006. 280 с.

УДК: 811. 111:81'367. 623

МІЩЕНКО О.С., студентка

Науковий керівник – ЧЕРНИЩУК Ю.І., асистент

Білоцерківський національний аграрний університет

SEMANTICS OF THE CONCEPTUAL COMPONENT OF HEAVY CONCEPTS AND LIGHT IN ENGLISH DISCOURSE

Стаття присвячена дослідженню концептуального простору англійських прикметників heavy та light шляхом когнітивного моделювання структур знання, що передаються ними.

Ключові слова: семантико-когнітивний метод, концептуалізація, концепт, концептуальний аналіз, концептуальний простір.

The meanings “heavy” and “lightweight” are recorded in the dictionaries of the Indo-European proto-language and related languages. In Old English, the adjective light had the meanings not heavy, bright, wanton, pleasant, little importance, and the name heavy means weighty/ “heavy in the literal sense.” These values are qualified by us as the primary semantics of the words under study. The meaning of “light, lightweight” of the lexeme light (adj.) formed the basis of new meanings, for example, cheerful/ “cheerful” in the compound word light-hearted; unimportance/ “insignificance; unimportance” in the phrase make light of; dizzy/ “testing” dizziness” in the compound adjective light-headed; thievish/ “thievish; dishonest” in the compound adjective light-fingered; light-skirts in the sense of woman of easy virtue; meaning lightweight/ “light weight; lightweight” in relation to fist fighters and racing horses, as well as the meaning of inconsequential/ “inconsistent; insignificant.”

The adjective heavy has been enriched with new meanings weary/ “tired, weary”, clumsy/ “clumsy, rude”, overbearing/ “imperious, power-hungry”, profound, serious/ “strong, deep, serious”, etc.

In the late 1960s and early 1970s, a new genre of rock music, heavy metal, appeared in England and the USA. Increasing area the use of the words light and heavy led to the enrichment of lexemes with meanings.

The analysis shows that in historical retrospect the sequence of words heave, heavy, heft, hefty reflects the order of their appearance, when the meanings of the previous word motivated the meanings of the subsequent one.

In English, the word heave belongs to the categories verb and noun, heavy – noun, adjective and adverb, heft – noun and verb, hefty – adjective. The word light belongs to four grammatical classes - adjective, noun, verb and adverb. Lexical unit lite, originated from light (adj.), attested in 1962 as an adjective meaning “light, lightweight.” In progress development, the lexeme light entered the list of adverbs, and the lexeme heavy supplemented such grammatical classes as noun and adverb. The lexeme hefty is used to describe characteristics of the physical plane, and the lexeme lite is used only in the names of food and drink products (lite beer, lite sour cream), indicating low content cholesterol and calories in the product. Semantic increments contributed to changing the status of words as parts of speech.

The lexeme light also contains the meaning “light”, and the lexeme heavy (adj.) contains the meaning gloomy/ “dark, gloomy” and somber/ “gloomy”. The connection between oppositional lexemes is systemic in nature, spreading over a wide range of meanings, and a shift in the semantics of one word is accompanied by similar changes in semantics of another word.

The sign of heaviness or lightness is objectified not only by the lexemes under study, but also by lexical units, whose dictionary definitions contain semantic features of the adjectives heavy and light, for example, tapestry (heavycloth), pile18 (a heavy wooden, stone, or metal post, used to support something heavy) and so on. This means that the concepts HEAVY and LIGHTs take part in generating the meanings of other words. The relationship of the concepts being studied with other concepts allows us to identify new cognitive features in the content of the concepts HEAVY and LIGHT.

Analysis of those given in explanatory dictionaries definitions of the qualifying name of the adjective heavy allowed highlight 41 semantic features of the lexeme heavy, for example, of significant weight [a heavy load]; of more than a usual weight [heavy woolens; heavy water] or amount [heavy expenses] or force [a heavy storm] or size [heavy guns] and so on. In synonym dictionaries provides 91 synonyms of the lexical unit heavy.

These words clarify the semantic properties⁷⁰ Scientific Notes of the National University “Ostrozka Academy” adjective marks heavy. Explanatory dictionaries differentiate between the implications and connotations of the adjectives heavy, weighty, ponderous, cumbersome, massive. If heavy is conceptualized as the quality of an object characterized by relatively great heaviness, high density, intensity, large quantity, and contains connotations of “pressure on feelings, thinking, consciousness, spirit,” then weighty implies the presence of absolute heaviness and contains connotations of “great importance, great influence”.

The lexeme cumbersome implies the presence of heaviness and bulkiness, which makes it difficult to work with an object, and contains the connotation of “large, bulky.” The word ponderous characterizes something heavy because of its size and has the connotation of “hard-won.” The lexeme massive indicates the large size and indivisibility of an object, conveying the connotation of “expressive in size.”

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Приходько А. М. Концепти і концептосистеми в когнітивно-дискурсивній парадигмі лінгвістики. Запоріжжя: Прем'єр, 2008. 332 с.
2. Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка: Філологічні науки. Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2012. Вип. 29. С. 219–222

ПАСІЧНЮК М.В., студентка

Науковий керівник – ІГНАТЕНКО В.Д., канд. пед. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

ОСОБЛИВОСТІ МОЛОДІЖНОГО СЛЕНГУ У ФРАНЦУЗЬКІЙ МОВІ

У тезах йдеться про молодіжний сленг та його значення у сучасній французькій мові. Також представлено способи збагачення молодіжного сленгу та розглянуто приклади.

Ключові слова: молодіжний сленг, французька мова, ідіоми, комунікативні цілі.

Сучасний лінгвістичний ландшафт свідчить про надзвичайну експресивність та творчість у виразі молодіжного мовлення, що виявляється через унікальний феномен молодіжного сленгу. Нові слова формуються в процесі мовлення для досягнення конкретних комунікативних цілей. Сприяючи цьому процесові, поширеність смартфонів та вільний доступ до Інтернету створюють нові можливості для спілкування та вираження власної думки. Зростаюча роль засобів масової інформації у сучасному житті робить важливою тему вивчення французького сленгу. Сленг безперервно збагачує мову на всіх етапах її розвитку, що становить актуальність дослідження.

У Франції підлітки мають свій власний унікальний сленг, який постійно змінюється. Наприклад, вони використовують слово "кіффер" (kiffer), щоб виразити захоплення чимось, і "bouffer" для опису їжі, яка смачна або вигідна. Крім того, вони можуть говорити "trop la classe" (зайва класа), щоб висловити враження від чогось стильного або крутого. У розмовах між французькими підлітками ми часто можемо почути скорочення слів, таких як "cimer" (від "merci", що означає "спасибі"), "ptn" (від "putain", що означає "бляха", вживається як міжвигук), або "bg" (від "beaugosse", що означає "красивий хлопець").

Вони також можуть використовувати англійські слова або вирази, щоб підкреслити свою модерність та зв'язок з глобальною культурою. Щодо прикладу англійські слова та фрази, які французькі підлітки використовують у своїх розмовах: "cool" (класно), "awesome" (чудово), "OMG" (О Боже мій), "LOL" (сміється вголос). Їх використовують для вираження захоплення, сміху або подиву, іноді для підсилення емоцій у своїх розмовах.

Також французькі підлітки можуть використовувати різні ідіоми у своїх розмовах, особливо ті, які відображають їхні емоції, стан або думки. Ось декілька популярних ідіом, які вони можуть використовувати:

"C'est le pied" - буквально "Це нога", але використовується для вираження захоплення або задоволення, подібно англійському "It's awesome" або "It's great".

"Avoir le seum" - означає відчуття роздратованості або розчарування, схоже на англійське "to be fed up" або "to be annoyed".

"Ça roule" - буквально "Це котиться", але використовується для підтвердження, що все йде добре або нормально, як "It's all good" у англійській мові.

"Casser les pieds" - означає нудити або ламати голову, подібно до англійського "to annoy" або "to bother".

"Mettre les voiles" - буквально "Поставити вітрила", але використовується для вираження наміру вирушити кудись або піти, подібно до англійського "to hit the road" або "to take off".

Ці ідіоми додають кольору та експресії до мови підлітків у Франції, дають їм можливість самовиразися. Тож подальше вивчення молодіжної мови є важливим, оскільки відображає сучасні соціокультурні реалії та стає результатом контакту різних мов та народів. Ця лінгвістична динаміка важлива для розуміння процесів розвитку мови та її культурного впливу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Argots à base française: Jargon. URL: https://fr.wikiversity.org/wiki/Argots_%C3%A0_base_fran%C3%A7aise/

2. Colin J.P., Leclère Ch., Mével J.P. Dictionnaire de l'argot. Paris : Larousse, 2014. 763p.
3. Zharkova T.I. The slang of Modern French Youth. Foreign Languages at School. 2015. 1.P. 89–91.

УДК 811.111'24:004.77

ПАСІЧНЮК М.В., студентка

Науковий керівник – **ПИЛИПЕНКО І. О.**, ст. викладач

Білоцерківський національний аграрний університет

ВПЛИВ МУЛЬТИМЕДІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА ВИВЧЕННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

У цій статті автор аналізує вплив використання технологій у вивченні англійської мови. Автор концентрує свою увагу на таких аспектах, як використання різноманітних платформ, інтерактивних методах навчання та вплив штучного інтелекту на персоналізоване навчання.

Ключові слова: сучасні технології, інтерактивність, мобільні додатки, персоналізація, платформи навчання, штучний інтелект.

Сучасне вивчення англійської мови за допомогою сучасних технологій свідчить про революцію в способах, якими ми набуємо та розвиваємо мовні навички. За допомогою мобільних додатків, онлайн-ресурсів, віртуальної реальності та інших інноваційних засобів, навчання англійської стало більш доступним, захоплюючим і ефективним. Ці технології дозволяють студентам навчатися у власному темпі, в будь-який зручний для них час та місце.

Визначено переваги та недоліки застосування сучасних технологій у навчанні англійської мови. Серед переваг підвищення мотивації студентів, доступ до широкого спектра матеріалів та ресурсів, індивідуалізація навчання, можливість практикувати мову в реальних ситуаціях та сприяння розвитку комунікативних навичок. Однак, використання технологій також поставляє перед нами виклики, такі як необхідність відповідного навчання використання технологій, доступ до надійних ресурсів та розв'язання питань щодо оцінки та визнання досягнень студентів [1].

Існує багато способів для оволодіння знаннями з англійської мови, але особливу увагу для засвоєння інформації приділяють саме мультимедійним технологіям. Зараз мультимедіа це – повноцінне об'єднання комп'ютерних та інших інформаційних технологій: відео-, аудіо-, фото-, кіно-, телекомунікацій (телефон, телебачення, радіозв'язок), не говорячи про текст і графіку як статичну, так і динамічну (анімаційну) [3].

Один з прикладів новітніх технологій у вивченні англійської мови - це використання штучного інтелекту (ШІ) для персоналізованого навчання. Наприклад, інтерактивні платформи з ШІ можуть аналізувати поведінку та прогрес студентів, враховуючи їхні мовні потреби та рівень володіння мовою. На основі цієї інформації вони можуть пропонувати індивідуалізовані завдання, вправи та рекомендації, які відповідають конкретним потребам кожного студента [2].

Спілкування з носіями мови через соціальні мережі та вебіари допомагає покращити мовні навички та розширити культурний контекст. Студенти мають можливість скористатися цими інноваціями для покращення своїх мовних здібностей та досягнення своїх навчальних цілей. Однак важливо також пам'ятати про баланс між технологіями та традиційними методами навчання, щоб забезпечити повноцінний та різносторонній підхід до освіти.

На жаль, тут наявні і негативні фактори щодо активного використання мультимедійних технологій, адже це має великий вплив на здоров'я людини, тому що часте використання гаджетів, комп'ютерів сприяє погіршенню зору. Тому задля ефективності такого методу вивчення англійської мови необхідно це враховувати та іноді

надавати перевагу більш традиційним методам засвоєння інформації. Також недоліком використання мультимедійних засобів під час вивчення англійської мови є те, що вони не забезпечують певних важливих рис реальної комунікації; читання тексту з екрану більше втомлює, ніж читання друкованого тексту [3].

Отже, застосування мультимедійних технологій у процесі вивчення англійської мови має особливе значення і тому вони мають перевагу над традиційними способами поглиблення інформації. В більшості випадків такі технології сприяють ефективному засвоєнню інформації та призводять до результативного кінцевого результату.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Вісник науки та освіти ISSN: 2786-6165. URL:<http://perspectives.pp.ua/index.php/vno/issue/view/140> (Дата звернення 15.04.24)
2. Гуревич Р.С., Коношевський Л.Л., Шестопалюк О.В. Сучасні інформаційні засоби навчання: навч. посібник ПК. Вінниця: ВДПУ імені Михайла Коцюбинського, 2004. 535 с.
3. Гуревич Р.С., Коношевський Л.Л., Шестопалюк О.В. Сучасні інформаційні засоби навчання: навч. посібник ПК. Вінниця: ВДПУ імені Михайла Коцюбинського, 2004. 535 с.

УДК: 811.112.2'276-053.6

РЕВА І.В., студент

Науковий керівник – **РСЗНІК В. Г.**, ст. викладач

Білоцерківський національний аграрний університет

МОЛОДІЖНИЙ СЛЕНГ У НІМЕЦЬКІЙ МОВІ: ЙОГО ОСОБЛИВОСТІ ТА ФУНКЦІЇ

У даній публікації проводиться лінгвістичне дослідження німецькомовних сленгів та їх формування. Акцентується увага на тому, чи потрібне вживання сленгів в мові та їх важливість у сьогоденні.

Ключові слова: сленг, лексика, молодіжна мова, підтекст, жаргони.

Молодіжний сленг у Німеччині — це не лише невід'ємна складова розмовної лексики, але й важлива складова мовлення будь-якого німця, що відображає сучасні тенденції та культурні вподобання. Навіть якщо іноді він містить ненормативну лексику або вираження, які без контексту можуть здатися незрозумілими, він все ж є невід'ємною частиною спілкування, особливо під час *small talk*, в побутових ситуаціях та при знайомствах. Одним із важливих аспектів німецького сленгу є його експресивність та інноваційність. У цій роботі детальніше розглянуть сленги, їх пояснення та умови використання.

Насамперед, потрібно зрозуміти що взагалі таке сленг? *Сленг* - це свідоме та навмисне використання елементів загальнолітературної лексики в розмовному мовленні з метою стилістичної експресії. Він використовується для створення враження новизни та оригінальності, відмінності від стандартних виразів, а також для вираження емоцій мовця та забезпечення точності та образності мовлення. Сленг використовує різноманітні стилістичні засоби, такі як метафори, синекдохи, метонімії, евфемізми та літоти, для уникнення стереотипів та надання мовленню свіжості та виразності. Це робить мовлення більш живим, цікавим та привабливим для співрозмовника [1, с.215]. Під категорію сленгу підпадає молодіжна мова (*Jugendsprache*), яка весь час змінюється, але яка все одно не залишається без уваги, що підтверджують такі наукові роботи як: «*Affengeil: Ein Lexikon der Jugendsprache*» von H. Ehmman чи «*Alles easy: Ein Wörterbuch des Neudeutschen*» von E. Schönfeld.

Наведемо, для прикладу, декілька популярних молодіжних виразів у німецькій мові: *affengeil, oberaffengeil, geil* – круто; *auf der Fete war echt tote Hose* – на вечірці була нудьга; *Kies, Mauese, Knete, Kohle, Moos* – бабки (гроші); *Mumie, Erzeuger, Grufties, Alte, Kalkleisten* – предки [4, с. 246]. Сучасні молоді німці, замість традиційного "wie geht's?" або

ще більш розмовного "was geht ab?", частовживають просто "Na?". Це вираз схожий на "Ну як ти?" і має загальну мету запитати про стан абосомопочуттяспіврозмовника[3].

У розмовному молодіжному варіанті сленгу присутненавмисне уникнення дієслів та прийменників (наприклад, *"Echt übel, das Teil, Erst war ich Kino und dann Bierfest"*). Крім того, важливу роль в побудові речень відіграють частки і вставні слова, що не несуть семантичного навантаження (наприклад, *"irgendwie, und so, oder so, oder was"*). Використання таких частинок і вставних слів свідчить про те, що мовець може бути невпевненим у висловленні своїх думок та загалом у тому, що сказано [6, с. 17].

Німецькі науковці зазначають, що молоді люди в молодіжному середовищі широко використовують різноманітні абрєвіатури та скорочення нормативної або жаргонної лексики. Одним з найпростіших способів скорочення слів є використання так званих "апокопів", які утворюються шляхом відсічення одного або декількох звуків в кінці слова (наприклад, "Geschi" замість "Geschichte", "Disko" замість "Diskothek", "Prof" замість "Professor"). Крім того, молодь часто використовує абрєвіатури, складені з початкових букв або частин слів або фраз, які найчастіше вимовляються як одне слово (наприклад, "MOF" для "Mensch ohne Freunde", "hdl" для "hab dich lieb", "lol" для "laughing out loud"). Такий спосіб використання абрєвіатур та скорочень є популярним серед молоді і допомагають виявляти свою індивідуальність та приналежність до своєї соціальної групи [2, с. 384].

Слід зазначити, що молоді люди часто запозичують англомовні слова для вживання у своєму спілкуванні. Один із прикладів такого англїцизму – "cool". Це слово вже стало загальноновживаним у повсякденному мовленні, тому не можна вважати його характерним виключно для молодіжного середовища.

Однією з головних причин використання молодіжного сленгу – є бажання молодих людей обмежитися, дистанціюватися та закритися від навколишнього світу. Вони прагнуть створити просту, вільну та неофіційну атмосферу спілкування, де можна відчувати себе розкутими та вільними у вираженні своїх думок та почуттів. Крім того, використання молодіжного сленгу відображає намагання висловитися оригінальніше, модніше, красивіше та смішніше, що відповідає потребам молоді в самовираженні та визначає їхню індивідуальність. Молодь також прагне створити щось нове, своє та особисте, щоб відчувати себе унікальними та універсальними. Не менш важливим є бажання молоді виговоритися та провести емоційну "розрядку" під час агресивних або стресових ситуацій, що допомагає зняти напругу та зберегти психічне здоров'я[5, с.27].

Отже, вивчення мовної поведінки німецької молоді стає все більш актуальним у контексті міжкультурної комунікації, оскільки це допомагає краще розуміти особливості національної культури та сприяє розвитку комунікативної компетенції. Культура мовлення та молодіжний сленг, як засіб відображення світогляду особистості посідають особливе місце в системі сучасної німецької мови. Незнання сленгу може призвести до комунікативних недоліків та непорозумінь, тому вивченню цієї проблематики необхідно приділити більше уваги. Також потрібно пам'ятати, що німецький молодіжний сленг може суттєво відрізнитися в залежності від регіону Німеччини.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бацевич Ф.С. Основи комунікативної лінгвістики: підручник. Київ: Видавничий центр «Академія», 2004. 344 с.
2. Лисенко Г., Чепурна З. Лексико-граматичні особливості німецького та українського молодіжних сленгів. Наукові записки. Серія : Філологічні науки. 2008. № 175. 384 с.
3. DieJugendsprache: німецький сленг і з чим його істи. URL:<https://studerly.com/tpost/mzcxjps7c1-die-jugendsprache-nmetskii-sleng-z-chim>
4. Ehmann H. Affengeil. Ein Lexikon der Jugendsprache. München: Verlag C. H. Beck, 1992. 567 p.
5. Ehmann H. Oberaffengeil: ein Lexikon der Jugendsprache. München: Beck, 1991. 252 p.
6. Jugend - und umgangssprachliche Besonderheiten in finnischen DaF Lehrwerken dergymnasialen Oberstufe.

РЕВА І.В., студент

Науковий керівник – МИХАЙЛЕНКО О.О., канд. філол. наук
Білоцерківський національний аграрний університет

СИМВОЛІЧНІСТЬ ТА АНАЛІЗ ПЕРЕКЛАДАЦЬКИХ РІШЕНЬ В. МИТРОФАНОВА У ПОВІСТІ ЕРНЕСТА ГЕМІНГВЕЯ “СТАРИЙ І МОРЕ”

Визначено важливість символізму у творчості Е. Гемінгвея, розглянуто вплив символізму на зміст його творів, проаналізовано особливості використання мови та образів для передачі глибини персонажів та внутрішнього світу головних героїв.

Ключові слова: ереклад, символізм у перекладі, збереження символізму, мовно-образні засоби, стилістичні рішення, теорія айсбергів, прийоми перекладу.

Майстерний розповідач Е. Гемінгвею своєму творі "Старий і море" використовує мовні засоби, за допомогою яких кожне слово набуває ваги та глибини. Знаменитий своїм лаконічним стилем, він не просто створює живописні пейзажі, але й вміло відтворює внутрішній світ головного героя, старого рибалки Сантьяго. У кожному описі та образі відчувається таємниця та глибина, які приховуються в душі кожного персонажа. Е. Гемінгвей використовує символізм для покращення історії, її глибини так, щоб кожна людина після прочитання твору могла впізнати в ньому щось своє або зрозуміти щось інакше.

Що взагалі таке символізм? Виник він у 70-80-х роках ХІХ століття у Франції. Цей напрямок представляв собою реакцію на позитивізм і натуралізм, відокремлюючись від натуралістичного роману та реалістичного театру [3, с. 363]. У символізмі застосовується художній символ, що є знаком мінливого “життя душі” і пошуком “вічної істини”. Сутність течії символізму полягає в цілеспрямованій спробі символізувати зовнішні і матеріальні прояви світу з метою у такий спосіб пізнати його трансцендентний зміст [1].

Е. Гемінгвей використовує символізм для багатозначності своїх творів, у яких кожна людина може інтерпретувати образ по своєму, та в чомусь бути правою. Наприклад, одна лише рибина у повісті “Старий і море” несе в собі символічність природи, людської сили та наснаги, здобування своїх цілей потом та кров’ю, або ж навіть несе для когось образ самого Бога, додаючи творчості Е. Гемінгвея певної глибини та емоційності.

Риба для Сантьяго – це його сенс життя, це його ціль та перемога. А з іншого боку, вона також може бути уособленням природи, яка може кидати виклики людині, випробовувати її. Сантьяго бореться з рибою протягом трьох днів і ночей, однак, навіть з усією своєю витримкою та вольовою силою, рибалка стикається з неблаганною силою природи. Напад акул на рибину, яку він так віддано боронив, стає символом того, що в житті не завжди перемагає справедливість. Акули показані як зло, як сила природи та несправедливість. Не зважаючи на всі зусилля, Сантьяго змушений визнати, що доля іноді може бути непередбачуваною і жорстокою.

Головному герою роману Сантьяго сняться леви, яких Е. Гемінгвей зображує як силу, що надихає старого. Він часто бачить їх саме в моменти, коли його сили зменшуються і коли він потребує більшої сили у своїй довгій подорожі [4]. І це лише невелика кількість прикладів з повісті. Частиною символізму є й саме море, що може означати життя, і акули, які символізують смерть. Усе в цьому творі несе глибинний сенс, не показаний на поверхні. За цим ми можемо звернутись до “принципа айсбергу” Ернеста Гемінгвея [2], який він так часто використовує у своїй творчості.

Завдяки перекладачеві В. Митрофанову, читачі можуть насолодитися вишуканим перекладом, але головним є те, що у перекладі було збережено усі образи та передано смисл твору так, як це робив сам автор оригіналу. Наведемо деякі приклади:

1. *“I wish I could feed the fish, he thought. He is my brother. But I must kill him and keep strong to do it”* [6, с.23]. – *“От коли б можна було нагодувати й мою рибу, – подумав він. –*

Адже вона мені однаково як сестра. Та все-таки я мушу вбити її, а для цього мені треба набратися сили” [5, с.39].

У цьому прикладі бачимо перетворення слова *fish* з чоловічого роду на жіночий – у перекладі використано слово *риба*. Оскільки в українській мові іменник *риба* жіночого роду, перекладач замінив іменник *братна* іменник *сестра*. В англійській же мові, *fish* не має роду, та вважається гендерно-нейтральним іменником, але саме в цьому контексті він набуває ознаки чоловічого роду.

У перекладі повісті спостерігаємо значну кількість прикладів калькування – для передачі іспаномовного антуражу, такі як “*salao*”, або ж “*aqua mala*”:

2. “*The old man was now definitely and finally salao*” [6, с.1]. – “*Старий тепер пішуче й безповоротно salao*” [5, с.2].

3. “*Agua mala*,” the man said. “*You whore.*” [6, с.12]. – *Agua mala*, – сказав старий. – *Ач стерво*” [5, с.21].

Salao взагалі дуже цікаве слово, тому що єспрощеним варіантом іспанського слова *salado*, тобто *сіть*. Але в контексті цього твору *salao* означає, що рибалці часто не щастить, він не впіймав жодної риби, а батьки Маноліна відмовилися дозволити своєму синові ловити рибу зі старим. *Aqua mala* означає у перекладі з іспанської *брудна вода*. Перекладач залишив ці слова в тексті неперекладеними, щоб показати більш розмовну мову тієї місцевості, де живуть наші герої, а саме Куби.

У своїх творах Е. Гемінгвей також звертався до прийому порівняння з тваринами:

4. “*His left hand was still as tight as the gripped claws of an eagle*” [6, с.23]. – “*Його ліва рука й досі була залякла, мов зіплені пазури орла*” [5, с.42].

У перекладі порівняння з *пазур орла* зберігається. Цей вираз може мати два значення. Він може означати, що рука залякла і через травму більше не могла нормально функціонувати. Або ж це порівняння може показувати, настільки незламний та сильний дух старого, що через біль та тяжкість він тримає руку немов орел свої пазури.

Перекладач проявив своє вміння використовувати українські реалії у своїх перекладах, роблячи тексти більш доступними для українського читача. Прикладом може стати слово *линва* [5, с.71], яке було використане замість словникових відповідників *канат* чи *трос*. Не часто вживане в українській мові, слово *линва* додає перекладу особливої експресії.

Вагомість символічних образів та мовних виразів у творі Ернеста Гемінгвея “Старий і море” вдало передане в українському перекладі. Завдяки майстерним перекладацьким рішенням зі збереження стилістичних та емоційних аспектів оригіналу, українська аудиторія може насолоджуватися тими ж глибокими почуттями та філософськими роздумами, які відчувають читачі оригінального тексту. Головне це те, що В. Митрофанову вдалося зберегти елементи оригіналу, зробивши акцент на емоційному та філософському змісті твору. Виразна та співзвучна передача символічних образів українською мовою дозволяє читачам зрозуміти сутність оригіналу, написаного Ернестом Гемінгвеем. У перекладі вдало вибрано слова та вирази для передачі символів і стильових особливостей оригіналу. Хочау перекладі були заміни, щоробили його зрозумілішим для українського читача, вони не викривили смисл повісті, а лише доповнили його.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Непереможений Гемінгвей та його свята. URL:<https://www.cedrajournal.com.ua/2020/09/08/neveremozhenyj-gemingvej-ta-jogo-svyata-ryba/> (дата звернення: 21.11.2023).
2. Площинська О. Теорія айсберга або як підтекст укріплює сюжет. URL:<https://tj.org.ua/teoriya-ajsberga-abo-yak-pidtekst-ukriplyuye-syuzhet/> (дата звернення: 28.11.2023)
3. Ференц Н. Основи літературознавства: підручник. Київ: Знання, 2011. С. 362–365. (дата звернення: 27.11.2023) p
4. Ramadani F. Symbolism in The Old Man and the Sea by Ernest Hemingway. URL:<https://www.eajournals.org/wp-content/uploads/Symbolism-in-The-Old-Man-and-the-Sea-by-Ernest-Hemingway.pdf> (Last accessed: 07.11.2023)
5. Ернест Гемінгвей “Старий і море”. Переклад В. Митрофанова. URL:<https://textbook.com.ua/zaru-bizhna-literatura/1548702197/s-4>
6. Ernest Hemingway “The old man and the sea”. URL:<https://gutenberg.ca/ebooks/hemingwaye-oldmanandthesea/hemingwaye-oldmanandthesea-00-h.html>

РИЖАК Д. В., студент

Науковий керівник – **ПОГОРІЛА С. Г.**, канд. пед. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

КОМУНІКАТИВНІ НАВИЧКИ ФАХІВЦЯ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ – ПЕРЕДУМОВА УСПІХУ У ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

Розкрито поняття професійної комунікації. Акцентовано увагу на ролі комунікативних навичок у професійному спілкуванні фахівця ветеринарної медицини.

Ключові слова: Професійна комунікація, комунікативні навички, спілкування, професійна діяльність лікаря ветеринарної медицини.

У сучасному світі комунікація не втрачає своєї актуальності, а розвинені комунікативні навички є запорукою успішної професійної діяльності фахівця будь-якої спеціальності. Для лікаря ветеринарної медицини навички комунікації є важливим чинником, оскільки ця професія поєднує у собі два типи: «людина-природа» і «людина-людина». Комунікативні навички є важливим при встановленні контактів, обміну інформацією, співпраці та є основним засобом розв'язання професійних завдань.

Щоб бути конкурентоспроможним, майбутньому фахівцеві важливо набути вміння швидко сприймати будь-яку форму мовлення, засвоювати необхідну інформацію, відтворювати її, взаємодіяти та успішно комунікувати у сфері професійної діяльності. Від багатства словникового запасу, рівня культури мови і техніки мовлення значною мірою залежать професійна майстерність, імідж та успіх майбутнього фахівця [1, с.43].

Професійна комунікація є формою взаємодії людей, що забезпечує їх спілкування, обмін думками, ідеями у процесі фахової діяльності.

Комунікативно підготовлений фахівець під час спілкування з людьми повинен уміти формулювати особисту мету контакту, користуватися засобами досягнення бажаних результатів спілкування; бути вільним і гнучким у виборі варіантів поведінки й комунікативних засобів [2, с.223].

У процесі професійної діяльності лікар ветеринарної медицини є учасником різних комунікативних ситуацій, і сформовані мовленнєві навички сприятимуть встановленню контакту з відвідувачами, співпраці та доброзичливій атмосфері.

Комунікативну компетентність як складову професійної культури майбутніх фахівців медичного профілю досліджувала у своїх працях І.Р.Гуменна [1]. Проблеми розвитку комунікативної компетентності студентської молоді як майбутніх спеціалістів досліджували у своїх наукових працях А.П. Бабій, С.В. Турлюк. [3, с.2]. Предметом наукових пошуків С.О. Кубицького, Н.В. Неділько стали особливості комунікативної взаємодії майбутніх медпрацівників [4, с.55].

Формуванню комунікативних умінь у майбутнього фахівця сприяють зв'язок теорії і практики мовленнєвої діяльності у процесі навчання; володіння культурою конструктивного діалогу та полілогу, яку можна набути шляхом розв'язання ситуативних завдань; вміння зацікавлювати, захоплювати, переконувати, інтригувати; виконання рольових і сюжетних ігор, дія яких створює сприятливі умови для вироблення навичок логічного мислення, оперування словом; вміння активно й доречно долучатися до мовленнєвої взаємодії, передбачати результати ділового мовлення; збагачення словникового запасу; опановування термінологічною базою; моделювання інтонації, що відповідає змісту і структурі висловлювання; здійснення емоційно-експресивного впливу на співрозмовника, слухачку аудиторію; вміння дбати про виразність (змістову, інтонаційну, візуальну), правильність; чистоту мови [5, с. 39].

Розвинені комунікативні навички задовольняють потребу людини у спілкуванні, допомагають організувати спільну діяльність та забезпечують комфорт у професійній

діяльності, дозволяють брати ситуацію під контроль, вирішувати конфлікти, досягати мети, а також сприяють самоствердженню та самореалізації.

Професійна діяльність лікаря ветеринарної медицини передбачає спілкування з різним контингентом людей, які є власниками тварин і потенційними клієнтами. Успішна комунікація передбачає здатність встановлювати та підтримувати необхідні контакти з відвідувачами; володіння змістовною інформацією та вміння оперувати нею; здатність до партнерської взаємодії та досягнення взаєморозуміння.

Разом з тим, неправильний вибір стратегії спілкування, упередженість, відсутність уваги та інтересу до співрозмовника, зневага фактами, стереотипи щодо окремих ситуацій чи людей ускладнюватимуть взаємини з оточуючими та можуть стати причинами невдалої комунікації.

Сформовані комунікативні навички фахівця передбачають наявність професійних знань та умінь, загальної культури, вміння спілкуватися; знання етикетних формул і вміння користуватися ними у професійному спілкуванні; вміння аналізувати та використовувати інформацію фахового спрямування; володіння основами риторичних знань і умінь; вміння оцінювати комунікативну ситуацію швидко і на високому професійному рівні приймати рішення та планувати комунікативні дії [6, с.230].

Професійна комунікація може відбуватися у різних формах, виконувати різні функції та передбачає використання вербальних і невербальних засобів спілкування. Наявність емпатії, професійної рефлексії, гнучкості спілкуванні (уміння вислухати, тактовність, реактивність, справедливість, чуйність і делікатність), здатності швидко встановлювати контакт є важливим у професійній діяльності лікаря ветеринарної медицини. Гнучкість у спілкуванні характеризується здатністю до адекватного самовираження залежно від ситуації. Ця якість яскраво виявляється під час різноманітних комунікативних взаємодій лікаря з власниками тварин, колегами, керівництвом тощо [4, с. 54].

Комунікативні навички особистості є показником сформованості системи професійних знань, ціннісних орієнтацій, загальної культури, необхідних для якісної професійної діяльності майбутнього фахівця ветеринарної медицини.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Гуменна І.Р. Комунікативна компетентність як одна із складових професійної культури майбутніх лікарів. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Педагогіка. Соціальна робота. Вип. 29. Ужгород: Вид-во УжНУ "Говерла", 2013. С. 42–45.
2. Тур О. Комунікативна діяльність майбутнього спеціаліста: сутність та характерні особливості. Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. № 5 (59). 2016. С. 219–225.
3. Бабій А.П., Турлюк С.В. Комунікативна компетентність – основа професійної діяльності спеціаліста. Молодий вчений. 2023. № 1. 1 (113.1). С. 1–5.
4. Кубіцький С.О., Неділько Н.В. Особливості професійної комунікативної взаємодії майбутніх медпрацівників. Вісник Національної академії оборони. Питання педагогіки. 2010. № 2 (15). 55 с.
5. Шумарова Н.П. Мовна компетенція особистості: соціопсихо-лінгвістичний аспект: автореф. дис. ... д-ра філол. наук. НАН України. Київ, 1994. 48 с.
6. Погрібна В.Л. Соціологія професіоналізму: монографія. К.: Алерта: КНТ: ЦУЛ, 2008. 336 с.

УДК: 821.111.09

СИДОРЕЦЬ Д.А., студентка

Науковий керівник – **ДЕМ'ЯНЕНКО О.О.**, канд. пед. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

ВЗАЄМОЗАЛЕЖНІСТЬ КОНЦЕПТІВ «ГРОШІ» ТА «ГОРДІСТЬ» У РОМАНІ ДЖЕЙН ОСТІН «ГОРДІСТЬ ТА УПЕРЕДЖЕННЯ»

Джейн Остін – це «золота постать свого століття», яка відігравала важливу роль у формуванні реалізму в англійській літературі. Твори авторки, які вже стали класикою, назвали «романами моралі». Вони відрізнялися глибокою психологічною оцінкою героїв та іронічним, але м'яким, англійським гумором. Основні шість романів Дж.Остін

критикували і коментували британську шляхту кінця XVIII століття, зосереджуючись на темах відносин, соціального статусу, залежності жінок від шлюбу в пошуках сприятливого соціального та економічного становища. Багато уваги в творах приділялося темам станової гідності, відносин між людьми різних походжень, еволюції характерів. Використання письменницею прийомів іронії, натуралізму, гумору та соціальних коментарів здобули широке визнання серед критиків і читачів [2;4].

Одними із найяскравіших концептів у романі «Гордість та упередження» є «гроші» та «гордість». Ці концепти, хоч і є опозиційними, відображені у ситуаціях опису відносин між людьми, еволюції їхніх характерів, описі дружніх відносин, сцен кохання. Так, концепт «гроші» яскраво простежується у романі з перших рядків: «... *a single man in possession of a good fortune, must be in want of a wife*»[3]; «... *одинак – та ще й при грубеньких грошах – неодмінно мусить прагнути одружитися*[1]. – тут і далі пер. В.Горбатька). Гроші – прагматизм – бажання соціально стати вищим за рахунок збагачення.

Джейн Остін всеохопно відтворила життя вищого та середнього класів англійського суспільства, і те, що стається, коли представники цих класів знайомляться, закохуються і проводять разом час. Поведінка героїв у творі часто визначається їхнім соціальним статусом і матеріальним благополуччям. Наприклад, місіс Беннет та дехто з її доньок, як представники середнього класу, мріють вийти заміж за багатих чоловіків, щоб підвищити свій соціальний статус та матеріальний рівень.

На нашу думку, концепт “гордість” є центральним у романі. Гордість переважно зображується через характер головних персонажів, Елізабет Беннет і містера Дарсі. Обидва герої володіють сильним характером і часто чинять з позиції своєї власної гордості, що ускладнює їхні взаємини та заважає їм розвиватися в аспекті взаєморозуміння. Приклад: “*That is very true,*” replied Elizabeth, *and I could easily forgive his pride, if he had not mortified mine.*” (Все це дуже правильно, – відповіла Елізабет, – і я легко б вибачила його надмірну самоповагу, якби він не поставився зневажливо до самоповаги моєї. [1; 3]).

Тим не менш, у творі ці два концепти частіше зображуються як взаємозалежні, адже персонажі часто чинять і дивляться на світ з позиції свого соціального становища. Наявність грошей можуть спотворити людину, зробити її марнославною та гордовитою. До прикладу, сестри Містера Бінглі: «...*had a fortune of twenty thousand pounds, ... and were therefore in every respect entitled to think well of themselves, and meanly of others.*» (...мали статок у двадцять тисяч фунтів і звичку жити на широку ногу; ... тому мали всі підстави бути гарної думки про себе та погані – про інших); «*They were in fact very fine ladies; ...but proud and conceited.*» (Так, вони дійсно були елегантними та вишуканими дівчатами, ..., однак залишалися пихатими й марнославними.) [1;3].

З іншого боку, здобутий статус може сприяти загальному розвитку особистості, що включає виховання, освіти, спілкування з вищим колом осіб, а також більші можливості для саморозвитку. Вони можуть зробити людину аристократичною, вихованою, освіченою, гордою у благородному сенсі. Яскравий приклад такому опису – містер Бінглі, а також містер Лукас: “*For, though elated by his rank, it did not render him supercilious; on the contrary, he was all attention to everybody. ..., his presentation at St. James’s had made him courteous.*” (...тому що нове становище, піднісши його у власних очах, зовсім не надало йому пихатості. ... після представлення у Сент-Джеймсі додалася ще й поштивість.) [1;3]. Гроші – можливості розвитку – поштивість.

Також заможні люди мають більше можливостей у виявленні добрих почуттів до інших. До прикладу, благородство містера Дарсі проявилось у допомозі сім’ї Елізабет, коли за певних обставин він заплатив містеру Вікхему достатню суму і наказав тримати це в секреті. Тут проявляється певна станова гордість, яка набулася ним в результаті знатності, могутності, стану, а також еволюції характеру. У найідеальнішому своєму естві, гордість – це прояв винятковості, акцентування знатності походження, матеріального

добробуту, чітке дотримання аристократичного стилю життя, необхідність кожного дня утверджувати свої переваги [2].

Містер Дарсі – надзвичайно цікавий персонаж роману, адже в ньому поєднуються два вищезгадані наслідки володіння грошима. Завдяки особистим задаткам, статусу, статусу в суспільстві він був вихованим, освіченим, щедрим і добрим. Навіть містер Вікхем, коли розповідає про характер Дарсі Елізабет, помилково сприймає його стану гордість за гордовитість та пиху: «...*Family pride, and filial pride* – for he is very proud of what his father was – have done this. ...He has also *brotherly pride*, which, with some brotherly affection, makes him a very kind and careful guardian of his sister, and you will hear him generally cried up as the most attentive and best of brothers.' (...Спонукою до цих вчинків була його родинна гордість і гордість синівська, бо він дуже пишається своїм батьком. ...Окрім цього, він має ще й братню гордість, котра, в поєднанні з певними братніми симпатіями, робить його надзвичайно чуйним і пильним охоронцем власної сестри.) [1;3].

Тим не менш, містер Дарсі як представник заможної аристократії спершу вважає себе вищим за решту персонажів, через своє багатство та соціальне походження, адже у ньому з дитинства розвивалась гордовитість. Незважаючи на бездоганність його виховання, він “був зверхнім, стриманим, прискіпливо-примхливим, а його манери, попри їх витонченість, були не надто привітними”. До прикладу, гордовитість його проявилась під час пропозиції Елізабет, коли він згадав “недостатню знатність її родичів та його небажання з ними родичатися”. На щастя, під кінець твору він зміг усвідомити, наскільки егоїстичним і гордовитим було його ставлення до інших. Дарсі вдалося еволюціонувати та удосконалити свій характер. Концепт «станової гордості» Джейн Остін характеризує поважним відношенням до людей, що перебувають соціально нижче за походженням і критичним ставленням до себе [2].

Отже, наявність у творі двох ключових аспектів дає можливість простежити їх взаємозалежність від зовнішніх чинників. У багатьох випадках персонажі чинять відповідно свого становища у суспільстві, якому, в свою чергу, сприяє наявність грошей. Але є винятки: статок надає людині більше можливостей для саморозвитку та допомоги іншим, та не всі обирають цей праведний шлях.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. The Project Gutenberg eBook of Pride and prejudice, by Jane Austen. URL:https://www.gutenberg.org/files/1342/1342-h/1342-h.htm#CHAPTER_III
2. Вотінцева М.Л. Варіант перекладу концепту «гордість» (на матеріалі романів Джейн Остін). Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Філологія. 2014. № 12. С. 166–168. URL: <http://www.vestnik-philology.mgu.od.ua/archive/v12/46.pdf>
3. Джен Остін. Гордість і упередження. Бібліотека української літератури. URL: <https://www.ukrlib.com.ua/world/printit.php?tid=8568&page=3>
4. Панченко О.І. Концепт гроші в англійській та українській мовах. Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: Лінгвістика. 2019. Вип. 36. С. 81–84. DOI:10.32999/ksu2413-3337/2019-36-17/

УДК 811.133.1'27

СОЙМА Д.Р., студентка

Науковий керівник – **СТОЛБЕЦЬКА С.Б.**, ст. викладач
Білоцерківський національний аграрний університет

ОСОБЛИВОСТІ ВЖИВАННЯ ЗАПЕРЕЧЕННЯ У ФРАНЦУЗЬКІЙ МОВІ НА МАТЕРІАЛІ ПОВІСТІ-КАЗКИ «LE PETIT PRINCE» А. ДЕ СЕНТ-ЕКЗЮПЕРІ

У даній публікації розглядаються різноманітні типи заперечень у французькій мові на матеріалі повісті-казки «Маленький принц» А. Де Сент-Екзюпері. Основну увагу приділено синтаксичним запереченням, що реалізуються простими («поп», «пе») та складними заперечними прислівниками, утвореними поєднанням «пе» з іншими словами.

Ключові слова: французька мова; типи заперечень; прості заперечні прислівники; складні заперечні прислівники; Маленький принц.

У французькій мові, як і в будь-якій іншій мові світу, розрізняють три основні типи речень: стверджувальні, питальні та заперечні. В нашому дослідженні ми зосередимося на останньому, а саме на типах заперечень, які існують у французькій мові. Ілюстративний матеріал буде представлено на основі прикладів із повісті-казки «Маленький принц» («Le Petit Prince») видатного письменника та авіатора Антуана де Сент-Екзюпері. Актуальність дослідження полягає у можливості кращого розуміння різноманітності та функцій заперечних конструкцій французької мови, що є важливим для подальшого вивчення мови та розвитку мовної компетенції. Предметом дослідження є заперечення у французькій мові. Об'єктом дослідження – особливості видів заперечення та їх використання в творі «Le Petit Prince».

Існує багато різноманітних видів заперечень, таких як: синтаксичні, морфологічні, лексичні та позамовні засоби вираження категорії заперечення. У даному дослідженні основна увага приділяється синтаксичним запереченням у французькій мові, які реалізуються за допомогою заперечних прислівників. Заперечні прислівники поділяються на прості та складні. До простих заперечних прислівників належать «non» та «ne». Складні заперечні прислівники утворюються шляхом поєднання частки «ne» з іншими словами, формуючи стійкі заперечні конструкції. Зокрема, «ne» може поєднуватися з: 1) іменниками «pas» (дослівно 'крок'), «point» (дослівно 'крапка, пункт'), «goutte» (дослівно 'крапля'); 2) прислівниками «plus» ('більше'), «jamais» ('ніколи'), «guère» ('небагато'), «nullement» ('зовсім ні'); 3) неозначеними займенниками «aucun» ('жоден'), «personne» ('ніхто'), «rien» ('ніщо'), «nul» ('ніякий'). [1, с. 17-23] Важливо також зазначити, що у французькій мові механізм створення заперечення відрізняється від української. На відміну від української мови, де заперечення може стосуватися будь-якого члена речення, у французькій воно переважно прив'язане до дієслова і має чіткі правила розташування у реченні відповідно до граматичних норм мови. А як відомо, норма сучасної французької мови вимагає подвійного заперечення, яке може виражатися за допомогою "ne"+будь-який підсилювач (прислівник, займенник...). [2]

Основні типи заперечень, які зустрічаються в повісті-казці «Le Petit Prince»

— Ne ... pas – не...

Mais le petit prince **ne** répondit **pas**. [4, с. 21]

— Ne ... plus – більше не...

Les hommes **n'**ont **plus** le temps de rien connaître. [4, с. 66]

— Ne ... que – тільки...

Elle **ne** voulait apparaître **que** dans le plein rayonnement de sa beauté. [4, с. 25]

— Ni ... ni – не... , ані ...

Alors je **ne** lui parlais **ni** de serpents boas, **ni** de forêts vierges, **ni** d'étoiles. [4, с. 4]

— Ne ... jamais – ніколи не...

Le petit prince **ne** renonçait **jamais** à une question, une fois qu'il l'avait posée. [4, с. 22]

— Ne ... personne – нікого не ... / personne ne ... – ніхто не...

Il y avait toujours eu, sur la planète du petit prince, des fleurs très simples, ornées d'un seul rang de pétales, et qui ne tenaient point de place, et qui **ne** dérangeaient **personne**. [4, с. 25]

Personne ne vous a apprivoisées et vous n'avez apprivoisé personne. [4, с. 67]

— Ne ... rien – нічого / rien ne ... – ніщо не

Il **n'**avait en **rien** l'apparence d'un enfant perdu au milieu du désert, à mille milles de toute région habitée. [4, с. 4]

Rien n'est parfait, soupira le renard. [4, с. 65]

— Ne ... aucune – не ... ніякого

Cela **n'**a **aucune** importance. [4, с. 33]

— Ne ... nulle part – не ... ніде

Et si je connais, moi, une fleur unique au monde, qui **n'**existe **nulle part**, sauf dans ma planète, et qu'un petit mouton peut anéantir d'un seul coup, comme ça, un matin, sans se rendre compte de ce qu'il fait, ce n'est pas important ça ! [4, с. 23]

— Ne pas – не...

Tu es sûr de **ne pas** me faire souffrir longtemps ? [4, с. 78]

— Ne ...point – не ...

Si les chasseurs dansaient n'importe quand, les jours se ressembleraient tous, et je **n'**aurais **point** de vacances. [4, с. 66]

— Ne ... guère – не дуже...

Je **n'**aime **guère** prendre le ton d'un moraliste. [4, с. 17]

Ne... point і *Ne... guère* - це два літературних заперечення, які можна зустріти в класичних книгах або наукових працях, але ніколи в розмові (хіба що в цитаті або в гумористичному контексті). [3]

Отже, у французькій мові заперечення можуть бути виражені різними способами та конструкціями, що створює широкий спектр виразних можливостей. Дане дослідження показує, наскільки французька мова багата на різноманітні форми заперечення, а вивчення цих форм, зокрема синтаксичних, через аналіз тексту "Le Petit Prince" Антуана де Сент-Екзюпері, дозволять краще зрозуміти особливості французьких заперечень, завдяки наведеним прикладам.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Мокра О.М. Заперечення у сучасній французькій мові: структурно-семантичні та функціональні параметри: дис. ... канд. філол. наук. Львів: ЛНУ, 2006. 190с .
2. Фенюк Л.Д. Способи вираження категорії заперечення у французькій мові. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. 2009. URL:http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nznuoaf_2009_11_69 (дата звернення: 10.04.2024).
3. French Negation: Learn How to Form Negative Sentences. FrenchPod101.com Blog. URL:<https://www.frenchpod101.com/blog/2021/08/10/french-negation/> (date of access: 10.04.2024).
4. Saint-Exupéry A. d. Le Petit Prince (French Language Edition). Harvest Books, 2001. 96 p.

УДК 81'25

СОЙМА Д.Р., студентка

Науковий керівник – **МИХАЙЛЕНКО О.О.**, канд. філол. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕДАЧІ ГРАФОНІВ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ НА УКРАЇНСЬКУ (НА МАТЕРІАЛІ РОМАНІВ «КВІТИ ДЛЯ ЕЛДЖЕРНОНА» ТА «ТАМ, ДЕ СПІВАЮТЬ РАКИ»)

У цій публікації розглядаються особливості стилістичного явища «графон» та проблеми його передачі у перекладі з однієї мови на іншу. Основну увагу приділено аналізу графонів у романах «Квіти для Елджернона» Денієла Кіза та «Там, де співають раки» Делі Оуенса, а також підходам перекладачів до відтворення цих особливостей українською мовою.

Ключові слова: графон, класифікація графонів, оказіональні та рекурентні графони, прийом нейтралізації, прийом увиразнення, прийом компенсації.

Багато років увагу перекладознавців привертає цікаве стилістичне явище під назвою «графон», що прикрашає текст, надаючи йому неабиякої унікальності та ефекту, проте іноді становить проблему при здійсненні перекладу.

Першими дослідниками, які займалися вивченням графону, були В. Кухаренко, О. Мороховський, Л. Ємельянова та Н. Міщенко [5, с. 27]. Термін «графон» вперше ввела В.А. Кухаренко, визначивши його як навмисне порушення графічної форми слова чи словосполучення для відтворення автентичної вимови. Вона виділила дві головні причини порушень: 1) перша пов'язана з настроєм, емоційним станом у момент мовлення, віком, тобто має *оказіональний*, непостійний характер; 2) друга відображає походження, освітній, соціальний статус героя і носить *рекурентний*, постійний характер. [3, с. 19].

За визначенням дослідниці Л. Ємельянової, графон є фонографічним засобом, який, з одного боку, не порушує вимовну норму слова, а з іншого боку, не сприймається

читачем як відображення норми, наприклад: «*sed*» замість «*said*», «*wearin*» замість «*wearing*». За її класифікацією графонів виокремлюють: елізію – її також називають редукцією голосного, що вживається для покращення звучання; фонетичну заміну – поява іншого звуку в слові; епентезу або появу неетимологічного звуку – це поява ще одного звуку в слові, для полегшення його вимови; подовження; дефісація [1, с. 10].

Дослідниця А. Статівка запропонувала класифікацію графонів за типами фонетичного варіювання (варіювання, редукція, опущення, заміна голосних/приголосних) та функціональним призначенням (імітація територіальних діалектів, соціолектів, іноземного акценту, патологій мовлення, дитячого мовлення). Та, згідно з її висновками, найскладнішими для передачі у перекладі є саме фонографічні стилізації, що імітують діалектне мовлення [5, с. 31-43].

Так, успішно проаналізувавши та охарактеризувавши типи графонів у творах, ми виявили, що у першому творі «Квіти для Елджернона» наявні *оказіональні графони*, які виражаються у неправильному написанні слів через брак знань головного персонажу. У другому творі «Там, де співаються раки», графони є *рекурентними*, оскільки використовуються для відтворення територіального мовлення жителів вигаданого містечка в США. За класифікацією Л. Ємельянової, нами було визначено, що найчастотнішим типом графону у творі Деніела Кіза є *елізія*, а у романі Делії Оуенс – різновид елізії, під назвою *анакона*. Також, завдяки класифікації пов'язаної з функціональним призначенням, нами було виявлено, що графони у творі «Там, де співають раки» є важкоперекладними, оскільки графічно неможливо передати діалект однієї мови в іншу.

Передача графонів з однієї мови на іншу є складною задачею, враховуючи фонетичні та граматичні розбіжності мов. Тим не менше, не зважаючи на ці труднощі, перекладачі знаходять креативні та ефективні рішення, використовуючи цікаві стратегії перекладу. Тож, розглянемо як перекладачу Віктору Шовкуну вдалося передати ці особливості у перекладі твору «Квіти для Елджернона» на українську мову:

1.1 “*Dr Strauss says I shoud rite down what I think and remembir and evrey thing that happins to me from now on*” [6, с. 1]. — “*Дохторь Штраус каже аби я писав шо думаю і помнив усе шо зі мною буде від сьогодні*” [2, с. 9].

1.2 “*I tolld dr Strauss and perfesser Nemur I cant rite good but he says it dont matter he says I shud rite just like I talk...*” [6, с. 1]. — “*Я сказав дохторю Штраусу та професору Няммуру шо я не вмю добре писати, але він сказав, шо це неважно і шоб я писав як я балакаю...*” [2, с. 9].

1.3 “*I hope they use me becaus Miss Kinnian says mabye they can make me smart. I want to be smart*” [6, с. 1]. — “*Я думаю, з мене буде польза бо міс Кінніан каже вони спробують зробити мене умним. Я хочу бути умним.*” [2, с.9].

1.4 “*I dint understand about it but I remembir Dr Strauss said do anything the testor telld me even if it dont make no sense because thats testin*” [6, с. 2]. — “*Я не пойняв, чого він хоче але пригадав як дохторь Штраус сказав аби я робив усе шо він мені скаже навіть якщо я не пойму чого він од мене хоче*” [2, с. 9].

1.5 “*Then I said if I had my eye glassis I coud probaly see better I usully only ware my eyeglassis in the movies or to watch TV but I sed maybe they will help me see the picturs in the ink*” [6, с. 2]. — “*Потім подумав шо коли я почеплю на ніс очки то либонь побачу краще я зазвичай дивлюся крізь очки на телевізір але я сказав собі шо можливо крізь них я побачу краще картини в чорнилі*” [2, с. 10].

Оказіональні графони Віктор Шовкун вправно передавав за допомогою зрозумілих українському читачеві особливостей для зображення низького коефіцієнту інтелекту персонажу, завдяки орфографічним та граматичним відхиленням, а також використанню просторіччя та росіянізмів. Таким чином, за нашими підрахунками у цьому творі відсоток перекладацьких прийомів становив: **прийом увиразнення** – 10%, **прийом нейтралізації** – 37%, та **прийом компенсації** – 53%.

На відміну від роману «Квіти для Елджернона», у другому романі графони є рекурентними, тому їх найважче передавати. Тож, розглянемо речення з роману та перекладацькі рішення, які обрала Ольга Жильникова в ході перекладу.

2.1 “*I dunno. She’s wearin’ her gator shoes.*” [7, с. 14]. — *А раптом ні? На ній були крокодильчі черевички, — схвильовано мовила Кая* [4, с. 11].

2.2 “*A ma don’t leave her kids. It ain’t in ’em.*” [7, с. 14]. — *Мами не кидають своїх дітей. Їм це не властиво* [4, с. 11].

2.3 “*Yeah, but that vixen got ’er leg all tore up. She’d’ve starved to death if she’d tried to feed herself ’n’ her kits* [7, с. 14]. — *Так, протє бідаха розпоролa собі лану. Вона померла б з голоду, якби спробувала прогодувати і себе, й малих* [4, с. 11-12].

2.4 *She was better off to leave ’em, heal herself up, then whelp more when she could raise ’em good* [7, с. 14]. — *Тож їй довелося покинути малят, щоб видужати й народити нових дитинчат, про яких вона зможе ліпше піклуватися* [4, с. 11-12].

2.5 “*But Ma’s carryin’ that blue case like she’s goin’ somewheres big.*” [7, с. 14]. — *Але мама взяла із собою блакитну валізу, так наче зібралася кудись далеко* [4, с. 12].

Можемо помітити, що перекладачка вдалася до **прийому нейтралізації**, відсоток якого становить 100%. І хоча перекладачка могла вдатися до застосування схожих в українській мові територіальних говірок, вона вирішила цього не робити, оскільки прагматичний ефект твору досягається навіть без передачі особливостей мовлення персонажів оригіналу.

Отже, попри різноманітні підходи до визначення та класифікації графонів, ключовою проблемою залишається їх належний переклад, адже в багатьох випадках знайти еквіваленти в цільовій мові неможливо, тому від перекладача вимагається творча оригінальність.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Ємець А.О. Прийоми збереження порушених мовних норм у перекладі українською на матеріалі твору Деніела Кіза «Квіти для Елджернона.» : автореф. наук. роботи на здобуття кваліфікації магістра: 035. Николаїв, 2019. 15 с.

2. Кіз Д. Квіти для Елджернона: роман; пер. з англ. Віктора Шовкуна. Харків: Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2015. 304 с.

3. Кухаренко В.А. Інтерпретація тексту. Вінниця: Нова кн., 2004. 272 с.

4. Овенс Д. Там, де співають раки / пер. з англ. О. Жильникової. Vivat, 2022. 432 с.

5. Статівка А.О. Стратегії та способи відтворення фонографічних стилізацій мовленнєвих аномалій в англо-українському художньому перекладі: дис. ... канд. філол. наук: 10.02.16. Харків, 2018. 246 с. URL: <http://dspace.univer.kharkov.ua/handle/123456789/14104> (дата звернення: 17.12.2023).

6. Keyes D. Flowers for Algernon: A Novel. New York: A Harvest Book, 2004. 322 p.

7. Owens D. Where the crawdads sing. New York: G.P. Putnam’s Sons, 2018. 384 p.

УДК 811.112.2'27'373.7:321.02

СТАРОСТИНА Д.Г., студентка

Науковий керівник – РЄЗНІК В. Г., ст. викладач

Білоцерківський національний аграрний університет

КОЛОРОНІМИ В НІМЕЦЬКОМОВНІЙ ПОЛІТИЧНІЙ КУЛЬТУРІ: ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНИЙ АСПЕКТ

У роботі акцентується увага на тому, що кольори завжди відігравали важливу роль у формуванні ідентичності політичних рухів і часто можуть слугувати вказівником політичної орієнтації. Підкреслюється, що кольори та символи обираються не лише за смаком чи естетичними міркуваннями, але й за значенням, яке з ними пов'язане.

Ключові слова: кольороназви, колоратив, асоціації, символи, політична культура, семантичне значення.

У минулому не все було краще, але все було простіше, зрозуміліше і менш чітко окреслено. Газети друкувалися чорно-білими, кольорового телебачення ще не винайшли, а корпоративного дизайну як дисципліни ще не існувало, а отже, було набагато менше рекомендацій щодо того, як щось має виглядати.

На початку політичної комунікації рухи та партії постійно використовували червоний колір, незалежно від їхнього змісту, через його унікальну сигнальну силу. Візуальний образ, який також диференціюється за кольором, почав розвиватися лише після заснування Федеративної Республіки Німеччина (1949). Навіть сьогодні генезис теорії політичного кольору не є завершеним.

Колір є одним зі сталих властивостей об'єктів навколишнього матеріального світу. Ще в давнину люди помітили взаємозв'язок між кольором (його зміною) і властивостями даного класу предметів, в результаті чого найбільш важливі для життєдіяльності людини позначення кольору (кольороназви) стали обростати різноманітними узагальненими і додатковими значеннями і відповідно накопичуватися в історичній пам'яті людини як сталі носії даних властивостей, якостей [3].

У різних областях суспільних відносин (спорт, професійна діяльність, політика і т. д.) кольороназви також набули соціального значення.

У німецькомовній лінгвокультурі взагалі і в області соціально-політичної комунікації зокрема кожна кольороназва набула певного значення, яке склалося під дією різних факторів: історичних, політико-ідеологічних, культурно-традиційних, соціально-професійних. Кольори завжди використовувалися партіями в політичних цілях.

Кольори та символи обираються не лише за смаком чи естетичними міркуваннями, але й за значенням, яке з ними пов'язане. У 19 столітті червоний колір символізував соціальні повстання та визвольні рухи, а зелений - близькість до природи. Правий екстремізм у ЗМІ зазвичай називають коричневим, оскільки саме цей колір використовували німецькі нацисти під час нацистської диктатури.

Кольори завжди відігравали важливу роль у формуванні ідентичності політичних рухів і часто можуть слугувати вказівником політичної орієнтації. Важливо підкреслити, що асоційований політичний колір іноді має дуже мало спільного або взагалі не має нічого спільного із зовнішнім виглядом відповідної партії [2].

Наприклад, Ліва партія, хоча і дотримується соціалістичної програми, нерозривно пов'язана з червоним кольором, який також відображений у логотипі та корпоративному дизайні, а на графічних діаграмах зображується рожевим, пурпуровим або фіолетовим кольором задля кращої диференціації від СДПН. СДПН, як партія, що має найбільше голосів, користується негласним «привілеєм», так би мовити, бути зображеною у найяскравішому з усіх кольорів, «кольорі найвищої насолоди і найвищої муки», як описав Гете амбівалентність червоного кольору.

З лінгвокогнітивної точки зору кольороназви представляють собою вихідну понятійну сферу, яка охоплює вербалізовані колоративної номінації та поділяється на три групи: «Кольороназви в цілому» (сюди відноситься загальне поняття про колір, позначення колірних тонів та кольорової палітри), «Кольоровий спектр» (найменування відтінків колірних спектра) та «Монохромні кольори» (репрезентації монохромних (одноколірних і однотонних) кольороназв і випадків їх змішування) [1].

Загальне найменування кольору "die Farbe" («Колір», «кольороназва») отримало в німецькій мові в якості переносного таке значення: "Symbol eines Landes, einer Vereinigung o. Ä "[DGWdS] (« символ країни, організації і т. д. »). При поданні національної приналежності (громадянства) кольори асоціюються з кольорами прапора відповідної держави. Партійна приналежність, політичні переконання та погляди також асоціюються з поняттям «кольору (прапора)». В німецькій мові існує навіть таке поняття, як "Deutsche Farben" (« кольори німецького національного прапора » [3].

Група «Кольоровий спектр» охоплює найменування відтінків кольорів, які не називаються конкретно, а характеризуються по положенню у спектрі (темні, світлі

кольори) або передають якості (строкаті, яскраві, різкі, кричущі кольори). У сучасній німецькій політичній риторичі актуальними виступають такі відтінки кольорів, як, наприклад "bunt" («строкатий», «яскравий»), "grell" («яскравий; різкий; кричущий (про колір)»), "düster" («похмурий, темний»), "dunkel" («темний; похмурий; похмурий»), "hell" («світлий, відвертий; яскравий»). Наприклад, прикметник "bunt" («строкатий», «яскравий») в переносному сенсі має два актуальних для мови політики основних значення: воно може передавати негативне сприйняття ідей політичних опонентів, яким (ідеям) приписується велика «барвистість» і «яскравість» за формою, але відсутність раціонального зерна, змістовної цінності [2].

Група «Монохромні кольори» в німецькій соціально-політичній картині світу актуалізується номінаціями однотонних кольорів, перш за все таких, як "rot" («червоний»), "grün" («зелений»), "schwarz" («чорний»), "gelb" («жовтий»), "braun" («коричневий»), "grau" («сірий»), "blau" («синій», «блакитний»), а також змішаного кольору - "rotgrün" («червоно-зелений»). Наприклад, «червоний» колір ("rot", "das Rot" та відповідний субстантивованій прикметник "der / die Rote") є в політиці найбагатозначнішим, хоча всі значення й походять від одного джерела. Даний колір так чи інакше позначає політичні партії з комуністичною або соціалістичною, тобто «лівою» ідеологією: "zur Linken gehörend (kommunistisch, sozialistisch, sozialdemokratisch, marxistisch)" [2].

Отже, на основі проведеного нами дослідження можемо зробити висновок, що кольороназви в німецькій лінгвокультурі мають сталий набір переносних значень, які описують, у тому числі в соціальній комунікації, різноманітні об'єкти, відношення та суб'єктів суспільно-політичних процесів. Практично всі колоративи полісемні, через що їхні значення конкретизується або в певних поєднаннях (напівстійких та стійких висловлюваннях, ідіомах тощо), або в контексті описуваної історичної епохи, конкретної держави чи політичного устрою. Ми пізнаємо світ політики за допомогою кольорів. Червоний, чорний, жовтий і зелений - це елементарні патерни орієнтації німецької політичної громадськості. Вони організують партійно-політичний спектр і позначають ідеологічні позиції.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Schüller B. Farben als Wegweiser in der Politik. In: Aus Politik und Zeitgeschichte. Symbole. Ausgabe 20/2006. Bonn 2006. 32 p.
2. Heller E. Wie Farben wirken. Farbpsychologie, Farbsymbolik, Kreative Farbgestaltung. Reinbek bei Hamburg: Rowolt Taschenbuch. 1989.
3. Immos F. Farbe. Energie der Farbe. 2009. URL:<http://franz.immos.eu/farbe.pdf> (дата звернення 18.04.2024).

УДК:591.51

ХУДЯКОВА В.В., студентка

Науковий керівник – **ЗЕЛІНСЬКА В.А.**, асистент

Білоцерківський національний аграрний університет

THE INFLUENCE OF ANTHROPOGENIC FACTORS ON THE BEHAVIOR OF ANIMALS DURING MILITARY OPERATIONS (ВПЛИВ АНТРОПОГЕННИХ ФАКТОРІВ НА ПОВЕДІНКУ ТВАРИН ПІД ЧАС ВІЙСЬКОВИХ ДІЙ В УКРАЇНІ)

Навколишнє середовище грає ключову роль у поведінці тварин під час військової агресії. У статті досліджено вплив антропогенних факторів на біоту України. Метою даної роботи є спостереження спрямоване на вивчення адаптивних механізмів та стресу тварин у зоні бойового конфлікту, висвітлити екоцид – як військовий злочин.

Ключові слова: тварини, війна, екоцид, етологія, екосистеми.

Hostilities disturb the peace of wild animals, as a result of which the animals die or migrate to calmer regions. Military conflicts can interrupt traditional migratory routes of animals, which can lead to changes in the distribution of populations and lead to problems with access to food and shelters.

Stress from explosions leads to anxiety in animals, which negatively affects their reproductive function. Stress can lead to changes in animal behavior, including a reduced propensity to reproduce, decreased interest in a mate, and a reduced chance of successful mating, which in turn leads to the extinction of animal populations.

The war has ruined the nervous system of animals, many animals can survive constant shelling and loud noises, and moving to safe places, as noted by the associate professor of the Department of Biology of PNPU. Viktor Zakaliuzhnyi [1], pets, receive significant psychological pressure during shelling. In mentally injured animals, if it is necessary to move to another place with the owner, the ability to walk or run quickly may disappear, because severe stress provokes convulsions and can paralyze the animal.

Exploring the coastal ecosystem every day, environmentalists and volunteers are more likely to find dead dolphins on the beaches of the Black Sea[2], which indicates mass mortality, not only from poaching nets, but primarily from Russian aggression.

Mollusks are an important part of the Black Sea ecosystem. Their absence and the decrease in the population leads to significant changes in the quality and chemical balance on the sea coast.

Maksym Havryliuk, an ornithologist at the Ukrainian Nature Conservation Group, argues [3] that one of the most vulnerable groups of birds is animals that nest in forests.

Rubric magazine correspondent Viktoriya Gubareva [4], researching the topic of destruction and the threat of appropriation of the animal collection, came to the conclusion that in the Askania Nova Reserve there is a great threat of loss of animals of the Biosphere Reserve due to abuse and removal to the occupied territories by the occupiers, which can lead to the loss of unique species and a threat to their survival.

Due to the hostilities in eastern Ukraine, the population of moles has significantly decreased. Soil pollution has a negative impact not only on the quality of food and the condition of trees, but also on macrofauna. In soils impregnated with fuels and lubricants, biochemical and microbiological processes are disrupted.

Pets turn into homeless people, homeless animals into easy prey, farm animals suffer from shelling, animals in zoos and reserves become targets of Russians, and inhabitants of other ecosystems: seas, steppes suffer from acoustic injuries, which leads to their disorientation in space.

The Russian occupation has led to serious losses in the industrial sector of agriculture, in particular, on dairy farms. Farms that were under occupation have a high level of damage, says Ihor Prysyazhniuk, chief veterinarian of the Association of Milk Producers [5]. It is now impossible to remove the corpses of some cows, because they lie in mined areas, which is dangerous for people and animals.

Sapper animals suffer from serious injuries, physiological disorders, psychological discomfort, death and damage. Dogs are under a lot of stress when they can't find the bodies of dead people. This stress can lead to a deterioration in their performance and health, complicating their role in search and rescue. Direct contact with hazardous objects can result in serious injury.

LIST OF REFERENCES:

1. Silent victims of war: how animals suffer from the invasion of the occupiers. Poltava Wave. URL: <https://poltavawave.com.ua/p/movchazni-zhertvi-viini-iak-strazhdaiut-tvarini-vid-vtorgnennia-okupantiv-747947> (date of access: 07.04.2024).
2. Russian Ecocide: Thousands of Dolphins Die in the Black Sea From Russian Attacks. bihus.info. URL: <https://bihus.info/russian-ecocide-thousands-of-dolphins-die-in-the-black-sea-from-russian-attacks/> (date of access: 07.04.2024).
3. How russia's war against Ukraine can affect birds. Ukrainian Nature Conservation Group. 2022. URL: <https://uncg.org.ua/en/how-russias-war-against-ukraine-can-affect-birds/> (date of access: 07.04.2024).

4. Askania-Nova: what is happening in the biosphere reserve, which has been occupied since the first days of the war?. Rubric. 2024. URL:<https://rubryka.com/en/article/biosfernyj-zapovidnyk-askaniya-nova/> (date of access: 07.04.2024).

5. Petrushko L. Milking under fire. The War Will Take the Lives of More Than 300,000 Cows, or How Dairy Farms Survived the Russian Occupation. Forbes. 2022. URL:<https://forbes.ua/inside/doinnya-pid-obstrilami-viyna-zabere-zhittya-ponad-300-000-koriv-abo-yak-molochni-fermi-perezhili-rosiysku-okupatsiyu-28042022-5651> (date of access: 07.04.2024).

УДК : 811.161.2:81'374

ЮРЧЕНКО О.А., студентка

Науковий керівник – **ЧЕРНИЩУК Ю.І.**, асистент

Білоцерківський національний аграрний університет

ТРУДНОЩІ ПЕРЕКЛАДУ ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ ОДИНИЦЬ

Стаття інформує читачів про полісемантичність англійських і українських прислів'їв та приказок, яку необхідно враховувати під час перекладу та тлумачення.

Ключові слова: переклад, словосполучення, контекст, ідіоми, складність перекладу.

Фразеологізм – це готові поєднання слів. Вони не виробляються в мові подібно до словосполучень типу старий будинок, холодна зима, а відтворюються. У разі потреби вживання у промові фразеологізму його слід вибрати шляхом пошуку відповідності мовою перекладу, а не вигадувати заново.

Іншим, важливим, властивістю фразеологізмів і те, що з перекладі значення кожного їх формується з прямого значення що входять у нього слів. Найчастіше фразеологізми не приймають до складу додаткових слів, у яких неможлива перестановка компонентів.

Вчені звернули увагу на національну відмінність фразеологізмів, безпосередньо з цієї причини і визначивши їх терміном «ідіома», що в перекладі з грецької означає «своєрідна». В англійській їх також називають «idioms». Спочатку дослідники стверджували, що переклад їх нездійснений. Проте в українській мові, за рахунок його багатства, існує величезна кількість фразеологізмів, яким немає аналога в англійській мові: бачити смаленого вовка, бити лихом об землю т.д. Більшість їх сягає своїм корінням у твори знаменитих українських письменників. Також величезна кількість фразеологізмів було створено народом.

Варто зазначити, що саме з Біблії відбулася велика кількість українських та англійських виразів. Вона була найбагатшим джерелом фразеологічних одиниць. Цей великий твір збагатив як українську так і англійську мову. Розглянемо кілька прикладів: The beam in one's eye – колода у власному оці; Daily bread – хліб насущний; Poverty is no sin – злидні не порок.

Давайте проаналізуємо прислів'я: Better to ask the way than go astray. Дослівний переклад цього прислів'я: Краще запитати, аніж шукати дорогу. У українській мові не існує такого прислів'я, але є інше, досить схоже за значенням: Мова до Києва доведе. Ці прислів'я – еквіваленти за змістом. Дослівний переклад українською звучить так: The tongue can lead to Kiev. Відповідно такого прислів'я в англійській мові немає.

Для художньої літератури та авторської мови характерне застосування, що вже існують у мові фразеологізмів та афористичних висловів, ідіом.

Психічна діяльність людини є комплексом складного і багатообразного процесу прояву різних сторін життєдіяльності людини. Сюди входять пізнавальні процеси (відчуття, сприйняття, пам'ять, мислення, фантазія), вольові та емоційні, а також прояви різноманітних властивостей особистості. Фразеологізми, що відбивають процеси, пов'язані з проявом умовних рефлексів, переважають обома мовами. Переважна більшість фразеологізмів в обох мовах базується на метафорі.. Перенесення за подібністю ознаки є найменш типовим. Серед існуючих метафор в обох мовах, що відбивають психічні

процеси, є складна метафора. Вона описує чи означає уявну чи нереальну ситуацію, наприклад: русявий. на козі не під'їдеш; розумний як чорт; англ. have been in one's head; have a cobweb in one's throat.

Також, і в англійській та українській мовах помічено присутність гіперболічних метафор. Наприклад: русявий. дивитися на всі очі; по вуха закоханий; англ. be in 20 minds; be fathoms deep in love. Важливо врахувати, що характерною рисою фразеологічних одиниць, які відбивають психічні процеси та властивості особистості, є те, що в основі більшої частини лежать порівняння з звичками і поведінкою тварин. Укр. важливий як павич; дивиться як гусак на заграву; Англ. string like a wasp; stare like a stuck pig. Слід згадати, що образність основної маси таких фразеологізмів у двох мовах пов'язана зі звичками та особливостями поведінки свійських та диких тварин, які були однаково помічені різними народами (або приписані ним людиною). Дані образи відбивають яскравий, типовий ознака, поведінка представників тваринного світу, що з проявом тих чи інших якостей людини, його особливостей.

Труднощі перекладу фразеологічних одиниць починаються з пошуку та визначення їх у тексті. Існує кілька рівнів фразеологізмів: зафіксовані словником і відомі всім; що вийшли із вживання, але зафіксовані словником; відомі всім, але з якихось причин не зафіксовані словником; відомі лише окремим громадським групам.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Ажнюк Б. М. Англійська фразеологія у культурно-етнічному висвітленні. К.: Наукова думка, 2013. 136 с.
2. Федоров А.В. Основи загальної теорії перекладу. М.: ООО Філологія три, 2014. 416 с.

УДК: 811.111`373

ВІТВИЦЬКА Ю.В., студентка

Науковий керівник – **ЧЕРНИЩУК Ю.І.**, асистент

Білоцерківський національний аграрний університет

ФРАЗЕОЛОГІЗМИ У СФЕРИ ІТ В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ

Стаття присвячена дослідженню фразеологізмів сфери ІТ в англійській мові. Автор пояснює поняття фразеологічних одиниць. З огляду проведеного дослідження словосполучення допомагають урізноманітнити мову нашого спілкування.

Ключові слова: ідіома, переклад, ІТ сфера, сенс, переклад.

Зростає популярність сфери ІТ, що призводить до збільшення кількості фразеологічних виразів, пов'язаних з нею. Впевнено володіючи аспектами цієї галузі, можна працювати з міжнародними та зарубіжними компаніями, забезпечити власне професійне зростання і розвиток кар'єри, а також покращити свої навички, читаючи відповідну літературу та проходячи спеціалізовані професійні курси англійською мовою.

Ідіоми та фразеологізми в ІТ сфері виникли під час розвитку та поширення цієї галузі. З огляду на постійну еволюцію технологій та зростання їхнього значення в сучасному світі, постійно з'являються нові терміни та вирази, які використовуються для опису технічних явищ, процесів та методів роботи. Багато з цих ідіом і термінів сформувалися на основі практичного досвіду програмістів, інженерів та інших фахівців у цій галузі, а також завдяки активній співпраці та обміну знаннями з колегами.

Ідіоми в англійській мові – вирази, сенс яких не розкрити, якщо повністю перевести його складові. Ці вирази не мають дослівного перекладу, виражають особливості мови та культури. Походження мови програмування відбулося саме англійською.

Мова програмування для програмістів включає:

1. Фахову термінологію з ІТ.
2. Навички роботи з технічною документацією англійською мовою.
3. Комп'ютерні терміни.

Інформаційні технології (ІТ) використовуються для створення, зберігання, обробка електронних даних за допомогою комп'ютерів.

Ідіоми використовуються в різних видах цієї сфери. Застосування комп'ютерного забезпечення, розробка дизайну для створених сайтів, розвиток ресурсів які розміщені в Інтернеті та також доопрацювання вже готового матеріалу.

Характеристика людей які працюють в цій галузі, а також загалом в сфері бізнесу. Позитивні риси: *Angel investor* – приватний інвестор, який надає стартовий капітал. *Mover and shaker* – ініціативна людина, лідер. **Негативні риси:** *Pain in the neck* – нестерпна людина. Нейтральні риси: **Headhopper** – головний. **Silent partner**- людина яка не бере активної участі в роботі.

Приклади найнеобхідніших ідіом які використовують у ІТ сфері:

- *it's not rocket science* – не дуже складно;
- *blue sky thinking* – нестандартне мислення;
- ***to pull your socks up* – покращити свою роботу;**
- *get your wires crossed* – не розуміти одне одного;
- *bells and whistles* - непотрібні налаштування;
- ***in the Pipeline* – в розробці;**
- *to hit the books* – старанно вчитися;
- *bite off more than you can chew* – брати занадто багато зобов'язань на себе;
- *to get foot in the door* – влаштуватись на роботу;
- ***to be in the loop*** - бути в курсі останніх подій або мати доступ до актуальної

інформації.

Ці ідіоми можуть допомогти покращити спілкування між колегами та клієнтами. Збільшити знання виразів та полегшити розуміння інших людей, які співпрацюють між собою.

В цій галузі також використовують не тільки спеціалізовану термінологію фахової мови професії, а й жаргони які допомагають у роботі. Комп'ютерний вірус який завдає шкоди - *Hindenburg*. *Rubber ducking* - це процес обговорення проблеми з колегами-інженерами з метою її вирішення. Цей термін виник з методу *Rubber duck debugging*. Сенса у тому, що людина докладно пояснює проблему, щоб потім самостійно знайти рішення. Крім того, можна ставити колегам запитання, оскільки правильно сформульоване запитання може вказати на шлях до уникнення або вирішення проблеми.

Kebab* - або *Dash-Case – заміна пробілу на тире.

Ground-breaking – щось нове та інноваційне.

Cut corners - це робити щось найпростішим або найкоротшим шляхом.

To think outside the box - думати креативно або нестандартно, шукати рішення.

To Think on One's Feet – швидко думати.

З наведеної вище інформації можна зробити висновок, що впевнено володіючи аспектами ІТ галузі, можна працювати з міжнародними партнерами, забезпечити професійне зростання і розвиток кар'єри, а також покращити свої навички і також бути в курсі новинок які з'являються в Інтернеті. Застосовуючи ідіоми та вирази англійської мови в ІТ. Вона є зв'язком між програмістами, аналітиками та інженерами з усього світу, сприяючи обміну знаннями та втіленню ідей у життя. Отже, вивчення та вдосконалення англійської мови в ІТ не тільки підвищує професійний рівень, але й розкриває нові можливості та надає новий досвід.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Idioms in English. URL: <https://englishprime.ua/uk/idiomy-v-anglijskom-yazyke/>
2. Приклади ідіом. URL: <https://mavr.ua/ua/idiomy-angliyskogo-yazyka/>

ЛЮБЧЕНКО О. О., студент

Науковий керівник – **ОРДІНА Л.Л.**, канд. пед. наук
Білоцерківський національний аграрний університет

ДІЯЛЬНІСТЬ КИЄВО-ПЕЧЕРСЬКОЇ ЛАВРИ У РАДЯНСЬКІ ЧАСИ (1917-1990 рр.)

У тезах висвітлено історичний період діяльності Києво-Печерської лаври у радянські часи з 1917 р. по 1990 р., а саме: розглянуто соціально-політичні передумови (Жовтневий переворот в Росії 1917 р.), економічний занепад (вилучення монастирських угідь), драматичні події Другої світової війни (знищення храмів), повернення територій печер у 1988-1990 рр.

Ключові слова: Києво-Печерська лавра, ченці, монастир, православ'я, радянська влада.

18 квітня 2024 р. Україна буде відзначати Міжнародний день пам'яток та історичних місць. Визначною пам'яткою історії та архітектури країни є Києво-Печерська лавра, яка внесена до списку Всесвітньої культурної спадщини, що складається організацією ЮНЕСКО. Це найбільший православний монастирський комплекс, розташований на правому березі Дніпра в Києві. Засновником першої печерної обителі у 1051 р. був чернець Антоній, який приїхав з Афонського монастиря для поширення ідей християнства на Русі. 1058 року преподобний Варлаам побудував над печерою дерев'яну церкву в честь Успіння Пресвятої Богородиці. У середині XII ст. Києво-Печерський монастир вийшов з-під керівництва Константинопольського патріарха і 1169 р. отримав титул лаври, що надавало йому певні привілеї та межову автономію [1]. Сьогодні на території Києво-Печерської лаври розташовано декілька десятків визначних архітектурних споруд: церкви, дзвіниці, каплиці, залишки стародавніх воріт та укріплень, комплекс підземних печер з чернечими келіями, де знаходяться мощі численних святих та відомих історичних особистостей. Актуальною проблемою нашого дослідження постає питання функціонування Києво-Печерської лаври в радянські часи (1917-1990 рр.).

Після Жовтневого перевороту в Росії 1917 р., група більшовиків на чолі з В. Леніним запровадила новий світогляд – атеїзм, який заперечував будь-яку релігію. В прийнятому декреті 20 січня 1918р. Радою народних комісарів проголошувалось відокремлення церкви від держави та відмирання різних релігій. З початком панування влади більшовиків розпочалося нове знищення української історії та культури.

25 січня 1918 року в стінах Києво-Печерської лаври невідомими було вбито митрополита Київського та Галицького Володимира (Богоявленського). У 1923 р., під приводом економічної необхідності, всі церкви були закриті, а у вересні 1926 р. Всеукраїнський Центральний Виконавчий Комітет і Раднарком УСРР прийняли постанову про визнання колишньої Києво-Печерської Лаври історико-культурним державним заповідником і про оголошення її містом-музеєм всієї України. 18 листопада 1929 р. Києво-Печерська лавра припинила свою діяльність, ченців було репресовано. У ті ж роки озброєними червоноармійцями з лаврської ризниці та церков було вилучено багато виробів з дорогоцінних металів і каменю, які мали велику історичну цінність: 64 кг золотих виробів та 11000 кг виробів зі срібла, 2417 діамантів, 1106 смарагдів, 1345 рубінів, 40 сапфірів та інших дорогоцінних предметів [2]. У 1930 роках Києво-Печерська лавра зазнала потужних руйнувань: було знищено майже всі дзвони, зачинено лаврські музеї, репресовано робітників, музейні експонати були віддані на розвиток індустріалізації країни.

03 листопада 1941 р., при відступі з Києва радянські війська замінували Успенський собор та підірвали його. Протягом ночі в підвали собору було завезено кілька вантажівок з вибухівкою. Під час німецької окупації Києва в Лаврі було створено й організовано поліцейську дільницю, в якій було вбито близько 500 цивільних мирних громадян.

Наприкінці 1950-х років радянська влада посилила тиск на українські релігійні громади. У Києво-Печерській лаврі поступово відбирали церкви, дальні печери та житлові будинки. 28 лютого 1961 року, Київський міський виконавчий комітет прийняв рішення про розірвання договору з монастирем за порушення умов угоди про охорону пам'яток. Вся територія монастиря стала заповідною зоною з передачею рухомого і нерухомого майна [3].

У червні 1988 р. відбулось святкування 1000-річчя Хрещення Русі. Радою Міністрів УРСР була опублікована постанова, згідно з якою відбулось повернення Києво-Печерській лаврі території Дальніх печер, а у 1990 р. передана територія Ближніх печер.

Отже, Києво-Печерська лавра як потужний історико-культурний центр України є не тільки релігійною святинею для віруючих, але й історичною спадщиною для українців. Лавра пережила важкі радянські та воєнні часи 1917-1990 рр. Вона зберігає в собі безліч ікон, чимало архітектурних шедеврів, фрески, мозаїки, що пов'язані з історією монастиря, які й досі дивують та надихають багатьох людей.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Мищик Ю.А., Федорова Л.Д. Києво-Печерська Лавра / редкол.: В. А. Смолій та ін. Енциклопедія історії України: Т. 4. НАН України. Інститут історії України. К.: В-во "Наукова думка", 2007. 528 с.
2. Гирич І. Б. Київ в українській історії. К.: В-во «Смолоскип», 2011. 304 с.
3. Гришин А.Д. Огляд матеріалів з історії Києво-Печерського монастиря (1917–1930, 1941–1961 рр.). Лаврський альманах: Києво-Печерська лавра в контексті української історії та культури: збірник наукових праць. К., Вип. 9. 2003. 135 с.

УДК 008:[39:316.77]

ПУЗИР В.О., студентка

Науковий керівник – **ОРДІНА Л.Л.**, канд. пед. наук
Білоцерківський національний аграрний університет

СИМВОЛІЧНЕ ЗНАЧЕННЯ УКРАЇНСЬКОГО ОБРЯДОВОГО РУШНИКА

В тезах проаналізовано види українського рушника, його декоративне оформлення та функціонування у серії обрядових взаємодій традиційної культури українців. Розглянуто регіональні відмінності українського рушника, що відрізняються способом вишивки, орнаментом, візерунками.

Ключові слова: український рушник, кольорова гама, спосіб вишивання, символи.

Серед творів прикладного мистецтва унікальним виробом є український рушник, який має загальнонаціональне та символічне значення. Актуальною проблемою дослідження символічного значення українського обрядового рушника виступає його поліфункціональне використання у традиційному етнічному мистецтві.

Використання обрядових рушників сягає корінням у сиву давнину, коли наші пращури вірили в магічну силу ткацтва та символіку орнаментів. Кожен рушник виготовлявся вручну з любов'ю та щирими побажаннями, вбираючи в себе тепло рук майстрині та її духовну енергію.

Існує безліч видів обрядових рушників, кожен з яких має своє призначення та символіку.

Весільний рушник - особлива святиня, яку оберігали від зайвого ока, символ єднання двох доль, оберег для новоствореної сім'ї. Його вишивають з багатством орнаментів, де переважають калинові квіти, як символ дівочої чистоти, та геометричні візерунки, що символізують щасливе життя. Техніка вишивки та вибір орнаменту для весільних рушників складається з різноманітних вишивальних швів, що виявляються у різних символах, знаках, які взаємодіють між собою, створюючи енергетичний образ.

Хресний рушник використовується під час хрещення дитини, символізуючи духовне очищення та прийняття до лона церкви. Його вишивка часто містить релігійні символи, хрести та біблійні сюжети.

Похоронний рушник - це символ жалоби та прощання з покійним. Його вишивка стримана, переважають чорні та сірі кольори, а також орнаменти, що символізують перехід до іншого світу [1].

Сьогодні обрядовий рушник не втратив свого значення. Він використовується не лише в обрядах, але й як елемент декору, що підкреслює український колорит та затишок в оселі. Рушник стає цінним подарунком для друзів та близьких, символізуючи повагу до українських традицій та духовне єднання.

Важливу роль у символіці обрядового рушника відіграє вишивка та орнаменти. Кожен елемент візерунка має своє значення, створюючи цілісний образ та передає глибинний сенс.

Найпоширеніші орнаменти на обрядових рушниках:

Калина – здавна уособлювала народження Всесвіту, отримала назву від давньої назви Сонця – «коло». Калину вважали символом щастя, любові, краси, поваги, а червоний колір ягід - символом безсмертя роду. Сьогодні калину вважають символом України.

Дуб – священне для українців дерево, що уособлювало бога Перуна, покровителя воїнів, символ чоловічої енергії і сили. Часто зображувані на рушниках нареченого, жолуді та гілки калини переплітаються, демонструючи злиття чоловічого та жіночого начал.

Квіти: мак, троянда, мальви. Мак - квітку найчастіше вишивали в сім'ях, де були загиблі в битвах воїни. Мак мав чарівну силу, був символом захисту від негараздів. Троянда символізує сонце, безперервний рух, відродження. Найбільш часто використовується при оздобленні виробів вишивкою. Мальва - це жіночий знак, що втілює красу та юність.

Важливе значення у техніці вишивання рушника має кольорова гама:

* Червоний колір: символ життя, кохання, радості та краси.

* Чорний: символ жалоби, печалі та пам'яті.

* Білий: символ чистоти, невинності та духовності.

* Синій: символ неба, віри та надії.

* Жовтий: символ сонця, тепла та багатства.

Обрядові рушники вишиваються різними техніками:

* Гладь: найпростіша техніка, де візерунок вишивається прямими стібками.

* Хрестик: більш складна техніка, де візерунок вишивається хрестиками.

* Вирізування: візерунок вирізається на полотні та обшивається нитками.

В Україні існує багато регіонів, кожен з яких має свої особливості вишивання обрядових рушників [2].

На Полтавщині рушники домотканого полотна вишивають переважно білими нитками на білому полотні, використовуючи техніку гладі. Візерунки склалися з геометричних орнаментів та квіткових мотивів та обводились чорними або кольоровими смугами.

На Київщині рушники вишивають різнокольоровими нитками, використовуючи техніку хрестика. У візерунках переважають квіткові мотиви, а також зображення птахів та тварин. На рушниках можна побачити стилізовані грона винограду, хміль, ромби тощо.

На Чернігівщині рушники вишивають переважно червоними та чорними нитками, використовуючи техніку гладі. Візерунки складаються з геометричних орнаментів та символічних зображень.

На Гуцульщині рушники вишивають різнокольоровими нитками, не обмежуючи себе у виборі кольору, використовуючи техніку низь. Використовували найбільше червоний та чорний колір, найпоширенішим орнаментом був рослинний.

На Поділлі рушники вишивають білими нитками на білому полотні, використовуючи техніку мережки. Символічне значення мала розетка та простий візерунок ламаних ліній, восьмикутних зірок та ромбів.

Отже, обрядовий рушник – це маркер національної ідентичності, глибинний символ української культури, що протягом століть береже в собі духовні цінності та традиції нашого народу. Він виступає невід’ємним атрибутом багатьох обрядів, урочистостей та знаменних подій у житті українців, супроводжуючи людину від народження до смерті.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Китова С. Полотняний літопис України: Семантика орнаменту українського рушника. 2-ге вид., доповн. Черкаси: БРАМА, 2013. 244 с.
2. Годліна Л., Різник В. Знакова система давнього українського рушника. Класифікація символів. Переяславська земля і світ людини. Київ–Переяслав-Хм., 2018. 226 с.

ЗМІСТ

Антоненко А.О., Столбецька С.Б. Etymological analysis of Latin loanwords in French gastronomic terminology.....	3
Барташ А.С., Чернищук Ю.І. Локалізація навчального тексту як проблема міжкультурної та перекладної адаптації.....	4
Береза К.М., Велика К.І. Belief in magic from the point of view of psychology.....	6
Бондар А.О., Рєзнік В.Г. Пізнавальна самостійність студентів-філологів як основа професійної компетентності: особливості формування та розвитку.....	8
Вакула Б. В., Біліченко А.М. Luther Burbank: a plant breeder, a horticulturist and a legend.....	9
Васьківський К.О., Ігнатенко В.Д. Українська локалізація ігор та її проблеми.....	12
Волинець А.А., Цвид-Гром О.П. Розстріляне відродження в історії української літератури з погляду сучасності.....	14
В'юнник Д.В., Тарасюк А.М. Names of colours in different languages: how colour perception changed our speech and way of thinking.....	16
Гарська А.Ю., Цвид-Гром О.П. Празька школа нескорених українців 20-х років ХХ....	18
Гладкий М.Д., Погоріла С.Г. Особливості молодіжного сленгу студентів.....	19
Грушко М.О., Марчук В.В. Constructive breeders of selected breeds of dairy cattle.....	21
Гур'янова В.В., Тимчук І.В. Шляхи самостійного вивчення та вдосконалення рідної мови.....	22
Дідоренко О.С., Рєзнік В.Г. Ukrainische Flüchtlinge in Deutschland: Schwierigkeiten der Sprachlichen Integration (Українські біженці у Німеччині: труднощі мовної інтеграції).....	24
Жураковський Н.С., Велика К.І. Role of rehabilitation gardens in child therapy.....	26
Іщенко В.В., Пилипенко І.О. Локалізація відеоігор як спосіб поширення знань у перекладознавстві.....	27
Завадська Д.В., Чернищук Ю.І. The peculiarities of translating advertising texts.....	29
Захарчук К.В., Рєзнік В.Г. Методи формування позитивної мотивації в учнів середніх закладів освіти до вивчення іноземних мов (на прикладі німецької мови).....	31
Кашнікович В.В., Велика К.І. State cadastre of territories and objects of the nature reserve fund.....	33
Кириленко В.А., Велика К.І. Horticulture for militaries: provision of rest, rehabilitation and psychological support.....	34
Корчак Ю.М., Дем'яненко О.О. Роль жіночих образів у романі Олександра Дюми "Три мушкетери".....	36
Макєєва Г.М., Зелінська В.А. Veterinary services in the military based on the USA experience.....	38
Мельник О.П., Цвид-Гром О.П. Актуальні тенденції реалізму в українській літературі середини ХІХ століття.....	41
Мельник О.А., Ігнатенко В.Д. Фразеологічні одиниці з компонентом кольору у французькій мові.....	42
Міщенко О.С., Чернищук Ю.І. Semantics of the conceptual component of HEAVY concepts and LIGHT in English discourse.....	44
Пасічнюк М.В., Ігнатенко В.Д. Особливості молодіжного сленгу у французькій мові...	46
Пасічнюк М.В., Пилипенко І.О. Вплив мультимедійних технологій на вивчення англійської мови.....	47
Рева І.В., Рєзнік В.Г. Молодіжний сленг у німецькій мові: його особливості та функції.....	48
Рева І.В., Михайленко О.О. Символічність та аналіз перекладацьких рішень В. Митрофанова у повісті Ернеста Гемінгвея "Старий і море".....	50
Рижак Д.В., Погоріла С.Г. Комунікативні навички фахівця ветеринарної медицини – передумова успіху у професійній діяльності.....	52

Сидорець Д.А., Дем'яненко О.О. Взаємозалежність концептів «гроші» та «гордість» у романі Джейн Остін «Гордість та упередження».....	53
Сойма Д.Р., Столбецька С.Б. Особливості вживання заперечення у французькій мові на матеріалі повісті-казки «Le petit prince» А. Де Сент-Екзюпері.....	55
Сойма Д.Р., Михайленко О.О. Особливості передачі графонів з англійської на українську мову (на матеріалі романів «Квіти для Елджернона» та «Там, де співають раки»).....	57
Старостіна Д.Г., Рєзнік В.Г. Колороніми в німецькомовній політичній культурі: лексико-семантичний аспект.....	59
Худякова В.В., Зелінська В.А. The influence of anthropogenic factors on the behavior of animals during military operations (Вплив антропогенних факторів на поведінку тварин під час військових дій в Україні).....	61
Юрченко О.А., Чернищук Ю.І. Труднощі перекладу фразеологічних одиниць.....	63
Вітвіцька Ю.В., Чернищук Ю.І. Фразеологізми сфери it в англійській мові.....	64
Любченко О. О., Ордіна Л.Л. Діяльність Києво-Печерської лаври у радянські часи (1917–1990 рр.).....	66
Пузир В.О., Ордіна Л.Л. Символічне значення українського обрядового рушника.....	67